

౧౪౫౭

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. I. } చెన్న పట్టణము 1915 సం॥ జనవరి నెల 29 తేది శుక్ర వారము } No. 280
సంపుటము. ౧. } ఆనంద నామ సంవత్సర మాఘ శుద్ధ త్రయోదశి ౧౩. } సంచిక ౨౦

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము.

ప్రతివారము వలకు వేలు విక్రయము.
సీసా 1-కి 0.8-0 అలాలు మాత్రమే.
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల బాపును.
వాత్యపునొప్పుల బారదోలును. పోట్లపోగొట్టును.
వనమూలికలచే హింకూ దేశమును
తయారుచేయు బడు మంచిమును.
సువాసనగలిగియుండును.
దీనిని విదేశములలోగూడ వాడుచున్నారు.
పంచభావచీటి మాచికొనిన మోడము గలుగదు.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రీకోడ్డు, బొంబాయి లేక, 6, 7, తంబుసెట్టిపిల్లి, చెన్న పట్నం.

అత్తలకర్పాటమున కొర్రని కోడండ్ర వలావము.

1915 సం॥ జనవరి 31 తేది లోనుల అర్ధగా
పంపువారి కుచితము.

శ్రీమదుత్తరాజు వైపున నున్న ప్రతిభులుంబము
నందు సుండునలుల పంచికెట్టుటకై ఒక్క అణా తపాల
బిళ్లను పంపువారి కుచితముగా పంపుచును ప్రయత్నించి
యొంటిమి నీడసాదలకు పట్టమై ముందుటచేతి అట్టలా
బిళ్లను పంపువారికి ఈ జనవరి 31 తేదినకు ఉచితము
గా పంపుచును. ఈతరుణమునకు ధాతేనకుడు. దికో
పియా యాదవరెడ్డిమనకై జనవరి 21 లోపుగ వేరును
రిజిస్ట్రేషన్ కోసువాకి ఒక్కొక్కభాగము తపాలబిళ్లను
నో-0-10-0 కు పంపుచును. ఇది మూడుభాగములుగలది.
కోడండ్రవలంపముతో చేయబడిన ప్రత్యేకమును, అద్దలు
కాగితము పంపగల. ఆసరికి ప్రకటనను వెలిసమును

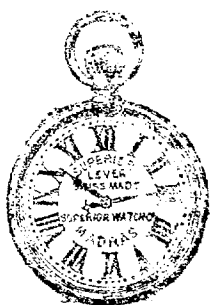
చిరునామా:— సుపీరియరు వాచ్ కంపెనీ.
పోస్టువాక్కు 167, మదరాస్
లక్ష్మీకర తాంబూల మాత్రలు.

యందుకన్నా, వచ్చకచ్చరము, కంతుపువ్రపు, బం
గారు వెండిరేకులు, మొదలగు విలువగల వస్తువులచేతియొడు
చేయబడినది గనుక మిక్కిలినువాసన, పరిమేశము, మనోహ
రముగలిగి యున్నది యిది తాంబూలములోగాని, విడిగా
గాని 1-2 మాత్రలు ప్రయత్నించి అంగీకరింపు, వాయువు, జలుబు,
అగ్నిమాంద్యము, కీతలము, దగ్గు, కీతభేదము, జ్వరము, జల
నొవము, చిన్నబిడ్డగుణము, మొదలగు దుర్గుణములను రాని
వ్యక్త, నిర్మాణించి సుంచుటలను ఉపయోగి, ధాతుప్రస్థిని కలి
గించుటలో అద్భుత చాకచక్యములను చూపించు చున్నది.
స్వజనోపయోగము కొరకు వల మిగుల తక్కువగా నిర్మ
యించ బడినది. పరిశీలించండి. 1 సీసా మల రు 0-4-0.
6 సీసాలు రు 1-4-0. వి. పి. భిక్షులు ప్రత్యేకము.

జీర్ణ విషయా గురితీరలు:— యిది సుమంత్ర ప్రత్యేకములు,
పులితేవులు, అశ్వము, మలకర్షము, విన్నద్యము, కనుపు
బురము, నొప్పి, వసునము, నోటినిరూకుట, గుండెలయంటు,
మొదలగువాటిని వారిచి మంచిఆకలిని జీర్ణకర్షని కలిగిం
చును. 25 మాత్రలు. డబ్బీ రు 0-8-0

వి. కి. ఎ. అండుకో. ఆయుర్వేదసమాజం.
పోంపూరు-గుంటూరుజిల్లా

సుపీరియర్ లీవర్ బ్యాంకులువాచ్.
గొలుసుతో సహా ధరి రు 3-0-0. పోస్ట్ 0-4-0.
దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారెంటీ గలదు.

ఈగడియారము డబ్బులుమీద
మాకంపెనీ చేరు ఎక్కువసేరా
లో ముద్రింపబడి యుండును.
ఇది గూచుట కందమై తలచిన
మును, డబ్బులూఫ్ ఆసు గ్లాసు
డోమునుగలిగి మెండుసూలకు
దగియుండును. పెట్టెమాత్రలో
భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతి
కించి యుండును. సీసు నుండి
మాత్ర తయారుచేయబడినది. కాన నెవరియొద్దను జిక్కును.
ఒకరొక్కరును తీయదురను తలంపుతో తక్కువ కేలరుంచి
యు. చాల కాలము పనిచేయుటకై, స్వల్ప ధరగల గడి
యార మిదియొకటియేయని యనభిప్రాయం దెలియును ఇదివల
కనేక గడియారములు ఖర్చయి యొగ్గతావుతముల నంది
యున్నది. ఒకటి కెప్పించి చూడుము. మా పట్టణమున
కనేకులు కొని సంతసించిరనిన, వేలుమాట రెండుకు ?
సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టువాక్కు నెం167, మదరాస్

కస్తూరి.

విషజ్వరములకు, కలరాకు, గుంధికి, బాలింతోగములకు,
వారములకు, చిన్నబిడ్డల జబ్బులకు పుష్టికీ కస్తూరి యుపయోగ
మైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి బంగారము
కన్న పియమగుటచేతను నవనవ నవలములందు దొరకుట
చుష్టరము. మా డిపోయిందలి కస్తూరి, యం వితర భద్రాను
తేవియును తేర్చబడవు. ఇంతకుక మాతావు నుండి కొనిన
వారల కీవిషయము తెలిసియున్నది. కొనిన వారొకసారి
నగిల్పించిన నిజము తెలియగలను. అట్లు చేయటమన కితి
కస్తూరిని గొని మోడపాడు. కులం 1-కి రూ. 80-0-0

ఆదిపచ్చికాన లేక జన్ను

కులం 1 కి రూ. 3-4-0

గోరోజనము

కులం 1 కి రూ. 5-8-0

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి 0-2-0. 12-కి రూ. 1-2-0

ఈ దంతచూర
ముతో పండ్లు త్రొక్కి
ముటువలన చిగుళ్లు
గట్టపడును. చిగుళ్లు
నుండి రక్తము ప్ర
వించుకొనును. నో
టిదుర్గంధము నేక
యుండును. పండ్లు
ముత్యముల వలె
తెల్లగా నుండును.

అనేకులవల్ల ప్రతిరోజు వాడబడు చున్నది. సర్వ
సామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది.
అమృతాంజనము డిపో, } 108, ఫ్రీకోడ్డు, బొంబాయి.
} 6-7 తంబుసెట్టిపిల్లి, మదరాస్.

వేంకటాద్వరి కవిరచిత విశ్వగుణాదర్యము.

ఆంధ్రపద్య టీకాకావ్యర్య సహితము.

ఇందుకు రచిత తెలుగు పద్యములు, టీక, కావ్యర్యము, ఇతిహాసములు, నిఘంటువులు, అలంకారము
లును, సంగ్రహములు. దేవరాజపండితులు వ్రాసినది. ఇది భరతఖండమునందలి యాయా జాతులయు, తెగలయు,
సంఘములయు, గుణదోషములను గూర్చినవి విశ్వవాదోదయి వివరించు గ్రంథము. అనగా నాయా లోకవృత్తియు,
లను కవికామృతమున ప్రతిబింబితములు గావించి దాని కన్నెలచే చిన్నెలుగాఁ జూపునట్టివృత్తి. ఈ కవిభామణి
పాంకముగా వృత్తాను విశ్వానులనెడి రెండు గంధర్వులు ఆకాశ సంచారులై పోవుటలు చిత్రించి వారు అచ్చ
టచ్చట సంచరించుచువును అయా వస్తువులందు గ్రహించిన గుణదోషములను వెల్లడిచేయుచుండుంట్లు గనించెను.
లోకసంసారము వస్తువులన్నియు దోషయుక్తములేకాని గుణైకవర్ణనములు గావు. అయినను వానివానికి దగినట్లు
గుణములు గలవని సందిసిట్లును గుణకంఠములగును; దోషములు మెండునానందన దోషవలెకావలగును. కావున
చక్కగ వ్రాసుకొని అందలి దోషములను పాటింపక గుణములనే గ్రహించి ఉజ్జ్వలించెడు మార్గమున వెదకకల
యెను. ఇది కవివ్రత బ్రహ్మాస్త్రంబుపర్యంతముగల పెక్కుకన్నుల గుణదోషములు తెలియును. దీని వెల 2-8-0.
దీనిని చక్కగ పరిశోధించి మేలైన కాగితములపై అచ్చుత్రించి మంచి కాగితాలెండుచేసి యున్నారము.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్డ్ కంపెనీ,

ఆనందా ముద్రాలయము, బ్రాడ్వే, మదరాస్.

అయ్యుర్యేదాశ్రమ గ్రంథమాల.

అర్కప్రకాశము.

నవ్యమ గుచ్ఛము.

అర్కఖులను బోధించు చికిత్సాగ్రంథము.

ఇది అతిసులభమగు రీతిని ప్రతిమూలికనుండియు అర్కఖులుదీయు నుపాయములను అయ్యుర్యులచే గోగసామాన్యముననుసరింపజేయు పద్ధతులను, దెలుపుచుంచి వైద్యగ్రంథము. ఇందు బోధితములైన అర్కఖులు సామాన్యవైద్యుడు గూడ కీయుటకు తగియున్నది. ఇందు అయ్యుర్యేదాశ్రమగ్రంథములయందు చేర్చినవికంటే గాత్ర యానాని వైద్యమునకు సంబంధించిన మూలికలు గూడ గ్రహించబడి, అయ్యుర్యేదాశ్రమవద్ద వాని గుణములు వివరింపబడినది.

అయ్యుర్యేదాశ్రమ వాటికిని, పదితరులగు కేవలసాధారణముగల వల్లెటూరి వైద్యులకును గూడ నిది మిగుల నుపయుక్తముగ నుండునని తలచి, యాంధ్రులకు సహజముగ నుండునట్లు దీనికి సరళముగ నొక వ్యాఖ్యను గూడ వ్రాసి ప్రచురించినాడను.

ఇందులి నిమయముల ప్రాధాన్యతచూపిన విధము చెలియబడును.

వెల రూ॥ 2-0-0.

1. మాధవనివాసము.	రూ॥ 8-0-0	6. వస్త్రీకర్మము.	రూ॥ 0-4-0
2. పథ్యాపద్యము.	" 1-0-0	7. అయ్యుర్యేదాశ్రమము.	" 0-4-0
3. అయ్యుర్యేదాశ్రమము.	" 1-2-0	8. భేషజ. కల్పము.	" 1-0-0
4. ఆగస్త్యవైద్యము.	" 0-4-0	9. చరకసంహిత.	ఇది అన్యులనుండి 1915
5. శల్యసంక్రమము.	" 0-4-0	10. సుశ్రుత సంహిత.	కర్మము మొదటి భాగమున వెలువడును.

పోస్టేజి చేరుగా నియ్యవలయును.

ప్రచురణ:-

12, తంబుకెట్టి వీధి, వైద్యరత్న నండిత డి. గోపాలాచార్యులు. ఏ.వి.యస్. ఏ.యం.వి 156, బ్రాహ్మ్యే. 55, ఆచార్యుల వీధి, అయ్యుర్యేదాశ్రమం - జి. టి. మదరాస్.

మాతృకా నందాచార్యులకు మాధవనివాసము తప్ప మిగత గ్రంథములన్నియు దాహించి నాలుగంటలు క్రింది యియ్యబడును.

ఉష్ణమును కలిగించునట్టి, ఉడికించునట్టి అన్నిరకముల బొప్పీలను మదరాసు రాజధానిలోని అన్ని కంపెనీలకన్న దాకంపెని గొప్పదియు, నమ్మకమయినదియు నయ్యున్నది. 22 మాత్రములైన పనియగుటవలననే మాత్రాతాదారులు మిక్కిలి స్వల్పభరలకు మేము యివ్వగలిగియున్నాము. సర్వసాధారణములగు కొన్ని మూదిరీలను

కె 100 (detachable) (కబ్బముగల, కబ్బము లేని) 2 బర్డులు చూపి యివ్వబడును. ఈయ బర్డులందీరగు బట్టి యుద్ధోగియు అనుకము నుభ్యము. టెక్సాస్ లెక్కలచూపి రెం 45, 48 చు నూతనముగా తయారుచేయబడినది రెం 11 రు మాతరిగానుండును. టెక్సాస్ లెక్కల చూపి రెం. 200 పాతర్డ్ స్టాప్ చిన్నదియు చెయి ఇయ్యదు. అనియు టెక్సాస్ లెక్కల చూపి రెం. 5-8-0

కె. ఎస్. డి.వె.డి, 180/18 బ్రాడ్వే, మదరాసు, వస్త్రీకర్మ ప్రత్యేక భద్రులు యివ్వబడును.

కె 11 (detachable) చాలాబలిష్ఠముయి నది. ఎక్కువకాలం పనిచేయ గలిగినది. మిక్కిలి పొడవైనది. కన్నది. టెక్సాస్ లెక్కలచూపి రెం. 9-8-0

నవ్యభీమ పాకశాస్త్రము.

ఇయ్యది డాక్టరు యిచ్. టి. యస్. టి. గోపాలయ్య గారిచే చేసినాగరి భాషనుండి తయారుచేయబడినది. 8 భాగములు కలవు. 1 భాగమునందు అనేకవిధములైన అన్నములు, పుత్రాన్నములు, చేయుక్రమముగలను. 2 భాగముందు ఊరగామలు పచ్చన కొరింబిలలు ఇంకను భోజనమునకు కావలసిన అనేకపాకములు గలవు. భాగమునందు పిండివంటలుచేయుక్రమముగలవి. జేయేల, కిలిల్ పాకమునకు కావలసిన యాకర్తులను, ప్రతియంట నుండతగినది.

240 పేజీలగ్రంథము. క్యాలిగ్రోలెండు ప్రతి 1-కి ధన 1-8-0; పోస్టు ఖర్చులనహా 1-11-0. సగతియందు జేయిన్నొక్కదిగంటు చెప్పిన ప్రస్థావకపు పవతియొక్క వివర కథలు.

240 పేజీలు. మేలుకాగితములు, క్యాలిగ్రోలెండు ప్రతి 1-కి ధన 1-4-0; పి. టి. ఖర్చుతో 1-8-0. రెండు ప్రతులు పోస్టుఖర్చులతో 3-0-0. మాదిలానము:-

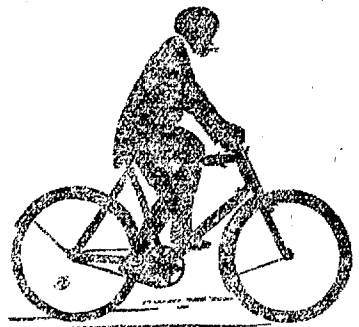
ప్రొఫ్. వాన్ అండ్ కంపెని 45 నుల్లాపా హాయి వీధి మదరాసు.

శుక్లనవ్యము

గుణమీయనిచో
సాము తిరుగ నీయబడును
100 మాత్రలు గల సీసా రు. 2-0-0.
పోస్టుఖర్చులు వగయిరా ప్రత్యేకము.
నమ్మకమయిన మందులు యింకను కలవు.
కేట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో.,
(1-12-14) ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

బహు వేగముగాను సులభముగాను పోవునటువంటి బలమైన సైకిలు. 59 రూపాయలనుండి అమ్మబడును. క్యాటలాగు కావలసిన వారికి పంపబడును.

పాల్ సెక్ అండు కంపెని, 164, బ్రాహ్మ్యే, మదరాసు.

క్యాలండరు. 1915 క్యాలండరు.

➤* యుద్ధ విషయములను జెలుపుచు చిత్రముగ నుండును. *➤
కాగితముల ఇబ్బందివలన కొద్దిప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడుచున్నవి.
అమ్మకంజనం డిపోవారి మాడుకూర్పుముల పండులను గొనిన వారలకు వీరితము.
ఇతరులకు వి. పి. సహా 0-4-0. డి.వి. 10-కి వి. పి. సహా 1-8-0.
వెంటనే దరఖాస్తులు పంపుకోవలయును.

అమృతాంజనము
అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపదము.*
చక్కని పట్టితో రూప సీసా 1-కి 0-8-0 దజను 1-కి రూ. 5-4-0

మోహినీ తైలం	తామరతైలం	పండ్లపొడి
5 తులముల నూనెగల సీసా 1-కి 0-12-0	వెల దబ్బీ 1-కి 0-6-0 దజను 1-కి 3-8-0	దబ్బీ 1-కి 0-2-0 దజను 1-కి 1-2-0

పి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. అన్నిచోట్ల విక్రయింపబడును. మంగుల కిటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.
అమృతాంజనము డిపో,
102, క్రేపికోడ్డు, భాద్రి, బొంబాయి. నెం. 6-7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

* అమృతాంజనము ప్రాచ్యులచే మూలికల సంపుటిచే హిందూదేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోక ప్రఖ్యాతిపొందిన యొక ఇష్టదీపును తయారుగుయన్న క్రొత్తమందుగాదు. పదియేడెడ్డుగా చేయబడిన పంతులను వాడుకలో నుండి మెక్కును బొందిన దివ్యామృతము. చర్మముపైన రాచిన లోకలికి వ్యాపించి లోపలి బొట్టలను సులభము గోగలవు. వ్యతివారము జేలకుజేలు వికరము.

సమకాలికాభిప్రాయములు

అంబేద్కర్

తనదగ్గరనున్న గాంధీవాదకార మన్ననను దానితో పాటుపడి కాలముగడపుచు, వారి రాజీనామిక సంబంధించి నంతవఱకు, మార్యాదలకు లొంగి వారిని జూరెను, నిరక్షరమగుటచే గ్రామ్యుల మూఁ జక్రిభావము, ప్రభుభక్తియను దానికర్థ ముగాదు. మతమున నేటియే పద్ధతినడచు ప్రభుత్వము వలన న్యాయమునకును, భర్తృత్వమునకును దీర్చుట వారియనే ప్రావృ కమైన సమాజా రాంగీకారముల గలిగియుండు విద్యాలిత యుల భక్తిశక్తిలే ప్రభుభక్తి నిదర్శనమైయున్నది. దేశీయులను పెక్కుడు గౌరవముతోఁ జూచుటకును, ప్రభుత్వ నిర్వహణమున వారిమేలుభావములైన ప్రాతినిధ్యాధిపత్యమునకును నట్టివారు బిట్టు నాందోలించుదురు. ఆంధ్రమాత్రాన నయ్యది వాచ్యభూతి భావనముభ్యుమనకు లక్షణముగా భావింపరాదు. చదువురాని పల్లెటూరువానికే బ్రభుత్వమునగా నాయాగ్రామాధికారులలో, తాలూకా యధికారియో, మజిలీయ నెజిలీయ, జిల్లాయధికారియో, సర్వాధికారియో, నిర్వహించు నదిగా నభిప్రాయము. కావుననే యుగయుగముండల దండవాది కారగాని, పాశ్చాత్యులగు నన్నునే యుగయుగము నందుండువాడగుచు, చేయు తపాపపుత్ర సర్వమును హుమముగా వానితలకెక్కును. పాశ్చాత్యుల డెడదీయవచ్చునైన బిచ్చ దండితులకు గావంతటయో, యొకనేర నానుకాఢముగా స్వల్పదండనకు మాత్రమే లోనగుటయో, విధా యకముగా, నాతండు భావించును. రాజకీయపర్యాలోచనము గల ప్రతిమనగాను నభిభావము హానికరమని తప్పుక యెప్పు కొనవలసియున్నది - అని బొంబయి క్రానికలుపత్రక వ్రాయుచున్నది.

యాచనావృత్తి.

హిందూదేశమున కొన్ని శందర్భములలో యాచన యొక వృత్తిగా పాటించబడుచున్నది. లాభకరమైన వస్తువుగల గూడ పరిణమించుచున్నది. పరిణమముల క్రింద బొంబాయిలో జరిగిన యొక సంఘటన గమనించునెడల నీ విషయము స్పష్టపడును. ఒక హిందూ యాచకుడు పోలీసువారి కేవిధముగా రిపోర్టు చేసెను: "ఆదివారము తెల్లవారి నేను నా కొడుకును కొడుకును విచ్చమునకు బ్రెజిడెంటిపోతిమి. తన కాలిగా నున్నదనియు ఇంటికేపోయి భోజనముచేసి నచ్చెదననియుచెప్పి నా కొడుకుఁడెట్టిగమము నాయెద్దనందీ తీసికొనిపోయి రు 225 లు వెలగల నా బంగారునగలను సంగ్రహించుకొని మరల కలఁబడెనున్నాఁడు." ఇటువంటి కథలన నాతాపాత్ర వివక్షచేయునందే దానయు చేయఁగూడదని దృఢపరుచున్నది. ప్రత్యక్షముగా రాధపడుచున్నట్లు తెలియునెడల, ఎవరైనను సహజముగా మఃస్మృత్యంత యొకటిరెండగా లిచ్చెదరు. కాని, రు225లు వెలగల బంగారునగలు నింటి నెట్టెలోఁజెట్టుకొని లిచ్చుననుట బ్రెజిడెంటివారి చర్యనుగట్టించి చదువునెడల భానధారలు తప్పుక యంగిపోవలసివచ్చును; అందులో వాడు తనకొడుకును కొంటెలిసిగూడ ననవచ్చునమైన యానీచక్రవర్తి లోనికి దింపి తర్జితుచేయుచున్నాడని తెలిసినప్పుడు మఱియొక యంగిపోవలసివచ్చును. అని మదరాసు ప్రెస్సుపత్రక వ్రాయుచున్నది.

కామ్యము సత్రిక మాయమగుట.

భిల్లియందు ప్రకటింప బడిది యత్యంత ప్రమాదమైన మహమ్మదీయ వార్తాపత్రకయగు కామ్యేద్విత్యీయ దానికి సంబంధించి మాతృభాషలో ప్రకటింపబడిన హేయకృత్రిక యు నదృశ్యమై: వి; యధ్యురంభమున తరువాత జరిగిన యనల్పు సంఘటనలో నిది యొకటి. ఈరెండు వారపత్రకములు మహమ్మదాలీగారివి; వాతే వినిసంపాదకలు. ఆయనసాక్షర్యమును వత్సర్యమును గల లోకహితుడు. ఆయనకొండల సంవత్సరము లందనను వచ్చి మహమ్మదీయ వార్తాపత్రకవిషయమై హిందూదేశముందలి ప్రభుత్వాధికారుల తప్పుల సానుక్రొశమైన పద్ధతి నవలంబించు నట్లొంగ్గవల ప్రభుత్వమువారితో చేయుచుటకు ప్రయత్నించుచుండెను. అందను వారీయనకు హానుగా నెలుంగుదును. మహమ్మదాలీ గారింటకు పూర్వము రెండు పర్యాయములు ప్రభుత్వమువారిలో వివాదపడియున్నాడు; ఈకట్టకెవరికి పర్యాయములకు వ్యాసమునుకాని ముక్తా భాసముయొక్క సంప్రదాన కాలకవ్యమును తన తెలివితేలికతో చెప్పుకొన్నాడు. ఆవ్యాసమునందలి దోషము లెట్టివైనను, అది యసాధారణమైన పత్రకా నిర్వహణకట్టక వ్యక్తికరించుచున్నది.

అంబేద్కర్

I

గుంటూరు యజ్ఞమునకుగాను సంపాదించిన ద్రవ్యము - సమాఖ్యలు.

అయ్యా, గుంటూరులో బరుగుచున్న యజ్ఞము సమాప్తి అయినది. దాని ఫలితమందు నమ్మకమున్న వారు అది చక్కగ నెరవేరినది సంతోషించుచున్నారు. చందాల విచ్చినవారు మాత్రము నేకరించిన ద్రవ్యములో చాలభాగము మిగిలియుండవచ్చునని యభిప్రాయములేయున్నారు. క్రొత్త సామయాజులగారి కొడుకుడు విద్యావంతుడు దేశభిమాని విశ్వవాక్యపరిపాలనా కుతూహలుడు. మంచిప్రతిభ పొందినవ్యసించువారు. మంచి యున్నత స్థితికి రావలసినవారు. రెండుపట్లపరీక్షలందుచేరి జిల్లాగోల్డెన్ మెడలు పొందినవారు. కాన తమ తండ్రిగారికి నప్రతిష్ట కలుగుటకు నంగీకరించుట తగద. కాబట్టి యజ్ఞమునకు సంపాదించిన ద్రవ్యము. వ్యయము కనపచ్చుచిరమైన జమాఖర్చు పట్టిని వ్రాయించి నుండించి యజ్ఞమునకు చందాలచ్చిన వారికందరికి బంపుటయేగాక పత్రికా మూలమున ప్రకటింపఁగాని సోమయాజులగారికి విన్నవించి యజ్ఞము కొందరి జనులకు గలుగు సందేహములు నివారించవలెనని కోరుచున్నాడను. సోమయాజులగారి మిత్రుడు.

యథార్థవాది.

II

గోదానరిజిల్లా కరణముల కొక విన్నపము.

అయ్యా, ఈజిల్లాలో జమాబందీలు యిప్పుడు జరుగుట ప్రారంభమైనవి. కృష్ణాజిల్లా భీమవరం తాలూకా మొగల్లు గ్రామకరణంగాలైన శ్రీ అయ్యగారి తిరుపతిరామగారు మనకరణములకు తీతములు వృద్ధిచేయు విషయములలోన, మనము తాలూకాలో నందుకాలములో బ్రహ్మములుయిచ్చు విషయములలోన, శ్రీ గవర్నరుగారికి ఒక పిటిషన్ అందజేయించి వారు శ్రమ అని యొంచక మనరకపున యాజిల్లాలో ప్రతి తాలూకాలోను సంహారముచేయుచున్నారు. మన కరణములందరు సదరు ఆఫీసియర్ సంతకములుచేయుచు చెప్పి పట్టుకొంటుటగాను వారికి అయ్యేటదిలింగు వల్ల రాధిప్రయోగియైత్రం యెవరికేతోచినది. వారు చందాలచ్చు వారిని ప్రోత్సహపరచి మన తాలూకాలోనందే కరణములుకూడ నొకసంఘమును నేర్పనీ యాజమహమ్మదా పరిచేయవలెనని నమ్ముచున్నాను. శ్రీ తిరుపతిరామగారు ప్రతితాలూకాలో జమాబందీ మకాములకు దయచేయుచున్నారు. కాన మనకరణములందరు వాంఛో నేర్పించి వారికి సహాయముచేయుట మన కర్తవ్యమైయున్నది. సత్యవోలు రాజగోరావు, కరణం.

తురుష్కదేశ రాజస్థానవాదముగా వారంభమై, ఆ వ్యాసము, మొత్తముమీద మహమ్మదీయ రాష్ట్రముల యెడలను ప్రత్యేకించి తురుష్కదేశమునెడలను యూరోపియన్ ప్రభుత్వకర్తలవలంబించిన దానకీయ పద్ధతిమై చేయబడిన దోమరోపణముగా పరిణమించినది. అది కామ్రేష్యుత్రికలో సంపదించుముగా ముద్రితమై పడునైదు కాలము లాక్రమించుకొని యున్నది. విదావిరామములు లేకుండ మహమ్మదీయోట నండి లేకుండ వివరణగాయముగా వానిని ప్రాణమునకు 40 గంటల కాలము పట్టించి సంపాదకము చేపడుచున్నారు. ఒకానొక యాదివార పత్రక 19 కాలము లాక్రమించుకొనిన వ్యాసమును వ్రాసినది పంచి పత్రక యొకానొకప్పుడేగిపోయి చేసెను. సంఘటి సంధర్భములనుబట్టి యానర్వక మైనయెడల పాఠకులకు వానిని విషయము నందకంపై నెక్కువ సంఖ్యాముగ విశదీకరింపవలసి యుండునని గాంధీనాథు ప్రత్యక్షమిచ్చిరి. మహమ్మదాలీగారిందుమించి చీకటికన్నవ్యవస్థాపకమును వ్రాసి, యధికముగా వ్రాయుటకునా గాక పరిహాసపు వ్రాతలకు వ్రాయుటకునక, చిక్కుపడినాను. ప్రభుత్వమునా గాయన నానినా సోమ్యము లాగుకొని అధికమైన గామియనోమ్యము మూల కల్లుచున్నది. ఆయన యానోమ్య కట్టకే పత్రకను నిలిపివెళును. అని "మేన్వెన్యూర్ గార్డియన్" పత్రక వ్రాయుచున్నది.

III

కొక్కొంప వేంకటరత్నంపంతులుగారి స్మరణ చిహ్నము

అయ్యా! క్రిశేషులగు వేంకటరత్న కవిగారికి స్మరణచిహ్నము వనసమేను. అది యేదయినది సభలో నిర్ధారణ కాలేదు. తమరు తమ కవిత్రయందు ప్రచురించిన వ్యాసమునందు కూడ నూచించలేదు. వారి సర్వోత్తమ రావుగారు చెప్పినట్లు ఆదర్శ మొకటి యెదుటపెట్టికాని తీర్మానములు చేసిన బాగుండును. ఆదర్శమును బట్టి చందాలుండును. చిహ్నమేమో చెప్పక చిహ్నమునకు చందాలిచ్చునని నెరవేరు ముందంజ చేయరు. అట్టి చిహ్నములు కలదుములుయొక్కేని యందుకు వెచ్చించు ద్రవ్యము వ్యర్థమని నాతలంపు. ఆంధ్రబాలురకు బసయభోజనకాలము నొకటి నేర్పక చలమునని చెప్పి పట్టణములోనుండు ఆంధ్ర ప్రముఖులు బ్రతుక్కించుచున్నారుగదా! ఇప్పటికే నెదర్దవనమును చెప్పి పట్టణములో గట్టించి దానికి "మహామహాపాధ్యాయ కొక్కొంప వేంకటరత్న కవి యాంధ్ర విద్యార్థిభోజనకాలయని చేరునెట్టిక బంతులుగారి పేరు కాశ్యపముగనందును. విద్యార్థులకుపయోగించును. "ఏకక్రియాద్వ్యర్థకరీ" యనునటుల రెండు మంచికార్యము లొక్కదానితో నెరవేరును. దీనికి లక్షరూపాయలుండిన చాలును. ఆంధ్రదేశమున నూరేసి రూప్యముల నొసంగగల వేయిమంది దేశభిమానులు కొరవట దుస్సాధ్యముకాదు. జమిందారులు, భాగ్యవంతులు, అధికముగను, తక్కినవారు నూరేసి చొప్పున నియ్యవచ్చును. ఇట్టియేర్పాటుచేయునెడల నెట్లనేను వేంకటరత్నంపంతులుగారికి బరిచయపడెనను కానప్పటికి రు 100 లు చందా నిచ్చెదను. దీని వాంధ్ర దేశభిమానులు గమనింతురగాక. వింజమూరి భావనాచార్యులు.

IV

నూర్చిన కల్ల ముందు.

అయ్యా, వే.గీ. ఏటికోయ్య! యొక నీచింతు మనసు చున్న దానక దేమిటో యుండియుండి నెలకు, కొనుచుంటే నూర్చినేసిపోలాన; కల్లమైపోయె నెమియుం గానబడదె నీచు దానిద్రవ్యమందు గణింపకుట! వృథగ శ్రమపడుచుంటేవో వృథురాల! బండ్లమీదను తోలించి కట్టరాక గాది నిండించుకొనియెనే కాపుకట్ట; కోతనూర్చుకు కూలీలు జీతములని కట్టలెల్లను దులుపుక నల్లె చనిరి; మిగిలినదిను: త యుండిన మెలఁపుతుడిచి యింటిమాలని కొనిపోయె మంటికంట: దోచుకొనిపోయిన నిధాన: దోచుచుండె వట్టిద ను యాస్థలందించు కట్ట! నీకు దొరకునది రేమి? యూజక క జరుగెండె గాసిలుచునుంటి పిన్నాకము నటించు నొంటరిగ నొక్కచో: బొల్లు నొకటరేపు చేట: కెటగెడు ముదుసలి శ్రీ: నొకరుం గాంచి నలికిన నానె విరాసముని మాపటికి నివ్వ నా పొట్టుపాత్రమునక: జాలచాయంచు తనయెడి: గ్రాలుచున్న ధాన్యమును జూపి తెలిసె సమ్యాన్యమున: బాబు! ఇంకింకేనను వదలివేయ: ప్రాణుమాలిన తక్కు: వాడుకలెల్ల: బడయంగల వాత్సల్యుక్తిని వలయునంత! యమల సంతుష్టి కల్పకం బలగుట్టి నాను బాపద ఫలిత సుకంఠ: "మమయ్య," కవుకొండల వెంకటరావు.

మరణవార్తలు - జనవరి నెల 17 వ తేదీ మొదలు 28 వ తేదీ లోపల చెన్నపురి నగరపట్టణంలో 6 రు యూరోపియనులు, 6 రు యూరోపియనులు, 13 రు మైండవకర్త వృత్తులు, 248 రు హిందవులు, 63 రు మహమ్మదీయులు, మొత్తముమీద 489 మంది, సుమారు వేయిమందికి 41 మంది చొప్పున చనిపోయిరి గలిగించి 1) సువత్సరముల తెచ్చులనుబట్టి బెయింపుండి 45-7 మందినినిపోయినట్లు తెలిసి ఇప్పుడు చనిపోయినవారిలో 6 రు కలరావలన, 1 రు కల్లు పోయినవలన, 63 రు జ్వరములవలన, 41 రు చేతుకొనముల వలన, 272 రు కావలసినవలనలనను చని యింట్ల గణింపఁబడినది.

డిల్లీ కుట్ర కేసు జుర్రీలు.

లాహోరు జనవరి 27:—డిల్లీ కుట్ర కేసులో చేయబడిన అప్పీలు చేసే తీర్పు లాహోరు ఫిర్యాదులో విచారింపబడుచున్నది. చరణదాసును విడుదల చేయరాదని రాను ఆర్డరు గారు వాదించుచు నిట్లు చెప్పిరి:—చరణదాసు ఒప్పుకొనిన సంగతులకాక, ఇతడు నేరముచేసేట్లు తగినంత సాక్ష్యమున్నది. ఇతడు కుట్రచేసేవారిలో కొకడనిపూడ సాక్ష్యముకలదు. చరణదాసు తనయున నేనుగారు ఇతడొప్పుకొని చెప్పిన సంగతులలో అసందేహములను గురించి వాదించుచు నిట్లునెల విచ్చిరి. ఇతడు రికార్డుచేసికొనిన సంగతులనండి విని చెప్పగ వ్రాసినట్లు కనుపడుచున్నది. దీనిని నెవనన్న జడ్జిగారంగకరింప నుండుట, నాగున నే యున్నది. రాసవిహారికి చరణ దాసుకు ఉత్తరప్రభృత్యుత్తరములు పంపినట్లు వాస్తవము కాని కుట్ర గురించి ఇతని కేసుయన తెలిసియుండునని చెప్పట కేదిధ నుయిన అదరప్ర కనవించదు. తరువాత రాన్ ఆర్డరుగారు దీనికి సమాధానము చెప్పిరి. కడచిన ఆక్టోబరు 28 తేదీ ఇండియాను పత్రికలో డిల్లీకుట్ర కేసు తీర్పునుగురించి ఆక్షే పించుచు నొకజాబు సంతకముతో ప్రకటించబడినది. దానిని చూచి మన ఒకటి ముద్రించి. దానినిచేయబడినది.

సాక్ష్యమునుబట్టిచూచిన యెడల తీర్పు అక్రమముగ నున్నదని అబాయిలో వ్రాయబడినది. ఇండియా పత్రికకు ఇం డియాలో చాల ప్రచారము కలదు. ఈ విషయ ములను గమనించవలసివచ్చి అ సి ట్రై బు రి మం ట్రెస్సరు గారు న్యాయమూర్తినికొరి. ఈమీ విధింపబడిన కేసులన్ని టని హైకోర్టువారు భృతవచనలసియున్నది. అట్లు భృతవచ నుటకు రాకముందే ఇండియాపత్రికలో వాషేపించబడినది గనుక దీనినిగురించి విమర్శించవలసివచ్చి న్యాయాధిపతులను వీరుకొరి. ఈపత్రిక యింగ్లండులో ప్రకటించబడుచున్నందున తము తీర్పులోమాత్రము విషయమును నడవారించుదుమని బట్టించెప్పిరి. కేసునుగిరినది తీర్పు నుండుచెప్పబడును. మేము కాసనముక్రింద తక్కిన అప్పీల్లను అక్కర్చిరి. అమీరుచందు గార్లు చేసికొనిన అప్పీల్లనిచారణ వాయిదా వేయబడినది.

ఫిరోజ్ పూరు హత్య కేసు

సాక్ష్యము.

లాహోరు జనవరి 27:—నిన్నటిరోజున ఫిరోజ్ పూరుజిల్లా జడ్జిగారి ఎదుట లంబాద్దరుఖానుసింగును శ్రీధరుడును కుట్ర వారిలో క్రమ ఎటుల నడిచెప్పెదరును హత్యచేసికొనబడినది. వారిలో ముద్దాయియును బకసింగునాకాల్తోకొట్టెను. వారు 15 గురుకులిసి అచటనున్న వారందరివైపున పడిరి. వారిలో జోలాసింగు తుపాకితోకాల్చుచును. పిమ్మటవారు దాగిన దుబ్బులను తగులచెప్పగవారు దొరకిరి. తుపాకులు కాల్చుట ప్రారంభముకాగానే ప్రత్యక్షముగ చూచినవాండరును వారి పోయినవారియును గాన వారు ఆ 7 గురు మద్దాయిలు నిండులో జోక్యము కలిగించుకొనినట్లు చెప్పదగిన స్థితిలో తేరియినను బుజుప్రచేయటకు క్రాసు ప రి ట్లీ చే య బ డి న ది నెంట్లనే నన్ను బండివిన పోలీసుస్టేషనుకు పంపిరి. నేనడత్తి కేసి యావిషయము తెలిసిందిని ని చాకదారు ఇదాసాక్ష్య మిచ్చెను. ఫిరోజ్ పూరుకు 15 మంది రైలుస్టేషనునుండిగుంపుగ కచ్చి బంధు మాట్లాడుకొనినది యిద్దరుబండివాండ్లు నుడివిరి వారు హత్యముక్రింద వివరముగూడ తెలిసిరి.

నేను కాలుకనమీపమునందలి బంగళాలోనుండగ నాక్తి వాడైతేనినది. నేను తుపాకిని పట్టుకొని గుట్టుమైవెళ్ళి హంతకులగుంపును తిరుముకొనిపోతిని. కాలచదాటు చుండగ వారిచూచితిని. వారును నేనును 12 ఫిరీలవై తుపాకులను కాల్చుకొంటుము ఇంతలో 200 మంది క్రాసుకు బహు గుఱునుక నాండరును దుబ్బులలో దూరిరి. గొంతులు లా దుబ్బులను చుట్టుకొనిరి. వారిలో 6 గుఱులనులతో తప్పించు కొనిపోయిరి. తక్కినవారు పట్టుకొనబడిరి. అని హెడ్కూర్ని స్టేషిలు సాక్ష్యమిచ్చెను.

నేను పోలీసు స్టేషనులో నుండగా ఇదాకచ్చి నాకే సంగతి చెప్పెను. నేను వెంటనే అబుడిరూద కానిస్టేబులను తుపాకులను తీసికొని వారిని వెంటబడించిరి. అని సవిదన్ వెట్టరు అమీరుదీన్ నుడివెను.

చుట్టెయిటి యుండియిందే

లంపన మూసవట్టి కాలేజీ నిర్మాణము, మదరాసు హైకోర్టువాస్తవము నగు మీర్ జై నడ్డుగారు లండనువిశ్వ విద్యాలయపు ఎల్. ఎల్. బి. కళిదాస్ కృతార్థులెట్లు తెలియపర్చిరి.

వృత్తాంతములు.

సోమయంతర కాన్ఫిరమాటి ప్రకటనము:— కీర్తిశేఖరె నదివాన్ బహుమార్ నే. సోమయంతర కాన్ఫిర గారి స్మరణ చిహ్నమును స్థాపించుటకు తగిన యేర్పాట్లను చేయు నిమిత్తము 81-వ తేదీ యాదివారము ఆపరాహ్లాము 2 గంటలకు కంచిలో నొక బహిరంగసభ జరుగును. గౌ.దివాన్ బహుమార్ పి. రాజగోపాలాచారిగారు రగ్రాసనాధి పత్యము వహించును.

తీరువాచూర్లు మహారాజగారి కర్ణభూపాలు మూసము. 1916 వ సంవత్సరపు బహుమానము, వడ్డీబి హిందూదేశమునందలి పురాతన కన్నకాస్త్రమునకు సంబంధించిన యే విషయమును గుఱించియైనను మంచివ్యాసమును చక్కగా వ్రాయవారి కియ్యలగును. ఈ వ్యాసములు 1916 వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి నెల 1 వ తేదీలోపల మదరాసు యూని వర్సిటీ రిజస్ట్రార్లు గారికి చేరవలయును.

హైస్కోల్ నోట్సు— కోలోను నెనామాలకు హిం దూదేశమునండి పంపబడిన యుత్తరములకు పోస్టుటిల్లు తక్కువగా నంటించుచున్నట్లును చిరునామాదారు చాలతక్కు వ వైకమును కట్టి యాముత్తరములకు తీసికొనవలసి వచ్చు చున్నట్లును తెలియపర్చిరి. నెనామాల పత్రికనుండలి గాని నెనామాకాల్ నోనునందలి గాని యేసలమునకైనను సకే మొదటి యాహ్నుకు ను 0-2-6 పోస్టేజిల్లము దానికి మెరుకు ప్రతియాహ్నుకు బొమ్మభాగమునకు ను 0-1-6 పోస్టేజిల్లము నంటించవలయును.

వ్యాపారము మధ్యాహ్నములగు స్వాములవారి రుగ్గతి—మైసూరుకు సమీపమున నున్న సానేలుకండి స్వాములవారి మఠముగలదు. స్వాముల వారికి వ్యాధి ప్రబల ముగ నున్నదని అటునుండి మైసూరు ప్రభుత్వముచాకి 26 వ తేదీని తంజివాడ వచ్చినది. ఆయన చాల వృద్ధులగుటచే నీబలన ద్వ్యాధిలన నేమి తటస్థించునో యని తివ్య బృందమువారు చింతించుచున్నారు. గొడగిరి వెంకటమహాచార్యులవారు ఆనంతరాధిపతులగు నిర్దేశంపబడినది వదలుతు పుట్టియున్నవి. పూర్వప్రాసాదమునందరమున వేంచేసియున్న ఉత్తరాది మఠ స్వాములవారి సన్నిధికి హెచ్.వి. నంబూడయ్య ఎం.ఏ. ఎం. ఎల్. సి. వి. ఇ గారు విచారింపగ నుద్దేశింపబడు నిర్దేశంప బడలేదని స్వాములవారు నుడివిరి. ఉత్తరాధి పత్యమున కర్నూలుగువారు వెక్కుసుంకిలరు. కృంశేతి కలనే సానేలు నమగూడ తంజివాడకు లేరుగాన వ్యాపరాయి మఠములగు వాండరును సభచేసి శీఘ్రముగ ఉత్తరాధిపతి విషయమున మైసూరు నివాసగారికి విన్నవించుట చాల యవసరము.

చిచ్చిచూడడు మరల వచ్చుట:—ఆధికారిబృం దము కల్పితకాల్పిసాయము కలిగియున్న ప్రకు, తాను బ్రతికి యున్నావని సిద్ధాంతీకరించుట యేమానవులకును సులభసా భ్యముకాదు. నార్మల్ లిజి మెంటునకు సంబంధించిన సర్వైంటు సి. తెన్నేట్ గారి విషయములో నీసత్యము ప్రత్యక్షమయ్యెను. ఈసర్వైంటు పెట్టెంటరు నెల 1-వ తేదీని చరిపోయిట్లు ట్రా ట్టుచేయబడినది. వాస్తవమున యెండుగాయములతో నరతు తప్పించుకొనిపోయి రెండ్రొక్క వైద్యులవారు చికిత్సనంది స్పష్ట పడెను. రీడింగునకు వెల్లి యిట్లుచేరిన పిమ్మట నరతు తన తీతము నిమిత్తమనేక పర్యాయములు ప్రార్థించెను గాని ప్రయో జనములేకపోయెను. అంతవలన యెండుగురులకు పూర్వ మకడు నార్మల్ లిజి మెంటుల తన పటాలుయొక్క ప్రధానకా ర్యస్థానమునకు వెల్లి హాబయ్యెను. ఆప్యవతనిని చక్కగా గు ట్టెడిగిన యొకయూగోగ్గి యతని కభివాననయొక్క యిట్లు ముచ్చటించెను; “చెన్నేట్టూ, నీచిచ్చుదధికారుల దృష్టితో చచ్చి పోయిన మనుష్యుడవు. ప్రస్తుతము నీవేమిచేయుటకును నీలు లేద.” తరువాత నాయుగోగ్గి తెన్నేట్టును తీసుకొమ్మునకు నిట్లుకొనిపోయి యాపటాలుయొక్క ముచ్చటపట్టి నతనికి చూపించెను. “అవు నదిగో నాచానక్కడ రికార్డు చేయబడి యున్న”దని చెన్నేట్టూగారు నిన్ను చెప్పిరి. ప్రస్తుతము తెన్నేట్టు గారు తానింను బ్రతికియన్నట్లును, తనకు తీతము ముట్టలని యున్నట్లును, యాదృ కాన్ఫిరమానునకు పంపుమిత్త మర్ది వ్రాసి దానివీడు భక్తవై అధికారులచేతను, పురోహితుని చేతను, పోలీసువ్యాధిచేతను కేవలము చేయించుచున్నారు. అని “వండి ముచ్చట” ప్రకటన “పత్రిక ప్రకటించుచున్నది.

ఉపన్యాసము.

మద్రాసు సంకేతాక్షర లిపివారి సమాజమునఁ బ్రతికా ప్రచారముల వా ధ్య తల ను గూర్చి కడచిన సోమవారమునాడు ఈ పన్య సిం చు చు శ్రీమతి ఆంది నెంటుమ్యుగార్టిల్లు చెప్పిరి అవశిష్టములగు మాన్యుమలోడను, కల్పన మృదయనుతోడను దేవతార్పనా శోభిణి దాకరాద నియు నటవండ్రోడ తేనీక నచటనే పడిపోయినవయ్య యూ ధులలో నొకకథగలదు. జాలియందు పత్రికాప్రమేయ ముట్టిరి. పత్రిక వృద్ధులు. పరిశుద్ధులగు కరములు, లేని వారాప్రస్తావనకు బోరాడు. నిర్దుష్టము, సత్యమునకు పృథు భక్తి విశ్వాసములతోడను, తమవత్రికా సంబంధమును నెన్ను డేని దుర్విషయముగాను, గర్వాంభాసిద్ధికి గానికర్మ క్రివిషయము గానై యనవ్వుమును బ్రకటించుటకు గాని దాని నుపయోగింపరాదు. ఈదినమాటలో మిక్కిలి విచిత్రముగు గురుస్థానము పత్రికాస్థానమైయున్నది. పత్రికాధిపత్యమువహించుటకంటె బహిరంగోపన్యాసము లాసంకుటకంటె దేశసేవా విషయ ముగా మేలేనట్టియు, ఘనమైనట్టియు, ముగ్ధాంతరములలేవు.

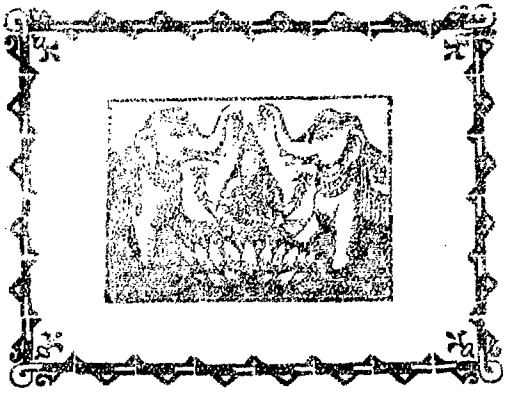
పౌరసత్వాదర్శనసన్యాసము.

28 తేదీనాయంత్రం పచ్చయప్పకళాశాలలో జరిగిన సి. జి. స్వస్థురగారి యాజమాన్యముక్రింద బాబ్టరు ఆర్. ఎన్. ఆయ్యంగారు రహస్యసింఛుచు కట్టలములు జాతీయవాద్యతల కభ్యాస స్థానములనియును ప్రతిపట్టుముననుండు దేవదేవతల ననుసరించి యచటి పురాణేతిహాసములను పాఠపరాకత వృత్తములు నేర్పడుచున్నవనియును కాన్ఫిరమాను రూపము నందును చిత్రకళా విషయమునందును గూడ సుందరముగ నుండవలెననియును విశాలములగు మైదానములను నోటలను కృత్రిమకనములను చక్కని ఆరోగ్యశీతిని గృహక్షీరముల సౌకర్యములను ప్రశోభయోగ పుస్తక భాండాగారములను చిత్రకళ ప్రదర్శనశాలలను జీవనిర్జీవజంతుప్రదర్శన శాలలను పరిశోధనస్థానములను సర్వజన సులభవ్యాయోమ రంగములను కలిగియుండ వలెననియును సహకార సంఘాద్యమునును పాలకపోషణ స్థానములు నుండవలెననియును, ప్రాచీనగరములు రాజమన్యములు కలియులొవుల కర్మింపబడుచుండెననియును ఈకాల్పనిక సగరములు అన్ని జాతులయందును వృత్తులయందు నుండువారందరును సమాజేతిమగుటకు తగినవిగా నుండవలయు ననియును ఆయన నుడివిరి.

చేరీయ క్రైస్తవ సంఘాసర్వములు

హిందూదేశీయ క్రైస్తవ సంఘమువారి యాజమాన్యము క్రింద నెన్ను సు (27-1-15) సాయంకాలము సత్యవాదము మై మారియులు హాలులో వి. యస్. జానప్రకాశముగారి యధ్యక్ష త్వ క్రింద కోయంబుత్తూరు పురపాలక సంఘాధ్యక్షులగు ఆ. ఆరోగ్యస్వామి పిళ్ళగారి లుల సుపన్యసింపిరి.

సుప్రసిద్ధ ప్రాచీనత పి యూనునామ్యుదేయ సంఘము లకతలె యనసంఘమునకు లేదు. భావిదశ నే యనముగమరింప వలెకా. భావిదశ ప్రాశస్త్యమునకు సర్వము ననుసారముగ ను న్నది మనబాబుగు నిద్యాభ్యసనమున కొంతయభివృద్ధి నొంది యున్నారు బాలికలు దక్షిణహిందూస్థానమున విద్యావిషయ మున నగ్రస్థానమును పొందగలిగియున్నారు మన ముప్పొంగ వలసిన మరయొకవిషయము ప్రభుత్వమువారిసట మనసంఘము నకుగల రాజభిక్ష్యిత్విగ్నర్త సమాన జాతిజాతికతములగిరివిజా నాభిక్షయమును పొందియున్న సంమైకోత్పాదకము. ఆసంఘ ఘములలోని వారందరును సోభాప్రభావమున పరస్పరము సం బద్ధులయి పౌరసత్యకార్య నిర్వాహక సంఘాధ్యక్షమును గమ నించినవారుగా నుండుటయును మనప్రధానాశ్రమముగ నుం దదగను. యుద్ధాంతరము నూతన స్వాతంత్ర్యములు సిద్ధింప గలవు ఇతర సంఘములలోని వారి కార్యోత్సాహతల కనుగు ణ్యముగ మనసంఘము వారిని గూడ సంసిద్ధుల నొన ర్చుట మన యర్హ విధియై యున్నది. దేశీయ పరిశ్రామిక పునరుద్ధీవనము నుమనము శ్రద్ధతోగమనింప వలయును. గోమను కాతలికు సంఘముతో మన సంఘము సమ్మిలితమై “సంయోగ క్రైస్తవ సంఘముచే బరగునట్లా నర్చుటకు మనము ప్రయత్నింపవలెను అది సిద్ధింపిన సంఖ్యా తిశమునువలన మన సంఘము పరిగణింపబడదగినది కాగలదు. తీరులగువారుగూడ నున్నత విద్యనబడసి సంఘాభివృద్ధికి సహ కారులగునట్లు వారిని విద్యకేర్పించుటకు విద్యాసాధిని మనమే ర్పవలయును. మనలో నొకకొక్కరి కొక్కర్యమును చేయ జాలరుగాని మనమందఱును కలిసిచో నీ కార్యము ముఖ యగ నెరవేగలదు. పరిశ్రామిక కృతసాయకాభివృద్ధులగునకు సహకార సంఘస్థాపన మవసరము స్థానిక సార్వభౌమిక కాప న సభలలో నెన్నికల మూలమున ప్రాతినిధ్యమును బడయుట కొరకు విశ్వవశాలమైన యాండ్రోశనమును మనము సంకల్ప మును సులభముండవలయును లేకున్న మనమొక విషయాం డదు. మనభాషములను వెల్లడించుటకు వైసరిన పత్రికగాని ప్రై చాలప్రతికగాని ప్రియపబడవలయును. ప్రస్తుత మున్న వారప్రతిక చాలకొ టిల్లాలోకా భాషాసంఘముల నేర్పరిచి సాంఘికాభిమానమును గడించుటకు యవసరములు రావధాని గ్రామముల కంపుట సమంజసము. ఆసంఘములు చెన్నే ప్రసి సం ఘమునకుదేరింకాఖలుగానుండవగునుఅనిఆయన యుపన్యసింపిరి

ఆంధ్రవత్రిక

1915 వ సం జనవరినెల 29 వ తేది

శుక్రవారము.

మహమ్మదు మహాపురుషుడు.

నేటిదినము లోకములోని మొదల నవంతు మహాపురుషుడు మన మహమ్మదీయ సోదరులకు నుత్తమముగా పర్యవసము. నేటికి పదిమూడువందల నలుబదియైదు సంవత్సరములకుముందు అరేబియా యెడారులమధ్యన ఆ మహాపురుషుడు మహమ్మదు భూలోకమున నవతరించెను. అనాటినుండి నేటివరకును అతని తేజస్సు లోకమున ప్రకాశించి మహాద్దండరీతిని కోట్లకోలది ప్రబలజీవితమునకు ప్రోత్సాహమై ప్రోత్సాహమై యున్నది. ఇదితమేయె యలరారి మానవచరిత్రములోని యుత్తమాఖ్యానముల సాక్షిములనుకల్పించియున్నది. అందుచేత మహమ్మదు మహమ్మదీయులకు దేవదూతగా నారాధనార్హుడని నట్లులే లోకమున కంతటికిని మహాపురుషుడుగా నారాధనార్హుడు. కావున మన మాతని గుణగణముల సంస్కరించికొనుట నేటిదినములవశ్యకర్తవ్యము. అతడు పుట్టునప్పటికి అరేబియా పేరు లోకమునకు తెలియదు. అరేబియా భూమి రమారమి యంతయు నెడారులచే నావృతమయి యున్నది. ఆ ఎడారిలో నచ్చలచ్చల మిక్కిలి ఫలవంతముగా పట్టులుగలవు. బుడబుడనుకారము లీనుబుగ్గలమూలముగా నేర్పడు జలాశయములును, జలాశయములా ధారముగాగల పచ్చనిపరపులును, ఆపరపుల నాశ్రయించి వీచుచు నార్ద్ర దాయకములగుచల్లని పీల్చదాయువులును అవికొని తెచ్చుకమ్మని వాసనలచేత చిత్తము రంజిల్ల ఆప్యాయమానముగా ఫలములను సమర్పించు భిక్షూరవృక్షములగుముగులలో నివసించు బలిష్ఠులగు ప్రజయు ఆపట్టుల కలుకారములు అట్టి పట్టులకు నొక్కొక్కదానికి మధ్య గండశీలలును ఇసుకబయల్లనుధారాశముగా వ్యాపించి యుండును. ఈకారణముచేత క్రొత్తతి పురుషుడే అరేబియాదేశమున వేరువేరు తెగలు ఒకరితో నొకరికి స. బంధము లేక ప్రత్యేకముగా నివసించుట కేర్పరిచిన క్లృపాంపదగి యున్నది. మహమ్మదు జన్మించుటకు ముందు ఆ ప్రత్యేక భావము సంపూర్ణముగా నుండెను. సిరియా మున్నగు ప్రాంతములలో వ్యాపార ముండనేమో కాని అరేబియా ఒక్కదేశము గాక పెక్కుజాతులయి యన్నివిధములను మర్చివలెమునంది యుండెను. అచ్చటి తెగలు తమ తాము కలహములు కల్పించుకొని సామాన్యముగా స్వల్పవిషయములకై నను తలపట్టు పట్టుచు నిరంతరము విరోధములు పెంచుకొని పోరాడుచుండెను. విగ్రహారాధన పెచ్చుపెరిగి ఏకత్వముకొక కాన్పించినను ప్రజలు దానినే దేవుడని నమ్మిపూజించు నారంభించి యుండిరి. ఇట్టిస్థితులలో నలుగురైవ్యమంతయు కలిగి యుండినది. త్రాగుబోతులనును ఇతర దురభ్యాసములును పెంచుచు యుండెనని ఊహించదగి

యున్నది. ఈ సందర్భములలో మహాపురుషుడు కావలసియుండె. అతడే మహమ్మదే కాన్పించె. పుట్టినప్పటినుండియు మహమ్మదు ప్రభావతీగాంచలేదు. నలుబది సంవత్సరములకుగాని ఈతడు మత సిద్ధాంతముల నంటు తిరుగలేదు. అంతకును సాధారణ మానవునివలె కార్యములకు నెరవేర్చుకొనుచుండెను. వ్యాపారయాత్రలు పోయినప్పుడు బయటికేశములలోని విశేషములు కొన్ని యాతని కంట ఒడియెను. అతనిమనసు విలవర ముండెను. నలునదియవయేట రంజానునెలలో మెక సికాంత స్థలమున కలవాటయై పోయి యుండెను. అచ్చట ఈతనికి సూన్యతోదయమై మానసము వికసించెను. అంతకాలమును తనపరిసరజనముల దుస్థితినిజూచి మార్గము గానక వగచినందులకు నాడు అతనికి నవినాశలు అంకురించెను. "ఏకమేవా ద్వితీయం" అనునది అల్లా అప్పరు అను హుటును అతనికి స్ఫురించెను. ఆమహాశక్తి ఎదుట సర్వస్వస్థియు సత్యమనుట అతనికి తత్పరము. ఆ మహాశక్తిస్థు ముందట సర్వమానవులును సమానముగా మిలుగురు పురుగులనుట అతనికి గోచరించెను. అంతట నాతడు సర్వసంభవములను పరమాత్మ స్వరూపమనుటకు గ్రహించి ఒక్కయోతని ఆరాధనే పరమార్ధమై మరు మతోత్సాహముకలవాడయి బయలుదేరెను. అతని భార్యయు, దాసులను, అతని అల్లుడు అలియును అతనికి మొదటి కివ్యలయిరి. ఎంత ఎవ్వరెదిర్చినను, ఎదరెన్నివిధముల పరిహసించినను, ఎన్ని అనరుకాలములు తటస్థించినను, లక్ష్యపెట్టక అతడు కనుమీచిన ప్రతివ్యక్తిని పిచ్చిపట్టిన వానివలె తన నవీనమతమును బోధించు సాగెను. క్రమక్రమముగా నాతని పక్షమునకు నక్కడ నొక్కరు నిక్కడ నొక్కరుగా చేరుచు బోయిరి. ఈవృద్ధిలో విరోధాభివృద్ధియు పెక్కుమడుగులగుచు వచ్చెను. బంధువు లితనిని ఊరకొండము. నీమతము నీమతముననుంచుకొనుమని వాదించిరి. స్నేహితులు బుద్ధిచెందమని భ్రమించిరి. విరోధమునకు వెరచి ఈతని పక్షమునారనేకులు మొదలునే మరెయిక చోటికి పారిపోయిరి. ప్రజలనిమేషమును ఇతనికి ప్రాణాపాయ ముండుచు వచ్చినది. కాని ఈతడు హృదయం వదలకయ్యెను. పరిహాసము సంవత్సరములు పడిచేయు నప్పుటికి ఈతనిని సమాధివనెంచి యేర్పడిన సంఘము బలవంతమున పోయెను. ఈతడును ఇరిపోవలసిక నాడయ్యె. పదిదాయం దీతనికి స్వాగతముహృదయ పూర్వకముయ్యె. ఈతడు కష్టప్రబలె. ఆకాలమున పోరాటము అరేబియాలో సామాన్యమని కదా వ్రాసితిమి. హేయముగు స్వలాభోన్ముఖ కారణములపైసమును ఉదాత్తమతకారణ మాక్రమించె. ఖడ్గబలముతో మహమ్మదీయ మగము న్యావనంద ప్రారంభించెను. విగ్రహారాధన నశించెను. త్రాగుబోతు మాసిపోయెను. ప్రవావిధేయము లమగంచెను. అందరును దినమునకు నైవేద్యరాయములు భగవంతుని యెడట తమ దుర్బలత్వము నివేదించుకొని బలవంతులు కాజొచ్చిరి. అరేబియా యంతయు మూతన మతావేశమున నొక్కపురుషుని పోలి విబ్రంభించెను. మహమ్మదు గతించిన కొలదికాలములోనే అరేబియా తూర్పున ఢిల్లీవరకును పడమట స్పెయినువరకును తనవతాకమును వ్యాపించి జేయగలిగెను. తననాగరకమును వేదజల్లగల్గెను. ఒక్కమానవుని నిండుప్రయత్నము చేత సర్వత్యాగముచేత జాతీయంతయు నుద్ధృతమయ్యెను. నేడ మానవమాత్రుడు ప్రతిమహమ్మదీయసోదరుని ముఖమును వికసించజేయుచున్నాడు. ఆమహాపురుషుని ఒక్కగుణ మింతటికిని కారణము.

ఈతని వ్యక్తిత్వము. నెత్తిన విడుగువ నను నను సోభింపుచు నెరవేర్చి మతమును ప్రకటించు ననుచు యూరప్ ప్రజల. దానిని నామిచ్చి కేరంగు మహమ్మదులలో నడుపుకొనవలసి మహమ్మదు మహానరకానికి పూజనీయుడగాడ!

ప్రార్థనామాటోత్సవము.

ఆధునిక హిందూదేశ చరిత్రమునందు సంస్కృతాత్మక శ్రమచోపురుషులలో రామమోహన రాయ వహాగ్నీత స్థానము గలవారించుచున్నాడు. రామమోహనము హిందవ బాధి యాచ్యుడయ్యెనుకను సర్వాంగసౌత్వ వికసరమని గ్రహించిన చారిత్రక వ్యక్తి యగును. మోహన బాధ్యభ్యుదయము నకు రామమోహనము, సంఘసేవ, ఆర్థికకార్యముల పరిశక్తి సీతలయందుట యవసరమైనను బ్రహ్మోపాసన మనసర తమము, లోకవ్యాప్తమైన బోధ కై ప్రపంచవాస్తవీయ మిందలను స్థాపించిన మహాత్ములవలె, రామమోహనము సం ప్రభావిగ్యాపమును గలిగియుండెను. దురాచారగ్రస్తమైమాధ విశ్వాస భూయమై షీజీవిన సనాతనార్థ మతమును పునర్భూషణమును జేయుటకై బ్రాహ్మమతమును స్థాపించెను. ఇట్లుగల రీతిపద్ధతులవార్యము స్థాపితమైన బ్రహ్మసమాజము రాభోధిబాధలతో దేశమునందలటనువ్యాపించుచున్నది. బ్రహ్మ సమాజోత్సవము లితరప్రజలయందువలె చెన్నపురియందును నీవారమునందు జరుపబడుచున్నది. ఆసందర్భమున బుర్రా శేషగిరి రావుగారు నిన్ని సాయంకాలమునందు జోన్మువీధి యందు బ్రహ్మోపాసనమును జేసిరి. ఉపాసన మిశ్వరసంతోషముతో వారంభమైనది. శేషగిరిరావుగారు కుండేముగ హిందూదేశమునందలి మతచరిత్రను వివరించుచు జేయుగము నందు భగవద్విభావ్యావాధనముతో వారంభమైన బాండువులు క్రమక్రమముగా భగవద్వాచోత్కృతమును నుపనిషత్కాల మునందు జేయగలిగినయను, తదనంతరము షీజీవి పురాణ యుగ మేర్పడినదనియును, షీజీవిన సనాతన మతమును రామమోహనరాయ పునరుద్ధరణమును జేసినయను చెప్పి యుండిరి. దైవోపాసనమును భక్త బృందసాన్నిధ్యమునందు జేయుట యుక్తమైనను దిక్కల వికృతలేకయు కమనఃఖము లందు, సరిసద్భావకుడకీతులందు, విమదానందస్థితులందు నింత యేల సర్వాంగభూయందు సర్వార్థవ్యాపియైన సర్వేశ్వరుని సాన్నిధ్యమును సంస్కరిండుట, సందర్శించుట, స్వాధ్యయము నందించుకొనుట యాపానసక్రమముగ గ్రహించి ఉత్తరసాన్నిధ్యమును జేరవలసియుండుమని శేషగిరిరావుగారు బోధించిరి. ఉపాసనాంతము భూచోదము లానంగుండినది.

ప్రాస్తు.

ప్రార్థనామాటోత్సవము.

ప్రార్థన జనవరి 28:—నిన్నటిసాయంకాలమున నిట్లని ప్రకటించెను. బ్రాగిరిరావు జిల్లాలో నెండుమారులను నందాకన్యకముగ మనమెదియోదంబ శ్రీపురుష ప్రభుత్వించిరి. తీవ్రగతిని నుపాకులబొంజీనెండుగల ముగ్గులుల దెల్పిరి. ఇందుమూలమున మనకందములు 50 ముట్లవాడె ప్రసన్నమయ్యెను. కాని ముఖ్యంబు సాహిత్యమున శ్రీపురుష వాకిందముల జోరనియ్యక స్వాధీనముల కొంతమి. శ్రోతాకుపడముల రాత్రియంతయు కాంతిముగనుండెను. అంతను జనవరి 28:— జన్మనివారు చాలనేపు తీవ్రముగ ఫిరంగులను కాల్చిరి. అయితే వారకాల్పులము స్థాను అడివి కెల్లెనున్న హద్దులైనవై బడినది. ఒక్క లాత్రాచే వద్దితని తిక్కెన అన్నివోట్లను వారికి గొప్పనమ్ము కలిగించి వెనుకకు కొట్టెనయ్యెడిది. మేము పట్టుకొనిన సేనము ఉంచిన క్వారీ మార్గము వెదక ఫిరంగి గుండ్లలను విరిగి పడ్డ మట్టివెల్లులలను నిరోధించబడినది. మార్గమునకు నిరోధముకలుగుట శ్రీపురుష మంచి అవకాశము వచ్చినది. దీనిని కుండవీటికిని వారు పోలిన అడివి నైపుణుల వెల్లి మేము వదలివేసిన కంద కములను నిలుపుకొనుటకు శక్యము కాకుండుచేసిరి. దీనికి మనసేమి శ్రీపురుషుడవడి పోయినట్లయింకా కొంతభాగమును లాగికొనినది. మనసేమి నైపుసాహసములు, ఉత్సాహము, వృద్ధి జాతీయగవచ్చుది. శ్రీపురుషుడును విపరీతము. వారిశవములు జేయగలవు. ఇదిగాక నాలుగుపూలములు వైని టులు వైనింబుగదిక్కిరి. దీనిపద్ధతిమాడగా ఒకరిమిదఒకరు పడితీవ్రముగ పోరుచున్నట్లు తెలియచున్నది. అట్లనిలోని నెండు హ్యూబ్బరద్దబర్బునపారు కి బర్యామములు మనసేమి మిదపడిరి. వారుబర్యామములందు మనసేమి వారిచెనుకకు కొట్టివేసిరి.

విరోధా మహాసంగ్రామము.

జూలై 20.

ఉత్తర సముద్రములో

నౌకావిజయము

అశ్వినలు వెళ్ళిగారి రిపోర్టు.

లండను జనవరి 28:—బెర్లిన్ గారు తమ రిపోర్టులో నింకను యిట్లు తెలియజేయుచున్నారు:—

శత్రువుల సముద్రములు.

శత్రువాత:—కుడిమిమీద కున్నవానికి శత్రువుల సముద్రములు కచ్చుచున్నట్లు భావించుటనే కనుపడినది. వీరినిగూడ, అసాధారణముగడందే తప్పించుకొనుటకు నౌకలు ఇంకొకవైపుకు తిరగజేసి వచ్చినవి.

బూచరు సునిధానశక్తిలోనుండుట.

బ్లూచరు సునిధానశక్తిలోనుండుట. దారిగమనమును బాధించినది. అంతట ద్వర్గము వచ్చిన ఇండామిలై లియకాక గాని పూర్తిగ ధ్వంసమయ్యెను. వెనుకభాగమున నున్న శత్రువుల నౌకలతో తక్కిన మననౌకలు యుద్ధము చేయుచున్నవి.

లైసెన్ ఫెల్డుము కలుగుట.

లైసెన్ ఫెల్డుము కలుగుట. వాయవ్యభాగమునకు వెళ్ళినది. లైసెన్ ఫెల్డుములలో నౌకజీవితము పనిచేయుచున్నది. అప్పుడు నావతాకమును, ఒకడిప్రాయము మీదకును తరువాత ప్రెస్సును రాయలుమీద ను మార్చితిని.

గొప్పవిజయమున కంతరాయము

లూకాల్వీ ఫింగిగుండొకటి దుర్గవృత్తమున చేరి యున్నట్లు కొట్టికొట్టుకొని నష్టమైనది. లేనియెడల గొప్పవిజయము కాంచుచుండును.

వెనుకకు తిరుగవలసివచ్చుట

జర్మనుల సముద్రములను వచ్చుటవలన తరువాత మేము యుద్ధముమీది, వెనుకకు తిరుగ వలసివచ్చినది.

యుద్ధఫలితము

జర్మనీవారి బూచరు మునుగుటయు, మరి రెండు యుద్ధపు క్రూరములు విఫలములుకాని, చాలనష్టము కలుగుటయు నీనౌకాయుద్ధము మొత్తము ఫలితము.

ఖుయిలై చెప్పినంగతులు

కోల్బర్గ్ అనునాన మ:ఫిరంగులవలన మునిగినదని ఖుయిలైగ పట్టుకొని జర్మనులు చెప్పుచున్నారు.

లైసెన్ ఫెల్డుము పనిచేయుచున్నట్లు.

అసంభవము లైసెన్ ఫెల్డుము పనిచేయుట మానవేసి నది. ఇక దామిలైలు దీనిని శత్రువులాగినివచ్చినది. దీనికిని, ట్రైగరును కొద్దిపాటికన్నము మాత్రము కలిగినది. కొద్దిరోజులలోనే మ:మృత్యుచేయవచ్చును. తక్కినవేమియు చెక్కుచెదరలేదు.

కెవైన ట్రైలరు గారిమరణము.

మననావికులకు స్వల్పనష్టముకలిగినది. అసమానముగ నేనచేయుచున్న కెవెన్ ట్రైలరు గారు, చనిపోవుటచాలసంతాపకరము. మనముకొందరిగొట్టుకొనే ఉద్యోగులును, నావికులును ప్రవర్తించిరి. యంత్రములను వారు నౌకలనుజేయుగ నడుపుటకై తమనౌకలపై విశ్రాంతియందు యంతయు శక్తునియము.

స్కాట్లండు శత్రుయొకడు చెప్పినంగతులు.

బ్రిటిషుల నుత్తరసముద్రములో జరిగిన నౌకాయుద్ధమును గురించి దీనిలో సులంఘము కలిగించుకొనిన, నౌకాధికారులందరును తెలిసిన సూతుల స్కాట్లండు శత్రుయొకడిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—అంగ్లేయు తీరమునకు, రెండున్నర గంటల ప్రయాణములో నుండగా, జర్మనీనౌకలతో నాంగ్లేయు నౌకలు తలదడిసెను. మ్యాకానీలు, హార్ట్లీపులు పట్టుకొని మిగిలిన ఫిరంగులను వేయుకలంపులోనే యివి వచ్చియుండునని దీనివలన తెలుసున్నది.

నౌకకు నౌక తలదడుట.

జర్మనుల నౌకలకు నౌకలను తీసికొనవచ్చినది, యెన్ని ప్రయత్నించినను కలుగలేదు. అంగ్లేయులు తెలిసికొని, డిప్రొయిట్లను, యుద్ధనౌకలతో యుద్ధనౌకలను, ట్రైలరులతో ట్రైలరులను తలదడుట చేసిరి.

యుద్ధమునకు బయలుదేరినప్పుడు నావికులు చాల సంతోషముతోనుండిరి. దీనిని బుతులాటవలె నిర్లక్ష్యముగ కొందరు నావికులు చూచుచున్నారని, ఒక నౌకాధ్యక్షుడు తెలియజేసెను.

చాలమారము తరుముకొనిపోవుట.

ఫిరంగులు వేయుటకు పూర్వము చాల మారము జర్మను నౌకలు తరుముబడినవి. ఇరువత్తుముల నౌకలును ప్రంచి వేగముతో పోయినవి. ఫిరంగులను వేయుటకు పూర్వము నలు బదిమైళ్లు ముందుకు పోయిరి.

బ్లూచరుమీద ఫిరంగులు వేయుట.

‘లైసెన్ ఫెల్డు’ అను నానౌకలన్నిటిని నడిపించినది. దీని వెంట ట్రైగరు, ప్రెస్సును రాయలు, ఇక దామిలైలు, మ్యాకానీలు నౌకలు వరుసగనున్నవి. లైసెన్, బ్లూచరును వెంట తిరిగి కలిసికొని ఫిరంగులు వేసి నది. దీనివలన బ్లూచరుకు చాల నష్టముకలిగినది. ట్రైగరు, ప్రెస్సును రాయలు నౌకలకును ఫిరంగులను వేసి విభ్రాచు వివాదము కాక మానదని యిదివరకే కృత్యమై, తొడిజర్మనునావలు వెనుకకు వదిలివెట్టి యుండునని నానాభించినవి. తక్కిన జర్మను నావలు బ్లూచరుకంటే వేగముగ పోవును. జర్మనునావలను తరుముట కాంతినిగొని యెప్పుడో రెండుగంటల యియుండును.

జర్మనుల తేలికక్రూరములు.

జర్మనీవారి యుద్ధపుక్రూరములు పరుగెత్తగాని పోవుచున్నవి. దీనిని రక్షించుటకై తేలికక్రూరములు, డ్రైగరును వేసి ప్రయత్నించినవి. కాని అంగ్లేయునౌకలు వచ్చి పడుచుండుట వలన స్వగత్యముననే చూచుకొనవలసి వచ్చెను.

జర్మనుల తక్కినక్రూరములకు నష్టముకలుగుట.

లైసెన్ ముందుకువచ్చిపడి రెండవజర్మనుక్రూరముకు చాల నష్టము కలిగించినది. ముందుకువచ్చు ప్రదేశములో యుద్ధము చాలసేపు చేయవలసి వచ్చునమో యని లైసెన్తోచినది. అప్పుటికి ట్రైగరు, ప్రెస్సును రాయలు, ఇండామిలైలు నౌకలు శత్రువుల ఫిరంగుల వారిలో పడినవి. అంగ్లేయు నౌకలు జర్మనునౌకలకు చాల నష్టముకలిగించియుండిన వనుట నిశ్చయము. డెస్సింజరు, సిడ్డిట్లు యెడలమిది ఫిరంగులంత తీవ్రముగ పనిచేయుట మానివేసినవి.

డెస్సింజరు నౌకదుస్థితి.

డెస్సింజరు నౌక అగ్రగంటలో గనిజేసిన ప్రదేశములోని వెళ్ళినది. దీనికి నిప్పుముట్టుకొని, ముందుభాగమునకు మంటలు వ్యాపింప నారంభించినది. వైభాగము ముక్కులు ముక్కులై తట్టుమీదపడినది. ఇది ముందుగను లున్న ప్రదేశము ప్రదేశించు నప్పుటికి ఫిరంగులు పనిచేయుట మానివేసెను. దీనిమీది నావి కలకు చాల నష్టము కలిగియుండవచ్చును.

సిడ్డిట్లకు చాలనష్టము కలుగుట

జర్మనులనావికా పంక్తిలోమాడవది సిడ్డిట్లయి యుండునని చెప్పుచున్నారని అనాక మాక్స్ కౌవచ్చును లైసెన్, ట్రైగరు, ప్రెస్సును రాయలు, ఇండామిలైలు, నావలు ఫిరంగులు వేయుటవలన వీనికిమిక్కిలినష్టము కలిగియుండవచ్చును. ఇది చాలదురదృష్ట పడుచుండెను. ఒకటితరువాత నౌకటిదీని ఫిరంగులు ధ్వంసమైనవి. నావికులుచాలమంది చనిపోయిరి. ఇది ఫిరంగులను వేయుటకు, రక్షణకై వెళ్ళిపోయినది. గనులున్న భాగము ప్రదేశించునప్పుటికి వెనుకకువచ్చు నిప్పుముట్టుకొనినది.

తేలికక్రూరములతోతలదడుట

ఈలోపుకై లైసెన్ తేలికక్రూరములతోతలదడి, తనవేగము తోను, ఫిరంగులతోను, అంగ్లేయునావలమీద పడకుండ తలచి వేసినది. ఇది యనేకముండుటవలన వీనిని తరుముటచాలకష్టమైన పని. వీనికి లైసెన్ చాల నష్టము కలిగించినది. కాని ఇవి తప్పించుకొనక కలిగినవి కొన్నిటికి ఫిరంగులు, వానిస్థానములనుండి పడిపోయి, అడుగుభాగమునకు గుండ్లు తగులుచు వచ్చినవి. జర్మనుల తేలికక్రూరములలో చాలభాగము చాలకాలమువరకు పనికిరాకుండపోయినవి

బ్లూచరు మునుగుట.

బ్లూచరుకు నాశనముతప్పదని మొనటినుండి యనుకొనబడినది. కాని ముందొక్కప్పుడో యుద్ధముచేసినది. వైభాగము నామరూపములు లేకుండ ధ్వంసమైనది. దీనిమీది ప్రతిఫిరంగి నికపయోగము చేయరాదు. యుద్ధము ముగియుననగా ఆరెయనా కిని ట్రైగరు, ప్రెస్సును రాయలు, ఇండామిలైలు, నావలు తీసికొని, బ్లూచరు అకస్మికముగ

ఒకగుటుతోడనే నావికులు సముద్రములోనికి దుమికిరి. తరువాత క్రమముగ పతాకముతో మునిగిపోయినది. బ్లూచరు అడుగుభాగము వైకి కనుపడినప్పుటికి, దీనిని అసరాచేసికొనుటకు నీటిలో నీడుచున్న వారు కొందరు ప్రయత్నించిరి కాని, వెంటనే మునిగి యన్యత్యమైనది.

నావికులను రక్షించుట.

జర్మను నావలను తరుముట మానివేసి, అంగ్లేయుల తేలిక క్రూరములు, డిప్రొయిట్లను తరుముట, బ్లూచరుమీద వారిని రక్షించుటకై వచ్చినవి. జర్మనులు వీరిమీది విమానములలోనుండి బాంబులు వేయునయెడల వీరివైకి తీసినవారికంటెను చాలమంది రక్షించియుండురు ఒక జర్మను, కొన్ని విమానములు హెలిగోలాండు వైపుననుండి వచ్చి బ్లూచరు నావికులను రక్షించుచున్న డిప్రొయిట్లను తరుముట బాంబులు వేయ నారంభించినవి. తమిగ్గులు చుంపు, నుద్దేశముతో జర్మనులను రక్షించుచుండా విమానములు వచ్చి బాంబులు వేసినవని వీరు చెప్పుచున్నారు. దామిలై డిప్రొయిట్లను వెంటనే రక్షించుట మాని వెళ్ళిపోయినవి. తరువాత విమానములు ఇంటికి వెళ్ళి పోయినవి. జర్మను నౌకలు పారిపోవుట కలంబించిన ప్రధానమార్గము నుండి యేమాత్రము తొలగినను, పూర్తిగ నాశనమైయుండును.

అంగ్లేయు నౌకలకు కలిగిననష్టము

ఒక అంగ్లేయు నౌకయంత్రములు తాత్కాలికముగ క్రమము తప్పినందున చాలనష్టము కలిగియుండునని విమానముల మీదనుండి యాదినవా రూహించవచ్చును. కాని వీనికికొద్దిపాటి నష్టముగాని హరేమియు కలుగలేదు.

రక్షించబడినవాడు చెప్పినంగతులు

బ్లూచరునుండి రక్షించబడినవారిలో నొకరిట్లు తెలియజేయుచున్నారు:—నీటిలోపడిపోయిన జర్మను ఉక్కోగి ఒకడు రక్షించబడినది. ఇతడు యుద్ధపుటోడమీద వారికి సహాయముచేసినాడు. జర్మనులు తేలియుండుటకు తగిన యేర్పాటులను తెచ్చుకొన్నారు. కాని విమానములువచ్చి బాంబులు వేయకపోయిన యెడల నింకను చాలమంది రక్షించబడియుండురు.

జర్మనీవారు అుద్ధమాడుట

లాహోరు జనవరి 29:—26వ తారీఖున సివిల్ అంశు మిలిటరీ జెట్ పత్రిక లండను విలేజు ఈక్రంద తింతివార్తను పంపెను:—జర్మనీవారు మొన్నటి నౌకాయుద్ధములో ఒక బ్రిటిషుయుద్ధ క్రూరమును, రెండు డిప్రొయిట్లను ముంచితిమని అబద్ధమాడుచున్నారు. జర్మనీవారివై బానితలచి వారు చెప్పుమాటలు అబద్ధమని ఖండించకపోయినను, ఈదేశములు ఇతర దేశములును జర్మనీవారు ముంచినమాట అబద్ధమనియు ఇంగ్లీషువారు జర్మనీవారి“బ్లూచరు”ను ముంచినమాటనిజమనిరూపూముగ నమ్ముచున్నారు. “రోస్ బ్రిటాన్” అను ఇటలీ పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—బ్రిటిషువారు చెప్పుమాటలు నిస్సంశయముగ యధార్థము. ఏలననగా బ్రిటిషు ప్రపంచములో రెండవ మానవునికి తెలియకుండ తమకు యుద్ధనావలు నష్టమైనను, అనష్టమును దాచక ప్రపంచమునకు వెల్లడించిరి. అదివారమునుండి నౌకాధికారులు ఏమియు ప్రకటించలేదు.

ప్రాన్సులోనున్న బ్రిటిషువారిపై న్యయుయొక్క స్థితిగతులు.

లండను జనవరి 28:—రణరంగమున నున్న నైస్యును గూర్చి వ్రాయుచుండు యుద్ధపుక్రూరములలోని ట్రైగరు, డిప్రొయిట్లను 100కి 3 మాత్రమే వ్యాధిపీడితులగుచున్నారు. ట్రైగరు, డిప్రొయిట్లలో వ్యాధిపీడితుల సుఖ్యులైతరకంటెను కొంచెము తక్కువగుచున్నది. ఈ సుఖ్యులను దేశమునందున్న నైస్కులయందు వ్యాధిపీడితులగు వారి సుఖ్యులకంటె తక్కువ. నైస్కులలో చాలమంది తృప్తికరముగ నుండునది. సగుటుక పట్టుమున కిగువది యుద్ధోగియులున్నారు. పెద్ద యుద్ధోగియులందరేకమాత్రము జరిగెను. ఈమాత్రములన్నియు నధికారవిభజనానకులముగ నొనర్చబడెను. సహాయనైస్యుల విషయమును కాల్పుంటులును పెద్ద ఫిరంగులను కావలసికొని యున్నవి. తీవ్రవిచారణ శీలములు ముఖ్యముగ కావలసియున్నవి. చిన్న అన్యలగుండు కందకములలోనుండి సబ్బుపోవనందు ప్రయోజనకారి కాదు.

ఈనష్ట

తురుష్కు లీజపుపై దాడివెడలట
ఏథెన్సు జనవరి 27:—పూర్వము విశ్రాంతిపడెనననన్న జెహూల్ మగారు ఈజిప్టు దండయాత్రవెడలు నైస్యునునకు సర్వసేనాధిపతిగ నియమింపబడెను. మూడు అగ్నికోరగుల నైస్యును ఈజిప్టుమీదికి పోవుచున్నది.

రమ్య

రుమ్యవారి ప్రకటనము

పెట్రోగ్రాదు జనవరి 27:— విప్లవాత్మకమైన బొల్షెవిక్, గుమెక్ అవగ్రామముల సమీపము నందు జర్మనీవారు మనవైబడ బ్రతుక్కించి తీవ్రముగ హతలను దాకిరిగాని వారికి విశేషనష్టమునుగలిగించి వెనుకకుగొట్టితిమి. స్పీర్కెవిచ్ కాన్స్టాన్టినోవ్ జర్మనీవారి ఫిరంగుల నణచి తిమి. గలిషియాలో ఇయాలిస్కు, ఉజుస్కు, నిట్నె వెరెక్స్, మైదాంకాముఖమున శత్రువులు చురుకుగ బనిజేయుచున్నారు. శత్రువులు ఫిరంగులను బాతుజేయుచును మనవై బడుచును ఉన్నారు. కాని ప్రతిఘటమునను మనము వారిని వెనుకకుగొట్టుచున్నాము. మేము ముగ్గురు యుద్ధగోయులను 300 మంది భటులను బట్టుకొంటిమి.

జర్మనీవారు రుమ్యవారిలో ప్రత్యేకముగ సంధిజేసికొనుట.

పెట్రోగ్రాదు జనవరి 27:— రుమ్యవారిలో ప్రత్యేకముగ జర్మనీ వారు సంధి జేసి కొన నష్టముగలిగి యున్నారని వదంతులు గలుగుచున్నవి. వీనివలన రుమ్య వారెప్పుడు మిత్రులందలివారిని విడిచి ప్రత్యేకముగ సంధివాస ర్వుకొనుటకు రుమ్యవారిలో సలహాజరుగలేదు. జరుగుచుండ లేదు. జరుగబోదు. అది బెబువుటకుగాను రైటరుకు రుమ్య వారి రాయబారిగానుజ్జరిచ్చిరి.

గలిషియాలో పోరు జరుగుచుండుట.

పెట్రోగ్రాదు జనవరి 28:— లాస్ సెక్, మాల దె పెట్రోకోలవద్ద జరుగుచున్న పోరాటము ఇక్కడెక్కడను సమీ పించుచున్నది. చార్జిమాఖ్ వద్ద జర్మనీవారు పడేపడే మనవై బడిరి కాని వారిని వెనుకకు గొట్టితిమి. గలిషియాలో దూక్లా కనుమ మొదలు విస్కాఫోవరకును పోరాటము హెచ్చుగ జరుగుచున్నది.

స్వీడను

స్వీడను జర్మనీలకుగల మార్గ మరెక్కటబడుట
లండను జనవరి 27:— కో వెక్ హాగ్— స్వీడను జర్మనీలమధ్య బ్రయాణముచేయుచుండెడి శత్రుయొడ స్వీడను కు బోవుచుండ మార్గమధ్యమన నొకయుంతగామి గనబడుట వలనను తిరిగి జర్మనీకిబోయి యుండుటకలనను ప్రెల్లిబర్గనందు గల్గెను. ఈయుంతగామి జర్మనీవారికికాదు. ఇందు చే జర్మనీకిని స్వీడనుకును గల మధ్యమార్గ మరెక్కటబడింది

రుమేనియా

ఇంగ్లీషువారు రుమేనియావారి కప్పనిచ్చుట.
లండను జనవరి 28:— రుమేనియావారి ప్రెజిడెన్టు లాధారముగ వారికి 50 లక్షల పౌనల నప్పిచ్చుటకు బ్యాంకి ఆఫ్ ఇంగ్లండువారిలో నేర్పాటుజేయబడెను. కొన్ని వారము లనుండి రుమేనియా ఫిన్యాన్సుకమిషనువారు లండనులో నున్నారు.

అమెరికా

అమెరికాకు వలసవెళ్లుట.
దీనికి సంబంధించిన చట్టము.
లండను జనవరి 27:— వాషింగ్టన్, ఇతరదేశముల నుండి అమెరికాకువలస వచ్చువారు విద్యావంతులై యుండ వలెనను మరతుతో ఒక కానసమును చేయవలెనని కాంగ్రెసు సభ్యులు సభలో ఒక బిల్లును ప్రవేశపెట్టిరి. ఈబిల్లు ప్రెసి డెంటు విల్సన్ గారు తమకుగల విశేషాధికారమును వినియో గించి ప్రోహితముటకు నిశ్చయించుకొనిరి.

జర్మనీ.

“కాగితపు ముక్క”
జర్మను ఛాన్సలరుగారి సంభాషణ
లహార్ జనవరి 28:— జర్మను ఛాన్సలరు డాక్టరు వాన్ బెల్ మేన్ హాగ్ డెగ్ గారు ఒక అమెరికా దేశీయునితో మాట్లాడుచు తనఉపన్యాసములో ఉపయోగించిన “చిన్న కాగి తపు ముక్క” అనుమాటకు అందఱునుచేయుచున్న అర్థము సరియైనది కాదనిచెప్పి, చెండుసంభాషణల నిచ్చిరి. మొ దటిది. జెల్లియము యంతటపూర్వమే తన తాటధ్యయనకు

తానే భంగము కలుగజేసికొనెనందున సంధిమరతులు వ్రాసిన కాగితమును ఎందుకు పనికిరాని చిన్న కాగితపు ముక్క క్రిందికి తేల్చివది. రెండవది. బ్రిటను స్వలాభమునకుగాను యుద్ధములో దిగినది. కాబట్టి స్వలాభము యెదుట సంధిమరతులు వ్రాసిన కాగితము “చిన్న కాగితపు ముక్క” కన్న హెచ్చుగా విలువ చేయలేదు.

జిల్లి

స్టేటు సెక్రటరీ గారంపిన తుతివార్తలు.
పశ్చిమభంగము
జిల్లి—జనవరి 28:—జనవరి 27 తేదీన స్టేటు సెక్రటరీ గారు ఫిన్లాండ్ ప్రాంతానికి క్రింది కంటివాస్తవంపిరి. శత్రువులు లావాన్సివద్ద బ్రిటీషువారివై న్యాయులొక మొదటిపటాలమువై తీవ్ర ముగబడిగానివారిలో 300 మంది హతులైరి. 550 గురు ఖైదీలుగ పట్టుకొనబడిరి ఇన్వెనుకు తూర్పుననున్న ఫ్రెంచివారికం దకములను గూడదాకిరిగాని వారిలో 350 మంది నష్టమైరి. జర్మనీవారి నైన్యములో రెండవవరుసలోని కొన్నికంపెనీల వారు మొదటకుచ్చినవారికి సహాయముజేయ వలసియందెను గాని ఫ్రెంచివారు ఫిరంగులను మూటిగబియ్యగించి వారిని నిరోధించిరి. ఇతరస్థలములందును జర్మనీవారుమనవై బడిరి గానివెనుకకు గొట్టబడిరి. ఆగ్స్ బుర్గ్ నగరంలో శత్రువులస్వా భీనమైన కొన్నికందకములను ఫ్రాన్సువారు తిరిగిస్వాభీనపరచిర చుకొనిరి.

తూర్పుభంగము.

తూర్పు రుషంగమునుండి విషయములేవియు తెలియ లేదు.
మెజేరాబర్నాలవద్ద పోరాటము.
కేసియాలో ఓల్లివైపున పోరాటము జరుగుచున్నదని తెలియుచున్నది. కాని యిదియంతగా ముఖ్యమైనదిగాదు. మెజే రాబర్నాలవద్ద తురుష్కు నైన్యముల బరిశోధింపుచు బారెట్టు అను యుద్ధపుటోడోనివారు శత్రువులకు నష్టముకలిగించి యునేక నావలవై ఫిరంగులవారు జేసిరి. మెజేరాబర్నాలవద్ద నున్న యొక మిట్టవీడు తురుష్కు సైనికులు 5000 మందియు 6 ఫిరంగులును ఉంపబడెను.

జర్మనీవారి ఛాన్సెల్లరుగారికి విశేషనష్టహాస
కార్యస్థానమువారి జవాబు.
జెల్లియం దేశపు తాటధ్యభాన నిర్మాణ విషయ మున జర్మనీవారి ఛాన్సెల్లరుపయోగించిన పదములు లోకవిది తముగద. అవి “కాగితపు ముక్క-మాత్రము” అనునవి. ఈప్రయో గాన్ని సమర్థింపుచు జర్మనీ ఛాన్సెల్లరుగారు అమెరికాలోని సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రతికలకు వ్రాసిరి. అందువై బ్రిటీషు వారి విశేషనష్టహాస కార్యస్థానమువారివై వ్రాసిరి. 1911 సం॥ ము నందు జెల్లియంవారి కిచ్చుమలేకున్నను ఆదేశమున కనుసైని కుల బంప బ్రిటీషువారు ఉద్యుక్తులై యుండిరనుట యసత్య ము. ఈవిషయము సైనికవిషయము నేర్పాటు జెల్లియంవారికిని ఇంగ్లీషువారికిని జరిగియుండలేదు. తమతాటధ్యయను జర్మనీ వారు భంగపరచినదేగాని బ్రిటీషువారు సైనికుల బంపని జెల్లి యం వారెవరుగద. 1913 సం॥ మునందు జేకోక రాష్ట్ర మువారు తమ తాటధ్యయను భంగపరచక పూర్వమే మేమె స్పడును సైనికులను జెల్లియందేశములోనికి బంపచని మేము జెల్లియం దేశమువారికి దృఢముగ తెలిసితిమి. ఆకస్మికముగ శత్రువులవై దుమికి నాశనముచేయబారి యుండుగలుగునట్లు తమ యువపదార్థను జర్మనీవారి వైపు మొరలు జెల్లియందేశీ య సహాయవరకును జర్మనీవారు నిర్ణయించుచుండుటంతేసి యనేకసార్లు జెల్లియంవారికిని బ్రిటీషువారికిని సైనిక విషయక ముల సంప్రదింపులు జరిగెను.

కార్డినల్ మెస్సియర్ గారి జవాబు
జెల్లియము దేశపు మతకురువకు కార్డినల్ మెస్సియర్ గారు తమ విమర్శలకు పంపిన జవాబు లో ఈక్రింది మాటలను వ్రాసిరట:— జెల్లియము దేశము ఆత్మగౌరవమునకు గాను స్వాతంత్ర్యమునకే పోరాడితిరనలెను. జెల్లియము తన వాగ్దానమును నెరవేర్చినది. జెల్లియముయొక్క తాటధ్య మును రక్షించుట యితర ప్రభుత్వములకు విధాయకము. జర్మనీ తన వాగ్దానమునకు భంగముకలిగించిది ఇంగ్లండు లోమాటను నిలుపుకొననది.

బన్ను సంస్థానములో దోపిడి.
జిల్లి జనవరి 28:— బుష్కానును, భూటానియు నుమాగు 40 మంది దొంగలుచచ్చి మంగళవారమునాటిరాత్రి మెహెన్

టలిఖాన్ అను గ్రామముపైదడిరి. గ్రామస్థులు ఇద్దరు దోపిడి గాండ్రను చంపిరి. మరిఒకనిని పట్టుకొని గ్రామస్థులలో యిద్దరికి బెబ్బలుతిరిగివది.

బొంబాయి

బొంబాయి వర్తక సంఘము
బొంబాయి నగరముయొక్క వర్తకము యుద్ధము.
బొంబాయి జనవరి:— నేటిసాయంత్రాలము బొంబా యిన వర్తక సంఘముయొక్క సాంవత్సరికోత్సవము జరిగినది. సభలో ఈసంఘాధ్యక్షుడగు హెచ్. జీ. క్లార్కుగారు ప్ర సంగించుచు యుద్ధములన బొంబాయి నగరము యొక్క వ్యాపారమునకు కలిగిన లాభనష్టములను గురించి ఇట్లనిరి:— హిందూదేశమునుండి యుద్ధభూమికి వెళ్లిన సేనలన్నియు బొం బాయినుండి వెళ్లినందున బొంబాయి నగరములో వ్యాపారము విరివిగా జరిగినది. నేలనన్నిటిని బొంబాయి నగరములో చేర్చుటవలన అనేకమంది కూలీలను పెట్టిపనిచేయుచు వారికి కొంతయబ్బడి కలిగినది. సాధ్యమైనంతవరకు వివిధమగు యి బ్బందులు కలంగకుండ చేయబడునని మేజర్ జనరల్ గారింగు గారు చెప్పినారు. ఇకనుండు సాధ్యమగునంతవరకు అట్టి యిబ్బందులు కలంగవు.

కానసములు అవసరము.
ఇప్పుడు చెండు కొత్తకానసములను నిర్మించుట అవస రము. ఇంగ్లండుదేశములో వలెనే యిక్కడకుడ ప్రజలసౌక ర్యమునకుగాను బౌద్ధధర్మముల సంబంధించిన కానసమునొక దానిని చేయవలెను. తరువాత బంగారము, వెండికేకులని చెప్పివోమాముచేసికొందలు మోసముచేయుచున్నారు. అట్టి విజయకుండచేయుటకు గవర్న మెంటువారు ముద్రవేయు నట్లు ఒకకానసము చేయవలెను. మాదురేకులను ప్రచురించెప్పి కొందరుదుర్మార్గులు ఆయామకులను మోసముచేయుచున్న సంగతి గవర్న మెంటువారు గమనించి ముద్రలువేయించుటకు కానసము చేయింపవలెనని సంగతి సందర్భములను ఆలోచించు చున్నట్లు తెలియవచ్చినది. ఈ విషయములో నాకు చాల సంతోషము కలిగినది.

బొంబాయిలో దుమ్ము.
బొంబాయి నగరములో దుమ్ము విశేషముగ లేకు చున్నది. మునిసిపాలిటీరు దుమ్ముబాధను తొలగించుటకు తగిన ఏర్పాటులను చేయవలెను.

బొంబాయి హైకోర్టు
క్రిమినల్ కేసులవిచారణ.

బొంబాయి జనవరి 28:— మూసాజీ కదార్ భాయి అను, వెండి, బంగారునక్షతము చేయువానివై తేబడినఫాక్టరీ కేసులు నేడు విచారించబడినవి. ఇతడు ఒక ప్రామిసరీ నోటు మీదను, చెండుమూడిలమీదను ఫోజ్జరీచేసెను. ఇతనికి 5- సం వత్సరముల కఠినకక్ష విధింపబడినది.

ఒక యుద్ధగృహీతుని స్వాచుభవక ధనము.

బొంబాయి జనవరి 28:— ఫోగోని వాయువార్తాస్థా నము:— తురుష్కులన బండ్ల కృతులై ఆగ్గరిలో నొకడు దుర్భరమగు స్వామధన వృత్తాంతమును ఇండియా టైమ్స్ పత్రిక కిటులతెలిపెను. ఆంగ్లయుద్ధనాకలు కోటలను ముట్టడించుటకు క్రితము రోజున మమ్ములను బండిల నొనరిం చిరి. యుద్ధనాకలు ఫిరంగుల వేయవారంభించునకి వర్షనా సాధ్యమగు నష్టవృద్ధత ప్రారంభమయినది. తక్షణమే ప్రజలు శ్రీము పురుషులను గూడ పారిపోవ నారంభించిరి. తురు ష్కు సయిబులు ఆరాజ భటులు నందరును గూడ నొకరినిమించి యొకరుబాసావై పునకు పారిపోవారంభించిరి వాయువార్తా స్థానమందిరుమ్ము ఈమట్లుసైనికులు తమ తోగూడగొని పోయిరి. వేళవృత్తిండితేకుండుటచేతను గాత్రం బగల్గెనెవరైన ప్రయాణములగుట వలనను శ్రమవిపరీతముగ నుండెను నడుమనడు మతపిచ్చుగలవా డెవడో ఒక ధనగీ ను చువుతు చుంపుడతడు వచ్చుచుండుట ప్రాణోపద్రవముగల నుండెను. ఎటులనైననెమి ఫోవ 40 మైళ్ల దూరముననున్న అలులగ్రామమును గ్రామమును చేరితిమి మమ్ముల ననుట నొకసాధుగుహలో బడేనేసిరిగాని మేముచట సధికకాలముండ లేదు. మరల మమ్ములను వెంటనే బసావొకరినిబోయిరి అచట జెల్లియము వాయువారి సహాయమువలన మమ్ములను విడిదిలో నుంచుచ్చిరి మమ్ము వాగు గా నాగరించిరి ఇదిలో తురుష్కుల పరాజయము ఆంగ్ల సేనల కౌము

లావణ్యము జననరి 28:—నేడ ఫిరోజ్ పురము హద్ద
కేసులో ఆ ప్రావరు జోవాలసింగిట్లు వామ్మాలమిచ్చెను:—
గురుడ త్రసింగు కనడావల్లముమంగు హేపట్టణమువచ్చినప్పుడు
నన్ను కావలవానిగ నియోగించిరి. ఏవోలేనపోని సంగతులు
చెప్పి తీర్చుమనకనడాలో దిగనిచ్చెదనయ్య, తనబట్టవాడు
మూలకమగు నుత్తరువులు న్నవరియ, చెప్పి చాలమందిని
తనతో కలియవలసినది గురుత్తుసింగు ప్రోత్సాహపడచెను.
కొంతకాలమయిన తరువాత గురుడత్రసింగు స్త్రీమరు తిరిగి
జపానుకు వచ్చినది దీనిమీది వారిలో కొందరుదిగిరి. తమ్మును
సరిగచూడలేదని వీరు మాకొత్తరమప్రాసినామ్మునుపోగుచేసి
రి. అంతరము తియాకేసింగు, మాధకేసింగు బాలవేసింగులను
వారు కనడానుండిరచ్చి, మాకు ఆదేశము కలిగించు సంగ
తులనుచెప్పి, హిందూదేశమునకువచ్చి ముద్దపుడగుచున్నది.
అంగ్లేయనైనికులమాదముగనున్నార, కానసమయముపోగొట్టి
తిరుగుబాటు చేయుచు వలసినదని ప్రోద్బలముచేసిరి. తిరుగు
బాటు ప్రారంభించిన వెంటనే హిందూదేశపు నైనికులకూడ
చేరుదురని మాకుచెప్పిరి. వాతోకూడ కలుపుకొని 70 మందిని
హిందూదేశమునకు వెళ్లవలసినదని ప్రోత్సాహముచేసిరి మేము
స్త్రీమరుమీద నుండగా అనుచు నము రాజు ద్రోహపు
సంగతులు బోధించిరి. ఇక్కడకు రాకూడదని
నిషేధింపబడిన హరిదయాళు కరపత్రకలను పంచి
వెట్టిరి, పిస్తోళ్లు కొంగతనముగ దిగునుతిచేయబడినవి. మేము
కొలంబో, చెన్నపట్టణములమీదుగ పంజాబుచేరితిమి. ఎన్నియో
సలములలో సభించేయుటకు మానాయకుడగు మాధకేసింగు
తెలియజేసెను. బంగాళమునుండివచ్చిన ఆయధములను తీసి
కొనుటకై మేము సమాదేశమితిమి. కాని రాలేదు. నవంబరు
25 న తేదీని మేనుమిరుయొద్ద కూడవలసినదనియ్య, నిక్కడ
పిస్తోళ్లు ఆయుధములను కొట్టుతెరచి తీసికొనుటకు తాళము
చేరుల నిచ్చునట్లు ఒకసభంట్లుతో యెగ్గాటుచేసి నాని
మాధకేసింగుచేప్పెను. దానిమీద ఇంగ్లండు
నుండివచ్చిన సోల్దిరుల హత్తుతో కలవాము

ప్రారంభించి కలసికదనకూడ పెట్టివాడు. మేము రమారమ 400 మైనదియూ సమాజేతమైతిమి కాని, మాధ్యమింగు రాలేదు. కాని ఈ కేసునకును మద్యములలో నిర్దేశము జగత్తునకు, భూమిని, ఫికోడపురమునకువచ్చి. మినుమి మారుదగ్గరకేసి యెప్పుడుగలదని యిక్కడ మాదర్ సింగు చెప్పివాడుకాని ఫికోడపురము పటాలములోని పరానులయొద్దనుండి మహాబలను సంపాదించుటకు యేర్పాటుచేసినట్లు చెప్పెను. ముమ్మలనందరి నకంట 80 తేదీని కలిసికొనుటకు కోరెను.

రైలుమీదపెట్టి మోగాలైచీ నిలబడియున్నందున కొందరిని ఆయుధములను వారిని తీసికొనివచ్చుటకు, ముద్దాయిలలో నొకడగు రహనుతు అగ్రీ పంపించిరి. పీరిలో చందాసింగు, ధ్యానసింగు అనువారున్నారు. తరువాత వీరు దుబ్బులలో మహాబలతో చంపబడిరి.

(వీరు చనిపోయిన తరువాత తీసిన పటములను సాక్షి గిర్తించెను) నేన, మరొకందరు రైలుమీద పట్టితిమికాని రహనుతు, అతని పక్షమువాడు తరుణములో నేననుకురాలేదు మరనాడు మాత్యచేసిన చాలో నద్దరు నాకు సంగతులను చెప్పిరి వీరు తప్పించుకొని పారిపోయిరి. (ఒకప్పుడు కాకపోయిన మరొకప్పుడైన తనపక్షములోనున్న రిగురు ముద్దాయిలను సాక్షి గిర్తించెను) పీరిలో కొందరిని చీనాలో ఎరుగుదును, తరువాత సాక్షి గ్రామమునకు చేరుగా తనకుఁబడిన ఒక బండిపోటు నేరములో పెట్టుబడిట్లు ఒప్పుకొనెను దీనితో ఫిర్యాగు కుదుపు కేసు ముగిసినది. తరువాత కేసువాయిదా చేయబడినది.

ఒకవిద్యుత్తువైపునకేసు.

మాత్యచేయబడినట్లు నిరూపించబడినట్టి తిరిగివచ్చుట. లాహోరు జనవరి 28:—బుల్డింగు లాహోరులో మొన్నటినుండియు నివసత్రిక గా ప్రకటింపబడు చున్నది. దానిలో నీక్రిందిసంగతులు ప్రచురింప బడినవి:—చాలో సింగు అనునత డిది లాహుల్పురము జిల్లాలోని, లాహోలో ఛాక్ నివాసము. ఇతడు తనమేనత్త మాత్యచేసినట్లు చార్జి చేయబడెను. ఈమెపేరుకాంతి. విరింగువు. ఈమెకు కొంతభూమియున్నది. దానిని ఇబ్బడిమ్మ నెనెట కాని ఈమె యియ్యనందుకు మాత్య చేసినట్లు నిరూపించబడి నీ ఈకొంతకాలము కనపించకపోవుట చేత ఆత్మహరింపి కుండి న బుట్టతోడనే కూచురు పోలీసువారికి తెలియజేసెను. దానిమీద తనకుఁగొరకు వెతకగా, బారన్స్ లాదగ్గర నొకకాలములో ఒకశవము పోలీసు ఇన్స్పెక్టరుకును, యద్దరు సవినెస్సెక్టరులకును కనపించనది. కాని తలకాయ లేదు మొండెము మాత్రమున్నది. ఈకశవము కాంటిదని గుర్తుపట్టబడినది. తుమారై కాంటికి కొమ్ములమీద పుట్టునువ్య యున్నదనికూడ నూపించినది. తరువాత విచారణ ప్రారంభమైనది చాలమంది సాక్షులు విచారించబడిరి. ముద్దాయి నేరము చేసినట్లు ఒప్పుకొనెను. ఇతడు ఒప్పుకొని తెలిపిన సంగతులు వివరముగ రిపోర్టుగా ప్రతాపసింగు గారు వ్రాసి కొనిరి వీరు మొదటి తరగతి మేజిస్ట్రేటు. ముద్దాయి ఒకనెల ఖయితులోనున్నాడు. ఇట్లుండ నాగినసింగు అసలు కాంటిని తీసికొనినచ్చి లాహుల్పురము మేజిస్ట్రేటు గారికి కనపరచెను. వెంటనే మేజిస్ట్రేటుగారు ముద్దాయిని విడుదలచేసి సంగతి సందర్భములను విచారించరలసినదని, ఉత్తరపుటేసిరిఅసిస్టెంటుకమిషనరుమిసీహోవ్ గారుకాంటి వామ్మాయిమను దాఖలుచేసికొనిరి. వీరే సంగతిసందర్భములను విచారించుటకుకూడ నియోగించబడిరి.

అలహాబాదు.

మేజిస్ట్రేటుమీద దొంగ కేసు చెప్పుట. విడుదలచేయబడినవాడు అస్సీలుగా కిక్కింపబడుట. అలహాబాదు జనవరి 28:—అబాముఖు నెవన్సజ్జి గారు దీపరాతాయాణము నతనిని, విచారించి విడుదలచేసిరి. దానిమీద గవర్నమెంటువారు అలహాబాదు హైకోర్టుకు అప్పిలుచేయగా ముద్దాయి కిక్కింపబడినది. ఒకరెంచి మేజిస్ట్రేటు చాలగొప్ప శ్రమను చేసికట్టికేసులో చెప్పబడినది. దీప నారాయణుడు దోషియని న్యాయమూర్తులు మేమియును, సిగ్గుగాడయించి, ఒకసంవత్సరము కఠినఖయదుకు 60 రూపాయల జరిమానాయును విధించిరి. దీపనారాయణుడు కుట్రతో సంబంధపడినట్లు బాగుగాజూపెనది.

పల్లికుసర్వీసు కిమ్మిషను.

అలహాబాదు జనవరి 28:—మేనెలలో కిమ్మిషన్సు కిమ్మిషను లండనులోతిరిగి సమావేశమగును.

ఇండియాన్ మెడికల్ సర్వీసు

అలహాబాదు జనవరి 28:—1914-5 సం॥ములో ఇండియాన్ మెడికల్ సర్వీసునుండి యంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వమునకు డాక్టర్లలో కొందరికి సంవత్సరము ఒకటికి అసలు నెన్ పను గాక, 1500 రూపాయల చొప్పున ప్రత్యేకముగ యయ్యక తనవి ఉత్తరపైసది వీరు 1914-15 సం॥లోగా పింగను పుచ్చుకొనుటకు వీలు లేకపోయినను యిదివరకు సాంక్ష్యతైన 1500 ఎక్స్ పెన్సెస్ నెన్ పనును యిప్పించుటకు ఇండియాన్ డిప్యూటీ సెక్రటరీగారు అంగీకరించిరి.

ఒక జమీందారు విచారించబడుట

అలహాబాదు జనవరి 28:—అబాముఖు జిల్లాలో 1918 వ సంవత్సరము, జూను 3 వ తేదీని, బయట నిద్రించుచుండగా లాల్చెన్ను బాప్సరతు జమీందారు మాత్యచేయబడెను. ఇందుకై దాంబరఅనుతనిని మరణదండయా, రఫు, బట్ల అను వార్లకు యాజ్ఞిర ద్వీపాంతరవాసమును విధింపబడినది. బట్లెము గోసాయిను ఆశ్రూకరుండ్ర తిరిగిసండువలన క్షంబి విడుదలచేయబడినాడు. ఈ నేరమునందలి 16 మాసములయినవి దీనికి కారకుడుగనున్నందున, బాబు, రామనీక సింగులను జమీందారుడు ఇప్పుడు విచారించబడుచున్నాడు. మొదటి కేసుకు విచారించిన సవ్యరు అబుమహమ్మదుగాకే. యిప్పుడు దీనికికూడ విచారించుచున్నాడు.

ఇంగ్లండు దేశపు సేనలు

ప్రజలు చురుకుగా చేరుచుండుట.

అలహాబాదు జనవరి 28:—పయినీరుప్రతిక లండను విలేజుకు డిట్లు తంబిని పంపుచున్నాడు:— ఇంగ్లండులో ప్రజలు చురుకుదనముగ నేనలో చేరుచున్నారు. ఇందునకు తమ కెంతయు తృప్తికరముగనున్నదని కిందిపుపుపు గారు మరొక సారి తెలియజేయుచున్నారు. లండనులోని పెరిటోరియలు నేనలో మాదనభాగము తయారగుచున్నది. వీనిలో నొకటి అధినికే శములలోను ఒకటి ప్రాసుల్లో, మరొకటి ఇంగ్లండులోను నుండును. తొమ్మిదిరమున బాగుగానే ప్రజలు నేనలో చేరుచున్నారు. జ్యూలు లిక్కడ ఫిరంగులు చేయుటవలన వీరు సంభ్యచాల హెచ్చించి. వీరికికావలసినయేర్పాటులు బాగుగా చేయబడినవి. వీరు బాగుగాతిరిగితి చేయుచుచున్నారు. మంచి శరీర దృక్పథమున్నది.

న్యూల్ బాలర పటాలమొకటి సిద్ధమైనది. ఇండియా నుండి చాల మంది సైనికుల సంపెనందు కెంతయు నిక్కడ తృప్తికరముగనున్నది.

ఆర్థికమంతుల సమావేశము.

హరీవారి దేశములలో నవనరుగు ఆర్థిసంబంధమును నేర్పాటులను చేయుటకు యోచించునిమిత్తము ప్రాప్తు, అంగ్లేయ మన్యఆర్థికమంతులు త్వరలో సమావేశమగుదురు.

నాగపురము

మధ్యపరగణాల ప్రధానరాజ్యాంగ కావ్యదర్శి మరణము.

నాగపురము జనవరి 28:—నేడు యెస్సోటమాలులో సక ఆధరు చెన్నురుపానెటు బాబుగారాకన్యాయము మృతి వొందిరని వ్రాయుటకు చింతించుచున్నారము.

బర్రా.

రైలు, పట్టాలనుండి నోలగుట. రంగూను జనవరి 28:—27 వ తాదీను మధ్యాహ్నము 2 గంటలవరే హెన్ జాన్సన్ నుండి వెళ్లుచున్నరైలు యొక్క మాదతరగతిబంధు రెండు పొగుంటువద్ద పటానుండి తొలగినది ఒక బర్మాదేశపుస్త్రీకి, పిల్లకు నెడదెబ్బలు తగిలి నది. స్త్రీ నాటిసాయంకాలము ఆసుపత్రిలో చనిపోయినది. రైలువెంటనే మరమ్మత్తు చేయబడినది.

ఫ్రెంచి నానిల మంత్రి.

లండను జనవరి 28:—ఫ్రెంచిదేశపు యంధ్రనానిల మంత్రియగు అగాన్ వీరుగారు తాము లండను వచ్చినపుడు ఆయనదనియు, తాను నాన్చి చక్రవర్తిగారిని దర్శించినట్లును, చచ్చి లుగారితో ప్రాప్తు, ఇంగ్లాండుదేశముల యంధ్ర నానిల ను ఏప్రిదేశములలో నుంచి ఏమేమిట చేయించవలెనో, అను విషయమునుగూర్చి ప్రసంగించినట్లును ప్రకటించుటకు అనన్య యిచ్చి నానిల రైలుకు నాన్సంగునుబారు తెలియజేసి నాడు. చర్చిగారికి ఫ్రెంచిదేశపు మంత్రికిని ఆభిప్రాయ

ములలో భేదమేమియులేదు. వీరు ఏకాభిప్రాయము యందుట ఇంగ్లాండు, ప్రాప్తుదేశముల విశ్వభావము, స్నేహము వెల్లడియగు చున్నది. అగాన్ వీర గారు అగ్నిప్రభు, హోద ను, సర్ ఎడ్వర్డు, ప్రొఫెసురు, బాస్సు గార్లనునూచి మాట్లాడిరి. పోర్టునమల్లోని మందుగిడ్డంగి వానికాని ర్యా బలాలనుకూడ చూచి.

యంధ్రమును గురించి ఉపన్యాసము

బాంబాయి జనవరి 28:—ఆనరబుల్ హిల్లుగారు, నేడు భూనా నగరమునందలి ఫెర్నెస్ కాతేరిలో “యంధ్రమువలన తోచిన కొన్ని విషయము” లను గూర్చి ఉపన్యసించిరి. ప్రపంచముయొక్క నాగరకతను గ్రహించి దానిని ఆభివృద్ధిచేయుటకు ప్రయత్నించరలసినది ఒక జర్మనీదేశ మేకాదు. జర్మనీనాని విజ్ఞానము ప్రపంచమునకు లాభకరమైనదికాదు. యంధ్రము యొక్క పర్యవసానము ఎట్లున్నను, దేశస్థులగు జనులకు ఏమాత్రము తెలియకుండ దేశమును యంధ్రములో దింపు గవర్నమెంటును ఆ దేశమును విశ్లేషించు ఉండ నియ్యరు. ఒకజాతి తన ఆశయములను భావములను, మంచి కుసమ్మి చేతులు ముడుచుకొని కూర్చొని, ప్రపంచములోని వారందరునుతనయందు ఆభిమానము చూపరలెనని కోరినంత మాత్రమున చాలదు. భావములను, ఆశయములను తనన నిపించు కొనుటకును, వారిని నెకవేర్చుకొనుటకును లోకము యొక్క పాగల్గెను పొందుటకును, నేతముగాని, మానవుడుగాని అనేక త్యాగములను చేయుటకు సిద్ధముగ నుండవలెను. ప్రస్తుతము జరుగుచున్న ఫోరసంగ్రామమునుండి నేర్వకొనవలసిన నీతి యిది. నేడు మనము (అనగా ఇంగ్లీషుఇండియనుల) ఫ్రెంచివారు మన ఆశయములకొరకును, ఆభిప్రాయములకొరకును రక్తమును ధావపోయుచున్నాము. ఈపాతమును నేర్చుకొనుటకు అనకాశమును కలుగజేసిన గౌరవము జర్మనీకి తెందును.

కరాచీయునిపిచ్చిపోటీ.

కరాచీ జనవరి 29:—నేడుజరిగిన మునిసిపల్ మీటింగులో కమిషనరును, ఎన్నికవన కాకుండ యితరవిధమున నియమించుట (అప్పాయింట్మెంటు) తగదని అనేకులు, ఛండించిరి. కమిషనరును నియమించు మునిసిపల్ పరిపాలనను తల్లకించుచేయుట, కఠిము గానొనరించుట, నష్టపరచుట, అని అందరునువాదించిరి. ఇండియానుమొంబట్ల కమిషనరును నియమించుట యిష్టములేదు. యూలోపియకులనుఇష్టము.

క్రొత్తపట్టుల ననుసరించి మునిసిపాలిటీలలో ఒక కమిషనరునునియమించుటకు గురించి మీటింగ్ ప్రాయమేమని కరాచీమునిసిపాలిటీ. వారిని ఆడిగించున వైచర్యపచ్చినది.

కొత్తువ్యవహారములు.

[న్యాయమూర్తులు: స్పెక్టరు, కేసుగిరిఅయ్యరుగారులు.] క్రిందికొత్తు కొత్తురద్దగుట

మలబారు వట్టియాడి కుందలి నమాత్ మసీదు మేనే జరులలో నొక్కరికిని అనుసీనుభాగిగారికిని ఏకా మకస్సాద ముండెను ఆమె నేజరు పోదరి చనిపోగా, నాతివాక శేనిమును పూర్వులకుగాను అనుసీదుకై త్రికొ. వెళ్లెను. భాజీగా రాదేమింది వానిని లోపలికి దానియ్యకపోయిందన వాడు మతియొకపోటికెట్లె యాక శేవరమును పూడ్చి, తిన్నత్రము ముగ నట్లు వెట్టినందులకై ఛానీదాద దావా తేచ్చెను. దీని బనర్ మేజిస్ట్రేటుగారును, నెవకోసుజడ్జిగారును భాజీకి నిశ్చయించి గాని, హైకోర్టు అప్పిలునం దాక్షి రద్దుకాబడెను.

[న్యాయమూర్తులు: స్పెక్టరు, కేసుగిరిఅయ్యరుగారులు.] న్యాయమూనుగుడ్డముకాని యు త్తరుపురద్దగుట.

తంధకోణములో ఉలము మున్న గుర్రువులను విశ్లయించు కృష్ణయ్యరునవానికు తనకు చెందవలసిన నెకమునకై వెన్నెగ్రామయ్యరును వారిని యింటికి వెళ్ళి యిండిపు దాత డును మతియిద్దరును తన్ను చెప్పతోకొట్టి పరిభవపరచి రని యాకృష్ణయ్యరు దావాతేచ్చెను. దెంచి మేజిస్ట్రేటుగారు నాదా నిలమెనదిగాదని యెటిగి దావాకు త్రోసివేయుచు కృష్ణయ్యరు వెంకట్రామయ్యరుకును రెనితెర లిద్దరుకును రచ్చపరిహార సంపగుట కు త్తరుపుచేసికై కృష్ణయ్యరు సుదీవిజలు మేజిస్ట్రేటుగారికి అప్పిలుచేసికొనగా, వారు ఎదుటికివీచారికి కొట్టు నియ్యకయే విచారణపరించి రెంచిమేజిస్ట్రేటుగారి లొత్తువుల రద్దుచేసిరి. ఈతరున కక్షిదారులకు నోటిను నియ్యకయే యిట్టివాత్సలయను పరిష్కరించుట ఆక్రమించి నిన్నుచించుకొనుచు హైకోర్టుకు క్రిమినలు. రివిజను పిటిషన్ వెట్టుకొనిగా న్యాయమూర్తులు సుయదీవిజల్ మేజిస్ట్రేటు గారి తిరుపును రద్దుపరచి వ్యాజ్యమును న్యాయానుసారము విచారించి పరిష్కరించుటకు కోరిరి.

స్థానిక వార్తలు.

30-వ తేది శనివారము.

ఆస్తికాలయ వద్ద వర్షంతి, సాంఘిక సమావేశము. సంఘ కార్యసాధనము సా. 5-80
మదరాసు బోటు కట్ట, జలక్రీడా విహారము రా. 9-30
వై. వేణుగోపాల్. పి. పి. సాంకేతిక సమావేశము, శ్రీ వెంట్లండు ప్రభుత్వ గౌరవ యజ్ఞాన నాథిపతియ్య సా. 5-15
దక్షిణ హిందూ దేశ బ్రహ్మసమాజ వర్ష వర్ధంతి, జనరల్ మీటింగు ఆం. 3-0
శ్రీ లక్ష్మణమణి, అన్నాపిల్లవారి, బాద్మి టవును సా. 5-0
రాయపూర్వము వైద్యపాఠశాల, సాంకేతిక క్రీడావిహారములూ పూ. 11-0 అండు 6-0
31-వ తేది ఆదివారము.
తిరువల్లి క్లబ్బి హిందూ హైస్కూలు యొక్క పూర్వవిద్యార్థుల సాంకేతిక కార్యక్రమము ...
దక్షిణ హిందూ దేశ బ్రహ్మసమాజ వర్ష వర్ధంతి, శ్రీమద్భాగవత్ రాణిసాహిత్య గాథ సంఘ విద్యార్థుల సాంకేతిక కార్యక్రమమున వస్త్రధారణ మొనర్చును సా. 6-0
ఉపాసనము సా. 6-0

సంగీత సమావేశము:— కేపు సాయంకాలము 6

గంటలకు కాకినాడలోని నెం. రె. విలాసమందిరమున సంగీత సభ జరుగును.

తిరువల్లి క్లబ్బి హిందూ హైస్కూలు పూర్వవిద్యార్థుల సంఘము. — దీని వర్ధంత్యుత్సవము ఎల్లండి యాది వార మపరాహ్నము 3 గంటలకు పాఠశాలాధ్యక్షమున జరుగును గా. రావుబహదూర్ ఎమ్. రామచంద్రరావు పంతులుగారు అగ్రాసాధిపత్యము వహించెదరు.

రజస్థాని వివాహ శాసన నిరాకరణ సభ:—

మైలాపూరు సన్నిధికి మంటపములో కేపు శనివారము సాయంకాలము 4 గంటలకు రజస్థాని వివాహ శాసనము కూడ గని ప్రకారముగా జరిగెను. డిస్ట్రిక్ట్ డిప్యూటీ కమిషనరుగారు అగ్రాసాధిపత్యము వహించెదరు.

తెప్పతిరునాళ్లు:— చెన్న కేశవ మఠములో కోవెల

ధర్మకర్తలును, చెన్నపల్లి శ్రీకృష్ణకోవెల ధర్మకర్తలును కేరళ వింఛి చెరమాడునాళ్లును తెప్పతిరునాళ్లు గావించుటకు తీర్మానించుకొని యశ్వంతి మనోహరమైన తెప్పను కట్టించిరి. చెన్న కేశవ మఠములో తెప్పతిరునాళ్లు మిక్కిలి మనోరంజకముగా నిర్వహించబడెను. చూడబలు క్రీడలయినట్లు గుమిగూడి యుత్సవముచేసి యానందించిరి. నేడు మొదలు మూడు నాళ్లునడుచును చెన్నపల్లి శ్రీకృష్ణుని తెప్పతిరునాళ్లు యుత్సవము జరుగును.

దక్షిణ హిందూ దేశ బ్రహ్మసమాజ వర్ష వర్ధంతి:—

ఈ సందర్భమున అన్నాపిల్లవారి బ్రహ్మమందిరమున కేపు శనివారమునాడు సాయంకాలము 4 - 45 గంటలకు జరగఁ జేయును. డి. సదాశివయ్యగారి భార్య యగౌరవసాధి పత్యము వహించును. కె. పి. మంగమ్మగారు రామమోహన రాయని సంఘసంస్కరణమును గురించి యజ్ఞమున నుపన్యసింపఁదగు. శ్రీమతి ఆచంట రత్నమ్మగారు ఆంగ్లేయులను శ్రీమతి గా. రమాబాయిగారు తెలుగులను, శ్రీమతి కె. పి. మంగమ్మగారు జర్మనులను జర్మనీ వివాహములను గుర్తించి ప్రతివాదము లొనర్చెదరు.

బ్రహ్మపూర్వ స్మారకము. — దక్షిణ హిందూ దేశ

బ్రహ్మసమాజమునకు సంబంధించిన బ్రహ్మగృహస్థ స్మారకముల నందలియు, శ్రీ రాధారామ మోహనరాయలైట్ స్మారకముల నందలియు మహారాజాజి. ఎం. గజపతిరావు వైట్ స్మారకముల నందలియు విద్యార్థులకు, విభాగములను జూడఁ గొని యందలి విద్యార్థి రాణి సాహిత్య శ్రీ సాహిత్య గౌరవ సమాజ కులము వస్త్రధారణ, ఎల్లండి సాయంకాలము 4 గంటలకు, అన్నాపిల్లవారి నెం. 97 వ బ్రహ్మమందిరమున పంచితెట్టి బహుళ; పాఠశాలల సాంకేతిక కార్యక్రమమునాడ నిర్వహించఁబడును. దక్షిణవర్ధంతి జరిగెనాడు మహారాజాజి. పర్యవేక్షణ వర్ధంతి నాడ బహుళగౌరవ గ్రాసాధిపత్యము వహించుట కంగీకరించిరి.

TELEGRAMS.

PUNJAB

Ferozepore Murder Case.
Approver's Statement.

LAHORE, January 28.
In the Ferozepore murder trial yesterday, Jowala Singh, the approver, stated that he was employed as a watchman at Shanghai when Gurdit Singh arrived, bound for Canada. He induced a large number of Indians to join him on false representations that they would be permitted to land in Canada and that he had a written permission. Some time after, letters were received stating that Gurdit Singh's men, who left Gurdit Singh's ship on its return in Japan, arrived and told them of the maltreatment and collected money. Thereafter, Madhan Singh, Dhian Singh and Dalap Singh came from Canada and greatly inflamed them by speeches and urged them to return to India and raise a rebellion and disturbances, the war being a good opportunity with English troops away. They gave assurances that Indian troops were ready to join them as soon as the commencement was made. Some 70 Indians, including himself, were induced to leave for India. On board there were daily seditious speeches and Hardayal's prohibited pamphlets on "Echo of Mutiny" were circulated. Automatic pistols were imported in the false bottoms of buckets. They reached the Punjab via Colombo and Madras. Madhan Singh, their leader, gave instructions for meetings at various places. For receiving weapons from Bengal they assembled but the weapons were not forthcoming. They were told to assemble at Mian Mir on the 25th November when Madhan Singh said that he had arranged with a Sergeant of an Indian Regiment to be given keys to rifles and ammunition and obtaining these they were to begin the mutiny by murdering all boy soldiers who had arrived from England. About 100 of them met at Mian Mir but Madhan Singh did not appear and he and Jaghat Singh and Dhian Singh two of the accused, came to Ferozepore to ascertain the reason. There Madhan Singh said Mian Mir's plan had fallen through but that he had arranged to obtain rifles from Pathans in the Regiment at Ferozepore and they were all to meet there on the 30th November. A party of them decided to loot the Moga treasury proceeding by train. Rahmat Ali, one of the accused, was sent to fetch the men of the party who had fire arms, including Chanda Singh, and Dhian Singh subsequently shot in the head. Witness identified the photographs of their bodies. Witness and others proceeded by train, but Rahmat Ali's party did not arrive at the station in time. The next day he was informed of the occurrence by two of the murderers who had escaped. Witness identified five of the accused as having, at one time or another, been of his party. Some of them he knew in China. In cross examination he admitted a previous conviction for dacoity. This closed the case for the prosecution. The case was adjourned.

A Strange Appearance or Case.

LAHORE, January 28.
The "Bulletin", the new local daily, publishes the following, which, it states, is well authenticated. One Pal Singh of Lobko Chak in Lyallpur district, was challenged on the charge of murdering his widowed aunt Santi, the cause of the alleged crime being his unsuccessful attempt to obtain a square of land of which she was the owner. Her disappearance was reported by her daughter on the latter's return home from her father-in-law's house. A search was made and a police Inspector and two Sub-Inspectors found the corpse in a canal near Jaranwala from which the head was missing. It was alleged to be that of Santi and was duly identified, the daughter even recognising mark on its breast. In course of the investigation which followed, in which many witnesses were examined, the accused confessed having committed the crime and his confession was recorded in detail by Risaldar Partab Singh, 1st class Magistrate. The accused had been in look up for about a month, when a dramatic incident happened. One Nagina Singh brought the real Santi in person and presented her before the District Magistrate of Lyallpur. The District Magistrate at once released the accused and ordered an inquiry to be made into the affair by Mr. Pinhearow, Extra Assistant Commissioner, before whom Santi had made her statement.

SIND.

Karachi Municipality.

Appointment of a Commissioner Protested.

KARACHI, January 28.
At a lively meeting of the Karachi Municipality it was decided to protest against the proposal to appoint a Municipal Commissioner. The proposal was denounced by various speakers as reactionary, oppressive and offensive and the Indian members were found to be ranged against having a Municipal Commissioner and all the European members in favour of the proposal.

The discussion was started by a letter from the Government asking for the Municipality's opinion on the question of appointing a Municipal Commissioner under the new act which authorises such an appointment.

UNITED PROVINCE.

False Charge Against A Magistrate.

Accused's Acquittal Set Aside in Appeal.

ALLAHABAD, January 28.
In a Government appeal the Allahabad High Court has set aside the acquittal of one Dip Narain, who was charged with the offensive of laying a false charge and acquitted by the Sessions Judge of Azamgarh. An interesting point in the case was that certain serious allegations were made against a Bench Magistrate. Justices Jamier and Pigott held that Dip Narain was guilty and sentenced him to one year's rigorous imprisonment and a fine of Rs.60. Their Lordships held that it was fully proved that Dip Narain was a party to a conspiracy which resulted in the filing of a complaint.

Extra Pensions to I. M. S. Officers

ALLAHABAD, January 28.
The Secretary of State for India has approved of the proposal that the Officers of the Indian Medical Service who have been selected for extra pensions of £ 100 per annum for the year 1914-15 shall not be deprived of them if, in consequence of the suspension of the retirements, they are not able to retire during the current financial year.

The Indian Public Service Commission.

ALLAHABAD, January 28.
The Indian Public Service Commission will reassemble in London early in May. (Censored.)

A Zemindar Charged.

16 Months after the Crime.

ALLAHABAD, January 28.
It will be remembered that Mr. Lawrence Barber, Zemindar in Azamgarh district, was murdered while he was asleep in an open ground on the 3rd June 1913. One Damber suffered capital punishment and two persons Raghu and Bakshu were transported for life for having committed the crime and one Bittam Goshain was pardoned having turned approver. Proceedings have now been taken against Babu Ram Sewak Singh, Zemindar, 16 months after the crime, as an alleged instigator thereof, and enquiry is being made by Mr. Syed Abu Mahomed who enquired into the former case.

BURMA.

The 145 Up Mixed Train Derailed.

RANGOON, January 28.
At 2 p. m. on the 27th instant two third class carriages on 145 Up Mixed derailed at points in train on leaving Henzada, one carriage tilting over. A Burmese woman and child were seriously injured. The woman died in the hospital in the evening. The line was cleared the same afternoon. (Censored.)

BOMBAY.

Bombay Trades' Association.

Master's Address at Annual the Meeting.

Effect of War on City Trade.

BOMBAY, January 28.
Speaking at the annual meeting this evening of the Bombay Presidency Trades' Association, the Master, Mr. H. G. Clark, referred to the effect of war on the trade of the city and said it was a matter for satisfaction that, owing to the fact that the majority of the expeditionary force had left India from Bombay, a large amount of what might be termed extraordinary business had been brought to the city. Some inconvenience had been caused to the employers through mobilisation and partial mobilisation of Volunteer Units, and Mr. Clark explained the circumstances which had led to this step being taken and the necessity for it, and assured the members, on the authority of Major-General Gerrings, that the minimum of inconvenience would be caused to the employers of labour.

Two Matters Requiring Legislation.

Next he referred to two matters which, he said, should be subjects for legislation, namely the institution of a Pharmacy Act similar to that which was in operation at Home for the protection of the public, and the hall marking of gold and silver plate. As to the latter question he said he was glad to learn that the Government appreciated the necessity of protecting the public against the wiles of unscrupulous dealers and were inquiring thoroughly into the question.

Dust Nuisance.

The dust nuisance in Bombay was also alluded to by the Master, who urged upon the municipality the necessity of taking some action in the matter.

Bombay Criminal Sessions.

5 Years for Forgery.

BOMBAY, January 28.
At the Bombay Criminal Session this afternoon Musaji Kadarbhai, a Borah trader in gold and Silver was convicted of three charges of forgery, one of forging a promissory note and the other of forging handies. He was sentenced to five years rigorous imprisonment, the sentences to run concurrently.

Hon'ble Hill on War.

The Moral that can be Learnt.

BOMBAY, January 28.—
The Hon'ble Mr. Claude Hill at Fergusson College, Poona, to-day gave a lecture on "Some general considerations suggested by the Great War." He showed that Germany was not the nation to re-organise and regenerate the civilisation of the world and that her culture was not the kind that would be of any benefit to the world. He prophesied that whatever be the result of the war never again would the German people permit the existence of a Government which would plunge them hopelessly into a war not fully understood by the people. He added:— The moral, therefore, which the nations will have to draw from the appalling events of 1914-15 will be that it is not sufficient for a nation to take the function to itself that its aims and ideals are directed aright and then to sit down and fold its arms and appeal for sympathy. Unless a nation or an individual is prepared to make a sacrifice for the principle or the ideals which it professes or aspires to, then it cannot take to itself the credit of them or expect that the world will respect it. We and the French are to-day wading through blood to a realisation of this and it will be to the credit of Germany that the lesson will have been learnt that there has been too much self-gratulation and too much luxury and selfishness.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTER'S AGENCY).

THE GREAT EUROPEAN WAR.

WAR NEWS.

GREAT BRITAIN.

RECENT NAVAL VICTORY,
Admiral Beatty's Report.

LONDON, January 28.
Press Bureau publishes following preliminary account from Sir David Beatty of the recent battle.

The account says:—A flotilla of the destroyers was patrolling at half past seven on Sunday morning, at which hour they first sighted and attacked the enemy, whose force, according to reports received, consisted of four battle cruisers, six light cruisers and some destroyers. Their position was approximately fourteen miles east-south-east of the British battle cruiser squadron. Orders were signalled to the destroyers' flotilla to chase the enemy and report his movements, as it appeared that the Germans had immediately commenced to retire to east-south-east. Battle cruisers were directed to steer south-east with a view to securing the position and cutting the enemy off, if possible. The situation developed by degrees into a stern chase and the speed worked up to 23 to 25 knots. The enemy were gradually overhauled and slowly a deliberate fire was opened at about 18,000 yards and we began to hit at 17,000, when our fire was returned. The "Lion" and the "Tiger" having drawn ahead of the remainder of the squadron, were in action alone for some time. Consequently they were subjected to the enemy's concentrated fire, particularly the "Lion", which suffered, more as a result. Other vessels, as they drew up, engaged the enemy. The German destroyer flotilla was disposed to starboard of their cruisers and an attack by them was driven off. A lucky shot about 11 o'clock unfortunately damaged one of the "Lion's" feed tanks and caused the stoppage of the port engine.

At the same time the enemy's submarines were observed on the starboard bow, and the course was steered in order to avoid them. The "Blucher" was now in a critical condition with speed reduced, and the "Indomitable," which had now come up, was directed to complete her destruction. The rest of the squadron directed their attack on the rear of the enemy. The "Lion" with an escort steered north-west streaming with one engine, and I transferred my flag to a destroyer and subsequently to the "Princess Royal." Through the damage to the "Lion's" feed tank owing to an unfortunate chance shot, we were undoubtedly deprived of a greater victory. The presence of the enemy's submarines subsequently necessitated the breaking off of the action. The result of the action was that the "Blucher" was sunk and two other German battle cruisers very heavily a fire and seriously damaged. The German prisoners reported that the "Kolberg" was sunk by salvoes of our squadron. Subsequently the starboard engines of the "Lion" also developed trouble from the same cause as the port engines. The "Indomitable" towed her to port. The damage to the "Lion" and the "Tiger" is not serious, and repairs can be completed in a short time. The remainder of the squadron was not hit. Our casualties were very slight. The death of Engineer Captain Taylor, whose services were invaluable, is deeply regretted.

The behaviour of the officers and men was only what was to be expected. Great credit is due to the engine room staffs for the fine steaming of the squadron.

Another Version

LONDON, January 27.

The "Scotsman" to-day publishes a story of the battle obtained from all classes of the ships engaged. It says the point, where the Germans were met, was two and half hours from the English coast, indicates that their objective was primarily Newcastle, and also Hartlepool. The strength and composition of the raiders were quickly ascertained by the destroyer screen, and the British within a few minutes singled out combatants, destroyer to destroyer, light cruiser to light cruiser, and battle cruiser to battle cruiser. The men were exceedingly gleeful as they dashed to attack. One Commander remarked:—"One would think this was a game of football, the boys are enjoying it so much." It was a long chase before guns began to talk. Both fleets going at full speed and forty miles had been covered before it could be said that guns were doing real damage. The "Lion" led the line, followed by the "Tiger," "Princess Royal," "Indomitable" and the "New Zealand" in the order named. Soon, the "Lion" overhauled the "Blucher" and gave her a broadside in passing, frightfully damaging her. The "Tiger" and "Princess Royal" also gave her broadsides as they passed. It was already evident that the "Blucher" was doomed and she was abandoned by her speedier consorts. The chase had by this time had continued for two hours. The enemy's light cruisers had endeavoured in almost plucky manner to cover the fleeing battle cruisers, but when that became hopeless, as the British were speedily overhauling them, they also thought of their own safety. Then the "Lion", which had overhauled and smashed a second cruiser in the German line, saw that the fight was likely to be prolonged into the minefields. The "Tiger," "Princess Royal" and "Indomitable" were now within range of the enemy's large vessels, and it is certain that they wrought terrible havoc. The fire of the "Derfflinger" and "Seydlitz" was growing weaker. The "Derfflinger" within half an hour was in the mined area. She was a fire forward, flames sweeping the fore-deck, and the wreckage of the shattered upper works strewed the decks. Her guns were silent when she entered the mined area and she must have suffered very serious loss of life. The third vessel in the German line at this point is believed to have been the "Seydlitz," but she may have been the "Moltke". She suffered even more heavily, having been under fire from the "Lion," "Tiger," "Princess

TELEGRAMS.

Royal," and the "Indomitable." Her plight was terrible. One after the other of her guns was smashed, and great execution was done among her crew. She was a silent ship steaming desperately for shelter. Her whole afterdeck was ablaze when she entered the mined area. Meantime the "Lion" had turned her attention to the struggle between the light cruisers, and using her speed and gun power with great effect, she worked to head and drove off the German light cruiser upon the pursuing Britishers. This was a difficult task in view of the large number of ships engaged. The "Lion" greatly damaged these vessels, but they succeeded in escaping. In some cases guns were swept from their mountings and hulls were battered. A number of the enemy's light cruisers must be unfit for action for a long time. The "Blucher" was doomed from the first, but she fought gallantly; her upper works were smashed out of all semblance, and practically every gun was put out of action. It is stated that just at the close of the action the "Arethusa" successfully torpedoed the "Blucher" and the men on board were seen to leap into the sea as she heeled suddenly over. She sank steadily with a very slight heel until the decks were almost awash. Then she turned over suddenly and sank with her flag flying. As her keel appeared, scores of swimmers attempted to reach it and cling to it, but that support was denied them as she sank.

British light cruisers and destroyers having abandoned the chase of the other Germans turned their attention to the rescue of hundreds of men from the "Blucher" and would have saved more than they did but a Zeppelin and number of aeroplanes appeared from the direction of Heligoland giving a wide berth to the battle cruisers and light cruisers for fear of anti-aircraft guns. They attacked the destroyers which were rescuing the "Blucher's" men. Those employed in this work state very bitterly that airships dropped bombs on them with murderous intent. The destroyers promptly scattered and the aircraft desisted from the attack and made for home. Had the German fleet deflected from the absolutely straight course in the flight, it would have been annihilated. A slight temporary derangement in the running-gear of a British vessel may have led aircraft observers to conclude that she was damaged seriously, but in no case is the damage to a British ship other than slight. One rescuer states that a German superior officer taken from the water assisted on board the warship. The Germans in the sea were provided with equipment for remaining afloat, and all would have been rescued but for the intervention of the aircraft.

The German Lie.

LAHORE, January 28.

The "Civil and Military Gazette's" London correspondent cables on the 26th January:—"Although the Admiralty has not deigned to give the lie to the German claim to have sunk a battle cruiser and two destroyers, the report that the "Blucher" alone was sunk is accepted without reservation, not only here but in neutral countries. The "Rome Tribuna" remarks that the British version is undoubtedly exact, as England has never concealed loss of her ships even when it occurred under such conditions that others need not have been aware of it.

The Admiralty has issued nothing, since Sunday.

Loan Arranged with the Bank of England.

LONDON, January 28.

Arrangements have been made with the Bank of England to advance Rumania five millions sterling against Rumanian Treasury bills. A Rumanian Finance Commission has been in London for some weeks.

British Troops in the Field.

"Times" Military Correspondent's Review.

LONDON, January 28.

The "Times" military correspondent, reviewing the position of the army in the field, says that the sick rate of the British troops is only three per cent and that of Indians slightly less. It is a lower rate than those of some of the Home garrisons. The numbers of the troops have been well maintained, and the officers average twenty per battalion. There have been many changes in the higher commands and in the staffs in the direction of decentralisation. As regards reinforcement, there are plenty of infantry and heavy guns. High explosives are the main need. The correspondent says that shrapnel rarely effective in French fighting.

"Scrap of Paper."

The German Chancellor's Explanation.

LAHORE, January 28.

The C. & M. Gazette London correspondent cable Jan. 28:—

Dr. Von Bethmann-Hollweg has given an interview to an American in which he protests against the meaning put on the "Scrap of paper" phrase. He offers a double explanation: firstly that Belgium having already broken her neutrality had reduced the treaty to a scrap of paper; secondly, that Great Britain was going to war for her own interests, compared with which a treaty would have had for her only the value of a scrap of paper.

French Marine Minister's London Visit.

LONDON, January 28.

Reuter learns that the French Minister of Marine M. Augagneur has just terminated his visit to London and has authorised the statement that he had the audience of the King and also a series of conferences with Mr. Churchill with reference to the disposition and employment of the naval forces of the two countries. These conferences showed conformity of views of the two statements and close solidarity of the two governments. M. Augagneur saw Mr. Asquith, Lord Haldane, Sir Edward Grey, Lord Crewe and Mr. Balfour, and also visited Portsmouth Arsenal and Dockyard.

Recruiting: Lord Kitchener's Satisfaction.

ALLAHABAD, January 28.

The "Pioneer's" London correspondent cables: Recruiting continues briskly. Lord Kitchener has once more expressed satisfaction therewith. The London

TELEGRAMS.

Territorial's battalions are now completing their third battalion and hope to have an overseas one in France and one at home. East coast recruiting is splendid. The coast raids sent up the figures at a bound. The training and equipping is proceeding satisfactorily and the general physique is unequalled. Another battalion of the public school men has been completed. Great satisfaction is expressed here at the numbers India has supplied.

Meeting of the Finance Ministers.

The French, British and Russian Finance Ministers will shortly meet in conference to concert together such financial operations as may be necessary in their respective countries. (Censored).

Reconnaissance from Mazerah.

Press Bureau Reports.

LONDON, January 27.

With reference to the recent reconnaissance from Mazerah a German wireless message from Constantinople stated that the English force covered by three gunboats attacked the Turks near Kurna on 21st inst, but was repulsed with heavy loss. Press Bureau to-day points out that facts are that reconnaissance was made on the 20th from Mazerah with the co-operation of the navy to ascertain the enemy's strength near Mazerah and Kurna. We drove the enemy's outposts across Rotal Canal seven miles north of Mazerah inflicting severe loss. We also shelled Turk's dhows and camps and drove the enemy back in disorder. Their strength was estimated at six thousand and six guns. Our casualties were about fifty. Our withdrawal was not molested. Press Bureau adds that Turkish version is not unlike the German account of action in the North Sea.

Honoured with V. C.

LONDON, January 27.

Press Bureau has issued detailed account of the feats of Khudadad Khan and Naik Darwan Singh Negi who were awarded Victoria Cross.

Refusal of Information Criticised.

LONDON, January 27.

HAGUE.—At an important debate in the Parliament Socialists criticised the Government for refusing all information regarding the foreign situation. The Premier firmly refused information, as, he said, to give it would divulge confidential communication. We must, he added, maintain under colours our entire army; for, at any moment, incidents are possible which would render it necessary for us to make appeal to arms. Govt. asks for Chamber's complete confidence so that we may continue to earn the respect of the belligerents.

FRANCE.

Paris Communique.

Failure of an Attempted Coup de Main.

LONDON, January 27.

PARIS.—Yesterday's evening communique says:—The enemy attempted a "Coup de main" last night in the wood of Saint Mard in the district of Tracy-le-Val. After a sharp fusillade he exploded mines, wrecking our trenches along a front of fifty metres, but our artillery prevented him establishing himself in the trenches which have since been re-occupied. West of Cryonne the night was quiet.

Another Communique.

Germans Repulsed Everywhere and with Heavy Loss.

LONDON, January 28.

Paris Communique says after a prolonged and intense bombardment by heavy guns the German infantry attacked on Heurte-Bise Foulon Wood Front. They were everywhere repulsed with heavy loss except at La Creute. Landslide caused by heavy projectiles blocked the entrance to the quarry employed as shelter for two companies which were caught. The enemy having thus gained footing crept to the Foulon Wood and rendered adjoining trenches untenable which we evacuated. Our counter-attacks which recovered a good part of the ground were most brilliant and the ardour of the troops was beyond praise. The enemy's losses were very heavy; they left thousand corpses behind and prisoners belong to four different regiments. This shows the importance of the attack. Four German attacks at Saint Hubert in Argonne were vigorously repulsed.

RUSSIA.

Russian Official Report.

German Offensive Repulsed with Heavy Losses.

LONDON, January 27.

PETROGRAD.—The Germans again attempted to take the offensive on the left bank of the Vistula in the neighbourhood of the villages of Borjimon and Gemine. Though the attacks were particularly fierce they were repulsed with heavy losses.

German Batteries and their Activity.

The German batteries were aligned north east of Kierniwece. Enemy's activity is increasing in Galicia.

More Prisoners Taken by the Russians.

On the Iasisk-Ujuk-Nijneveretsk-Maidanka front there was both an artillery fire and an offensive movement, but everywhere the enemy was repulsed. We captured three officers and three hundred men.

German Repeated Attacks Repulsed.

LONDON, January 28.

The Petrograd communique says:—"Fighting which continues at the village of Malschichon is nearing Iasisk-Ujuk. The enemy's repeated attacks at Borjimon and Gemine have been repulsed."

TELEGRAMS.

Extensive Fighting in Galicia.

Extensive fighting is proceeding in Galicia on the whole front from the Dukla Pass to Wyszko.

"Separate Peace" Reports Refuted.

LONDON, January 27.
The Russian Ambassador authorises Reuter to announce, with reference to continued reports that Germany desire to conclude a separate peace with Russia, that there has not been, is not, and never can be a question of Russia taking any steps apart from the allies.

SWEDEN.

Main Route Blocked.

Between Sweden and Germany.

LONDON, January 27.
COPENHAGEN.—A great sensation has been caused at Trelleburg (Sweden) owing to the return of a ferry-boat to Germany on sighting a submarine which was not German. Thus the main route between Sweden and Germany is blocked.

EGYPT.

The Egyptian Campaign.

Three Army Corps Sent.

LONDON, January 27.
ATHENS.—Ex-Minister Djemal Pasha has been appointed generalissimo in the Egyptian campaign. Three army corps are marching against Egypt.

GENERAL NEWS

AMERICA.

Decision to Veto the Immigration Bill.

LONDON, January 27.
WASHINGTON.—It is announced authoritatively that President Wilson has decided to veto the Immigration Bill owing to the insertion of the literacy test.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

WAR NEWS.

DELHI.

War Cable to the Viceroy.
The Western Theatre.

DELHI, January 28.
The following telegram has been received from the Secretary of State by the Viceroy dated 27th January:—The Germans delivered violent attacks against the first British Division at La Bassée but lost 300 killed and 55 prisoners. The French trenches east of Ypres also were assaulted, but the Germans lost 350 killed, and companies from the second line which were to have supported the attack were prevented by the accurate fire of the French Artillery. Elsewhere the Germans delivered attacks but unsuccessfully, and two French attacks on Argonne succeeded in re-occupying some trenches lost.

The Eastern Theatre.

From the East there is no news.

Fighting Near Mezera and Kurna.

From the Caucasus is reported fighting of secondary importance in the direction of Olti.

Barrett, reconnoitring the Turkish force near Mezera and Kurna, inflicted severe losses and shelled dhows. A Turkish force estimated at about 5,000 with six guns, has been established on a hill seven miles north of Mezera.

Foreign Office's Reply to German Chancellor.

The Foreign Office, replying to the Germans Chancellor's attempt in the United States Press to explain away the remark about "Scrap of paper," says that the Chancellor's statement that England in 1911 was determined to throw troops into Belgium without the consent of Belgium is absolutely false. No military agreement of any sort was made between the British and Belgian Governments. The Belgians noted that the English would only enter Belgium after the German violation of the neutrality, and the British Government gave the Belgians an assurance in 1913 that so long as the neutrality was not violated by any other Power we would not send troops ourselves into their territory. One reason why conversations on military subjects took place was that Germany was establishing a network of strategic railways from the Rhine to the Belgian frontier, deliberately constructed to permit a sudden attack, such as actually took place.

Cardinal Mercier's Pastoral Letter.

Cardinal Mercier is quoted as saying in his pastoral letter Belgium is bound in honour to defend her own independence. She kept her oath. Other powers were bound to respect and protect the neutrality. Germany violated her oath. England kept hers.

British Ships' Return from North Sea Battle.

All the British wipe and destroyers engaged in the North Sea Battle returned safely to the Port. The "Lion" struck by a shell below the water line in some forward compartments flooded and she was towed by the "Indomitable". The destroyer "Meteor" was also damaged but both were speedily repairable. The King yesterday decorated with Victoria Cross Khudadad Khan, 129th Deke of Connaughts Own Baluchis. A Zeppelin after dropping bombs in an undefended part of Lubau and being fired on by forts dropped into the water and was destroyed by small craft.

TELEGRAMS.

BOMBAY.

A Prisoner's Tale of his Experiences.

BOMBAY, January 28.
A member of the cable office at Fao who was taken prisoner by the Turks, with five companions, has supplied the "Times of India" with an interesting account of his experiences which appear to have been by no means enviable. The staff were taken prisoners the day before the forts were bombarded by the British gun boats and when the gun boats opened fire there was indescribable chaos. At once general expodus began and the peaceful citizens of both sexes, Turkish soldiers in fighting train and Arab levies, all thoroughly panic-stricken vied with each other in a disorderly race towards Basrah. The Turks took the cable staff with them and forced marches and lack of proper food were extremely trying while occasionally a fanatic was encountered who wanted to shoot the Foreigners. Eventually, Abulkassib about 40 miles from Fao was reached, and here they were housed in a shillingdon but they did not stay here long. They were moved on to Basrah and here they were allowed to take up their quarters with the Belgian Consul and were treated better, thanks to the good offices of the Consul. Reports of the reverses with which the Turkish forces met and the rapid advance of the British Expeditionary force caused great consternation in the town and one day they found that the headquarters of the Government had been moved and that the garrison was in headlong flight, stores and ammunition being abandoned. The Rifraff of the town took advantage of the lack of authority which followed the departure of the troops to seize all fire arms which had been discarded and looted the customs and where houses before the arrival of British gun boat, when, with the planting of Union Jack a striking change came over the town and all strife ceased. Returning to Fao the cable men noticed that at the point, where Shatel Arab was at its narrowest, masts and funnels of Hamburg America ship "Ekbatana" and smaller craft were distinctly visible. It appeared these vessels were sunk by the Turks at the instigation of the German Consul at Basrah with a view to blocking the channel and stopping the passage of British warships and transports up the stream, but the work lacked perfection.

GENERAL NEWS.

DELHI.

A Raid in Bannu.
Raiders Repelled by Villagers.

DELHI, January 28.
A satisfactory affair is reported from Bannu. Shahi Shabi Khel Mahsuds and Bhitannis, numbering about forty, attacked Shaben Kulikhan on Tuesday night. The villagers killed four raiders and captured another. Two villagers were wounded.

CALCUTTA.

Revolutionary Ideas in Bengal.
District Administration Committee's Report.

CALCUTTA, January 28.
The report of the Bengal District Administration Committee just issued deals at some length with the question of revolutionary ideas. The Committee state:—A well-informed witness has told us that anti-English bitterness began in Bengal with the Ilbert Bill controversy, but it is certain that even the most advanced politicians entertained no serious revolutionary ideas until after the varied events of the Boer War and the victories of Japan. Other countries have contributed to the growth of these ideas, but there can be no doubt as to how they originated. Unfortunately for Bengal, the triumph of Japan coincided with the opposition of the Congress leaders to Lord Curzon's educational reform and with the far wider and deeper troubling of the waters produced by the contemplated partition, which was intensely resented by Hindu political leaders in Calcutta for reasons which we need not detail. Of 22 murders three have been committed during the perpetration of dacoities and 12 have been committed with absolute impunity and for 8 assassinations (1 of an informer, 1 of a witness and 6 of subordinate police officers) accomplished since 31st January 1910, no penalty whatever has been exacted. A determined attempt too was made on the 1st September 1910, to shoot another police officer, who was wounded. Again the criminals escaped justice. The victims of the dacoities have been with one exception wealthy Hindu money-lenders as a rule who live in isolated homesteads, the only approaches to which are often through swamps or water. Persons of this description do not as a rule meet with much sympathy from the neighbours. The criminals have generally come of peaceable fathers belonging to a peaceable Hindu caste and occupying respectable positions. Very often they have been students or schoolboys. The object of these men is to sap the foundation of British rule in every possible way until, when Britain is seriously embarrassed in Europe, India will, as they imagine, rise and shake off a rule which she has ceased to respect. They have taught their pupils to discount ordinary morality and natural affection, to disbelieve in human intelligence, to despise anything that favours the materialism of Europe and to seek inspiration from a divine energy whereby they may prepare themselves to take part in a mighty struggle. The campaign, which has been abandoned by many of its original promoters has developed by slow stages. From Calcutta and Dacca first came poisonous newspapers and harangues of stump orators, next boycott picketting and dissemination of seditious pamphlets, then training in arms and then first the enterprise which satisfied a taste for excitement and proved generally easy, and finally the waging of a subterranean intermittent warfare against the Government by means of murderous conspiracies and organised dacoity.

The Arrah Temple Murder Case.

Sentences Confirmed in Appeal.

CALCUTTA, January 28.
At the High Court to-day Justice Sharfuddin with Cor delivered judgment in what is known as the Arrah Temp

TELEGRAMS.

Murder Case in which the Sessions Judge of Arrah found Moti Chand guilty of the Murder of Mohant Bhagwan Dass with robbery and of the murder of Banoj Dhur and sentenced him to death while the second accused Bishun Dutt was convicted of abetment of robbery and sentenced to transportation for ten years. Both the accused appealed Mr. Justice Sharfuddin in the course of a lengthy judgment said that the occurrence which is the subject of this trial is said to have taken place at a place called Nimez in the Buxar sub-Division in the District of Shahpur. Bhagwan Dass one of the deceased had a temple at the place of which he was the Mahant. He had a servant named Banaropam under him. Bhanji Dhar a lad of fourteen years of age was called by the Mahant as a substitute for his elder brother Banaropam, who had gone away to his home at Churley Chuck without leave. The occurrence is said to have taken place between 9 and 10 P.M. of the 20th March 1913. On that night both the Mahant and the servant Bankipam were murdered. The information was given to the police by Ramchunder Ahir. In this information no one was directly accused but he suspected that it was not improbable that the sadhus who were present that night in the temple murdered the deceased. During the enquiry in the Delhi Conspiracy Case the first clue to the temple murder was given out and resulted in the trial of the accused. After acquitting Moti Chand of the murder of Bhanji Shah their Lordships held he had been rightly convicted of the murder of the Mahant and said that they were convinced that Bishun Dutt was the master mind to Engineer the whole plot. Bishun Dutt was rightly convicted of abetting robbery and considering the enormity of the offence the sentence of ten years' transportation was a most proper sentence. In the above circumstances, his Lordship confirmed the sentence of death passed on Moti Chand and dismissed his and Bishun Dutt's appeal.

Justice Coxe who delivered a separate judgment agreed his colleague.

The Rate of the Bank of Bengal

CALCUTTA, January 28.
Bengal Bank rate for demand loans is unchanged at 6%.

Through Communication Restored

CALCUTTA, January 28.
Through communication has been restored between Badrak and Daud Khan in the West Indian Railway after the recent accident.

Indian Jute Mills' Association.

Charles' Appreciation.

CALCUTTA, January 28.
Presiding at the annual meeting of Indian Jute Mills' Association here yesterday Mr. F. R. S. Charles, in course of an address, welcomed the improvement which had been effected in the jute forecasts but said no real confidence would be felt in any system of forecasts that was not founded upon continuity of the office of the Director of Agriculture. Referring to the extension of the Calcutta Port, Mr. Charles welcomed the fact that the work on the new river side jetties was being pushed on as fast as possible and the excavation and the new docks had also been begun.

Demise of the Chief Secy., Central Provinces

CALCUTTA, January 28.
Sir Arthur Bhannerhasett, Bart., Chief Secretary to the Central Provinces Government, died suddenly at Ysotmal to-day.

Demise of the Editor of the 'Oudh Punch'

CALCUTTA, January 29.
Death at Lucknow is reported of Moulvi Sajjad Hussain, Editor of the Oudh "Punch".

Demise of Anghore Nath Chattopadhyaya

Death is announced, of heart failure, yesterday morning, of Mr. Anghore Nath Chattopadhyaya. The deceased was a distinguished scholar of Edinburgh University and won reputation for his chemical researches. He spent a considerable part of his life in Nizam of Hyderabad's service from which he retired a few years ago. Indian poetess Mrs Sarojini Naidu is Dr. Chattopadhyaya's daughter. His son Mr. Virendra Nath Chattopadhyaya is in Europe.

Calcutta Trade's Assn. Annual Meeting

CALCUTTA, January 29.
The annual meeting of the Calcutta Trades' Association takes place here this evening.

Calcutta Police to the Front.

CALCUTTA, January 29.
The "Englishman" states that fourteen Sericants of Calcutta Police are to leave for front almost immediately.

Khada Dod Khan.

CALCUTTA, January 29.
The Khan Bahadur Khan mentioned in Reuter as having been given the Victoria Cross is understood to be Khuda Dod Khan, 12th Baluchis.

Everetts' Hopes of Electrical Power Development

CALCUTTA, January 29.
Lecturing before the Institution of Electrical Engineers here yesterday Mr. W. H. Everett discussed the possible developments for electrical power in India and pointed out that even in Calcutta where there is no water power some ten thousand horse power is already being used in jute milling and pressing, flour milling and in printing pumping machine shops and lifts.

కాకినాడ కోటుపల్లి రెవెన్యూ.

(చిరవిలేఖరుడు)

I

ఈనాడు హిందూపత్రికలో కాకినాడ కోటుపల్లి రెవెన్యూ గురించి యొకటి రెండు తీర్మానాలు ప్రచురింపబడెను. గోదావరిజిల్లా బోర్డువారు రెవెన్యూ కేసును విధించి ఆ రెవెన్యూను నిర్బంధమునకు న్యాయముకాదనియు, కలెక్టరేట్లోని మెన్షన్యూ మెన్షాడు కంపెనీవారు దానినిగురించి శ్రమపడి కావలసినపని నంతయు జరిపియున్నారనిగాని లాభకరమగు నారెవెన్యూను వారికిచ్చి, నిర్ణయప్రదేశములను నష్టపాటువులనుగోదావరి మన్య ప్రాంతములందు జిల్లాబోర్డువారు తమ కేసుతో యిసుపదాని నిర్బంధము తగుననియు టి. ఆర్. వెంకటేశ అయ్యరు అనువారు వ్రాసియున్నారు. డెప్యూటీలాకాలలో కేసును కట్టి ఆసామ్యతో మన్యప్రాంతములందు రెవెన్యూను జేయవలెనని ఇది సంబంధముగా భావమును మించియున్నది.

గోదావరిజిల్లాలోని రెవెన్యూ ప్రయత్నములను గురించి యొక యోచింతము. 1892 సంవత్సరాంతమునకు తూర్పు తీరపు యనుపదారి వెజవాడనుండి కొత్తయవంతం నడువనారంభించెను. గోదావరివైపు రెండు భూమిశాఖలనుంచి యీవలకు రవాదాని నడుపుచుండిరి. 1893 సంవత్సరము ఆగష్టు నెలలో రాజమండ్రి కాకినాడనుండి విశాఖపట్టణమువరకు రెవెన్యూ భూమిముగ నక నానంబించెను. సామర్ల కొటనుండి ఏలేశ్వరమువరకును రెవెన్యూను జేయించుటకు గోదావరిజిల్లా బోర్డువారు తలపెట్టి, ఒక యూరపియను యింజనీరును నియమించి 1896 సంవత్సరమున గొంతపరమును వ్యవహరించిరి. 1901 సంవత్సరము వరకును వారు దానిని గూర్చి విచారణ చేయుచు నంతటితో విరమించిరి. కాకినాడనుండి కొట్టిపట్టవరకును ముత్తేశ్వరమునుండి అమలాపురముమీదుగ గన్నవరమువరకును, అక్కడనుండి రాజోలువరకును లేదా బొబ్బిలంకనుండి అమలాపురము గన్నవరము రాజోలువరకును సన్నగాడి రెవెన్యూజేయటం లాభకరముగనుండు నేమోయని నిర్ణయించుటకు సరకులరాబడి లెక్కలను వ్రాయించుటకు జిల్లాబోర్డువారు 1911 డిసెంబరునెలలో నూహించిరి. దీని కొరకు కోట్లాదిరూపాయల బడ్జెట్లోను గూర్చుట ముత్తేశ్వరము బొబ్బిలంక, అన్నపల్లి, కాకినాడనుండి ఘాటీల వద్ద లెక్కలు వ్రాయుటకు నియమింపబడవలయునని 1911 జూలై నెలలో నిర్ణయింపబడెను. కాకినాడనుండి కొట్టిపట్టవరకు సన్నగాడి రెవెన్యూజేయటం గురించి యోచించుట సముచితమని కాకినాడలోనున్న రెండు చేంబర్ ఆఫ్ కామిషన్ల వారును జిల్లాబోర్డువారి పేర 1911 సంవత్సరము ఆగష్టులో వ్రాసియుండిరి. దీనిలో నెట్టానివలన లాభకరముగ నుండునో యూహించుటకు బోర్డువారుపప్పుడు తలపోసిరి. కాని పర్యవసాన మేమయ్యెనో తెలియరాకున్నది. బొబ్బిలంకనుండి కొత్తపేట వరకు అమలాపురము కాక నగట్టువైన మంచీకంకర కోట్లంజేయటం 1911 సంవత్సరము సెప్టెంబరునెలలో రు. 125000 ఖాంక్షతో చేయబడెను. 1914 సంవత్సరము వరకు రెవెన్యూమాటను గోదావరి ప్రజలు వినియుండలేదు. బోర్డులో నేమి జరుగుచుండెనో బోర్డుమెంబర్లకు తెలియవలెను. రాజమండ్రినుండి సరికం చేయవలయు నే యడలచిన రెవెన్యూ పని యిప్పుటికి నిలిచి పోయినది. కలెక్టరేట్లోని యొక యూరపియను కంపెనీవారి యొక్క యేజంటు కోటుపల్లి కోట్లంజి గ్రామములకుబోయి రెవెన్యూనుగూర్చి పరిశోధనచేయుచున్నాడని నిరుపి సంవత్సరమున చెప్పకొనసాగిరి. కొలదికాలమునకే దీనిద్రోవ జిల్లాబోర్డువారి మీటింగు తీర్మానములవలన స్వల్పముగ లోటులకు దెలియ నారంభించెను. గతవత్సరము సెప్టెంబరునెల నాటికి మద్రాసు దక్షిణ మహారాష్ట్ర రెవెన్యూ కంపెనీవారి యేజంటు నారాయణ అయ్యంగారును వాయుచ్చి, ఆయన మరిల పరిశీలన నారంభించిరి. ఒకవంక మెక్లెయోడు కంపెనీవారి యేజంటులకును వేరొకవంక దక్షిణమహారాష్ట్ర రెవెన్యూకంపెనీ యేజంటులకును రెవెన్యూ నిర్మాణమును గురించి పరిశోధనలకు సమ సాయముల నాలోచించుచున్న గోదావరి రివిన్యూ లోకలు ఫండు డిపార్టుమెంటులవారు జిల్లాప్రజలకు మాత్రము దానిని గూర్చి తన సమాచారమును సకాలమున జెలుపు యత్నించి నట్లు లగునడచు.

మెక్లెయోడు కంపెనీవారు నిర్ణయించినట్లు లగపడుచున్న మిమోరాండమును రెవెన్యూబోర్డువారు చెప్పి పురదొర తనమువారికిని, దక్షిణమహారాష్ట్ర కంపెనీవారికిని పంపియు

న్నారు. కాకినాడ ట్రవెల్స్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ బయలుదేరి ఉప్పుపేరుదాటి జగన్నాథపురము, పెనుగుదురు, గొల్లపాలెము, జగన్నాథగిరి, హనుమానపూర్, వ్రాజురామ దంకెరుకోడు, కొట్టిపల్లి గ్రామములలో సై. మ. స. లో 25 మయిల్ల దూరమువరకు మిల్క్ షాపులు యుండును. జగన్నాథగిరి నుండి బయలుదేరి వెల్లూరు వంద్రపురము పనులపూడి మాచవరము వుండవేట, ఏడిదనూడి రెవెన్యూ ద్వారాపూడిగాని కడియముకాని పోక నిలిచిపోవును. దీనివలన ప్రయాణికులకు, వర్తకమునకు కొంతసహాయము లభ్యమగును. అయితలుండనిండు. ఈమార్గముల ననుసరించియున్న గ్రామములలో 2,35,000 జన సంఖ్యయున్నది. పామర్యపూర్వకమున నిర్ణయముచే పన్నవీరిలను చిన్న పెద్ద, భవిష్యుత్ పేద, యనుభవ మక్కుర లేకుండ తలకొకరూపాయచొప్పున పంచత్సరమున కాదాయము రెవెన్యూవారికి రాగలదనియు, నీ రెవెన్యూకు రు. 23 లక్షలు కావలసినయు సాటియానాఖర్చులు రు. 1,17,500 లు పోగా 1,17,500 లు మిగులుననియు, పెట్టుబడిపాద నాటికి రు. 5 లు వైగా ఏటేట లాభము రాగలదనియు మదింపుచేయబడెను. రు. 23 లక్షల రూపాయలను తామే యభ్యుగాగొని రెవెన్యూ కేసును విధించి డెప్యూటీలాకాలలో రు. 69,000 వసూలుచేసి ఏటేట మూలధనము రు. 1,00,000 లు రు. 72,000 వడ్డీ తీర్చి సుమారు రు. 15,000 లు లాభము పొందవచ్చునని జిల్లాబోర్డువారు హాహించిరి. ఇదిచక్కగ కనబడుచున్నది. ఇతరకంపెనీలవారికి చేబార విడువక ఏలాభమును మండలప్రజలకు నిలుపజేయించుట వలన జిల్లాబోర్డువారు వందనీయులు. ప్రాంచీర రెవెన్యూ నిర్మాణపు పనులకు ననుకరించి దానికి గావలయు భూమిని గవర్నమెంటునా రుచితముగ సత్తురు గాన రు. 23 లక్షల రూపాయలలో భూమి విలువ చేరియుండలేదు.

ఈరెండు రెవెన్యూశాఖలకును రవాదారీకాల్యల పోటీ యున్నది. కొట్టిపల్లికాల్య, కొత్తయవంతంజేరు బండ్లకాల్య, వేంకటాచలపాలెంకాల్య, కొరంగి కాల్య, మండవేటకాల్య రవాదారిని సరకులను సులభముగ గొని పోవుటకు సుపయోగింపబడుచున్నవి. పల్లెపాలెమువద్ద పేకి మరుగు కాల్యవై నీటితోటిరి తీసివేసిన యెడల దానివైన గూడ రవాదారి నిరాటంకముగ జరుగగలదు. అతిశ్రమముగ నెగుమతికి రేవున భూమిశాఖలు నిలిచియున్నప్పుడు దక్కసరు తీలను రెవెన్యూమీద కాకినాడ కంపుట లాభకరముకాదని రెవెన్యూ వర్తకులెరుగనిదికాదు. మానుమకొండ, వెజవాడ, గుంటూరు అనకాపల్లి మొదలగు మార్గప్రదేశముల నుండి వచ్చు సరకులు తప్పకాల్యల సదుపాయముగల చోట్ల వారి మీద రప్పించుకొనుట లాభకరము. రెవెన్యూవేసిన సిమెంటు ఏలూరు సామర్ల కొట కాల్యల రవాదారిచాలవరకు కట్టువడినను, వారి వైన పడవల యధాప్రకారము నడచుచున్నవి. రెవెన్యూకు సహకారులగు పడవలపైను టన్నేజీలెట్లు హెచ్చించుట న్యాయముకాదని 1912 సంవత్సరమున కాకినాడలో గవర్నరు గారియెడలను రెవెన్యూ డిప్యూటీ సెక్రటరీ వారు చెప్పకొనినదంతయు వ్యర్థప్రయత్నమయ్యెను. గోదావరిజిల్లా, కాల్యలవ్యవసాయోపయోగము కొరకుగాని నాకా గమన సాధనము కొరకుగాదని చెప్పి సాహసించు యింజనీరు లిప్పుడు బయలుదేరుచున్నారు. ఆర్రుకాటక, జంతులపిల్లరు, మేల్వాల్లు మొదలగువారు గోదావరి డెప్యూటీలాకాల యుద్దేశము గురించి వ్రాసినిదంతయు సముద్రగామియగు దిశముల కాబోవుచున్నది కాబోలు! రెవెన్యూమీదను పడవలమీదను సరకులను తెప్పించుకొని వారికి గల లాభము పోకర్యము వర్తకులెరుగనిదికాదు.

ప్రతినియములు.

మఖాలంకార మనదనమిసములకుల ప్రాచీనగౌరవ సంతయును 1915-వ సంవత్సరమున మూలబడినది. కొన్ని డ్విజియములను వ్రేసినవై నందుకొనుటమాత్రమే ప్రస్తుత కాలపునా విసముల లక్షణములున్నది ఇట్టివిసములు ప్రతికూలివానిమూలివైనవగుడ నొక్కరినినే యుండును. వీరికొక స్థావరములేదు. మెలికలేదు, నడివేరలేదు. జన్మమ చక్రవర్తిగారి డిగ్రీయమున కలంకారమానమై, విశ్వవిఖ్యాతమై యున్న గొప్పవిసములవలె మింటికి నిక్కియుండు చక్కదనము లుక్కిలైనది. డెబ్బదియవ శతాబ్దములోవలె నిప్పుడు వీరికి నేలమూతలేదు. వానిస్థితిమారిపోయినది. నాటియ గౌరవముచప్పుబడిపోయినది. స్వభావలక్షణము సన్నగిల్లిపోయినది. కొంతకాలము మాచుకు భయముగొలుపునట్లు బొబ్బాగ నెంచుట లోరాదారముగనడచెను. సిమెంటు కురుచివిసములు కొంతకాలము వెలసినవి క్రమక్రమముగ క్షయింప నారంభించినవి. చివరకు పరిపూర్ణమై పే నీధావారమైనవి. విసములు రూపుమాపినవి. నాట్లవజేదిగనని బొబ్బాగ విసములు భూమైద కెక్కలవలె గరిపాడుచుకొని మారు దిరిగియున్న కోటలలో

నూగారుగానైన విసములపైను చిన్న తమ్ముడు వానిజూచి విసములమెలివేళకు మిగిలినట్లు పాలు పూటకు వ్యయముని యధిక్షేపించుచుండగనుచుపోగిడిపడచుటకునునునలువబడి ప్రక్కవాటు జూచి "నావిసముల కొనుగ ఇనుపమేకుల మురలవలె నిలువబడియున్నవో లేవోచెప్ప"మని పిలువగ నెద్ద చెల్లెలు విసాల పస శబాసుగానే యున్నదని ముసిముసి నగవు మాతిబిగింపున నడచుకొని మచ్చటాడుచుండ నెద్ద కొడుకు మద్దువిసముమాచి కన్నతండ్రి సంతసమున కన్ను కిటకరింప విసములవాని చెడకుండ మంచివాడియగు నుంగలి కల్పితోను మించు పనితనముగల వైరపు నుంచెతోను కొంచెము దిద్దుచు కొంచెము తుడుచుచు కొంచెము మెలికవైచుచు వెంట్రుక వేయవరాదుగ గరికందకుండు నైగనగ్రమునలగకుండ పొంకముపోకుండ విసములను పోషించు కాలమంతయును గడచిపోయినది. బొబ్బాగ విసములు గరివిసములు బుగ్గవిసములు మెలికవిసములు మున్నగునవి మేలలకములు వీరి కాలము వెనుకబడిన తరువాత గోదావరివిసములని కల్పింపుమి సములని ఒత్తుడువిసములని తలమానిన విసములని నికృష్ట రకములు.

కోమకళ ఏన్నదగనే కనుబడునని కోమలములగు నూగునూగు విసములు చెలరేగి మేలివిసములగును. వయసు ముదిరినకొలది వైదికముమెండై గోరువిసములు గోడగడ్డల విసములగును చిరరతు కుద్ధవైదికమునకునుచనగా సంపూర్ణ వైరముతో సర్వసమాప్తి వచ్చిపూర్తి నాటికి జరుగును. అప్పటికిని విడువలేని ఆభిమానముగలవారు పండబారినగండు విసములను బాగుగా నిద్రించుకొనుచుండురు. అట్టివిసముల యశస్థ అంతరించినది. కోమకళకలుగుటకున్నే కోమసారి ప్రయోగమో స్వహస్తవైరమో అడియునిదియు గాకున్ననం బట్టినచేతి యాయుధప్రయోగమో గుంఫముల గూబుట కక్కరకు వచ్చుచున్నది. దీనికి కారణమేల? క్రిములునన్ని వాతవైద్యోపమున నోటవేసికొను భోజనపదార్థములతో గల సిలోనికేగి యాయుక్ష్మిణమును కలిగించుచున్న విగాన క్రిములను రూపుమాపుటకు క్రిములకాకరములగు కోమములను రూపు మాపుట సమచితమని తలపబడినది. విసములలోని క్రిముల వలన తొల్లింటివీరులంద రకాలమరణమువాతలడిగనుట యెండ్ల హస్తాస్పదముగ నున్నది.

విక చిరుతపులి.

మాండలేలో స్వేచ్ఛగ విహరించుట.

కడచినడి నెంబరు 12 వ తేది శనివారము ఉదయమున చిరుతపులి యొకటి మాండలేకువచ్చినది. అప్పు డించుమించుగ యెనిమిది గంటలుకావచ్చును. చిరుతపులి సుంచయన్నలో నున్నది. ఆరు అడుగులకు వైగా పొడుగుండును. రైల్వేస్టేషనుకు, ఉత్తరభాగపు చివరను, అవరణమునుండి వచ్చుచుండగా మొదట దీనిని జరులుచూచిరి. అప్పటికి మాత్రము చెట్టుకెక్కి తరువాత విధిలోనికి దుమికెడి. ఇది వీధిలో దుమకునప్పటికి ఒక బర్మాస్ట్రీ వారివెంట పోవుచుండెను. పాప మీమెను చాల భయపెట్టినదికాని తరువాత నక్కడనుండి పోవుచు ద్వాక్తు మ్రొన్నుగారి బంగారాలో జొరబడుటకు యత్నించి నది. అనంతరము బర్మాస్ట్రీ ప్రామ్మేకంపెనీవారి ఆకరణలోదూరి, తెరచియున్న నొక కిక్కిలోనుండిదుమికి, సిరాబుడ్లను, పుస్తకములును, క్రిందకు త్రోసినది. అక్కడనున్న యంతెడి వరకే పారిపోయి, బుల్లెట్లందరూ ప్రాణము రక్షించుకొనెను. అప్పుడందరు అలనడిపవ నారంభించిరి. పెద్దగోల యగుచుండెను. దీనినింతయు చిని సాట్లంటు హంటరుగారు బయటకు వచ్చి కిక్కిలో నూము పెట్టి హాయుచుండగా పెద్ద మూలగు విసబడి వెకుకు తిగిరి కాని యరవ్యస్థకముచే చిరుతపులి రెండవ ద్వారమునుండి అంతలకు దూకి హంటరుగారిమీద పడి చేతులమీద గోర్లతోపీకెడి. హంటరుగారెట్లయిన తప్పిం చుకొనుటకు యత్నించిరి కాని క్రింద పడిపోయిరి. దానిమీద చిరుతపులి తిగి విడిగిరి కరికినప్పడు ముఖముమీద కలవకుండ చెయ్యివేసికొనగ చేతి పట్టి పీకెడి తరువాత ద్వార మన్న వాకొకరు చిరుతపులి దృష్టి చురలించి వేసిరి. దాని మీద పులి హంటరుగారిని పడలి తురియొకచోటికి పోయినది. ఈ లోపుగ, మాచులను తీసిని రావలసినదని చాలమందికి వ్యర్థమును పంపిడినది. డిస్ట్రిక్టు నూపరిం తెండెంటు క్రాస్తు వెయిటుగారి కీ సుంగలి తెలియుటతోడనే పులిదాగిరిన చోట్లకి తక్షణమే వచ్చిరి ఒక కర్రపెట్టె వెకు కను పులియుండెను. దానిమాత్ర తెరచియున్నది. పులితోకయు పంజాలను మాత్రము వైదికమపించుచుండెను. క్రాస్తు వెయిటు గారు, వేసిక తురియొగిండ్లలో నొకటి తగిలి పులి బయటకు వచ్చినది. తరువాత నింకొక సారి తుపాకీజేయగా నేలహాలెడి. రెండు సంవత్సరముల ప్రండట నొకసారి మాండలేకు చిరుత పులి వచ్చినది. హంటరుగారికి వెబ్బాగు నిమ్మలించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

రజస్వలానంతర వివాహసభ.

25-1-15-న తేదీ సాయంత్రము 6 గంటలకు ఎన్నెన్నో అందమైన వస్త్రాలతో రజస్వలానంతర వివాహసభ సాగుచున్నది. సమావేశమగు గురించి కొంచెము ముచ్చటించుటగూడ అవసరమే. మా వెద్దన్నయ్య యిటీవల 'చేయమహాన' అందలి నెమ్మది, మొదలగు సంతులన గురించి చక్కగా ముచ్చటించియున్నాడు. ఈ సభగూడ స్థానికమునకు వచ్చిన వందలకు పైగా చేయమహాన యొక్కది. కనక యాశ్రమ గురించికూడ కొంచెము విన్నవించును. సభ సాయంత్రము సుమారు 5 గంటలకు సమావేశమగునని ప్రచురింపబడినది. అన్నయ్యలు తమ్మయ్యలు అందరూ సమావేశమయ్యెను. సుమారు ఆరు గంటలయినది. సాధుమహారాజు సోదరులు మాత్రము వియమితకాలమునకే వచ్చి సుమారు (సుమారు గంటలకాలము) యెనిమిదింటి వరకు దీక్షగా గూర్చునవలసివచ్చినది. "మేము ఆంధ్రీకి వచ్చినాము అంత ఆలస్యముకాదని" కొందరునుండ అయ్యోమిహారం టికి తీరుబడిగా వచ్చినారు. మేము అందు మొదలు యెనిమిదివరకు సుమారు గంటలకాలము సమావేశమవలసివచ్చినదే మమ్మల నింతకాలమెట్లు మిత్రమయి" యని కొందరు "అయ్యంటలు ఆలస్యము" యని కొందరు, "మాడుగంటలు సాధుమహారాజు క్రమకాదా" యని కొందరు ననిరి. ఇట్లు "అయ్యమాడు" గానే మన అన్నయ్యలు తమ్మయ్యలు హాటలో ప్రవేశించిరి. అయ్యయో అన్నయ్యలయందు తమ్మయ్యలకు తమ్మయ్యలయందు అన్నయ్యలకు (అనేకారణమున) యంతకు భరస్సుసానుభూతిగానినొంపమి కెంతయు జింటిలుచున్నాము. ఇట్టి ఆరుమాడులో సంఘసంస్కరణ మహోద్యమమెట్లు వెడలెనో యని సందియ ముండునుచున్నది. ఇంక ఉపన్యాసకులగురించి కొంత విన్నవించునని చదువరులకు సోదరులకు మన అన్నయ్యలకు గల సానుభూతిని గురించి వివరము కాదు. మొదట యగ్రాగవనాథి వలిగారు సంఘాభివృద్ధికోరకు దేశాభివృద్ధికోరకు రజస్వలానంతర వివాహమువిషయము సంఘసంపాదక వ్యాపారకరించుటకు మిక్కిలి యావశ్యకమని కొన్ని కేసువుల ప్రతిపాదించి విరమించుచున్నారు. పిమ్మట కొందరు తమ్మయ్యలు కొందరన్నయ్యలుగూడ యావశ్యకమని నారు. సాము తమ్మయ్య లుపన్యసించుటలో మొదటిభాగమును విస్తారముగా వాక్రమించుకొనుటచే అన్నయ్యలు చాల తక్కువకాల ముపన్యసించవలసి వచ్చినది. ఉపన్యసించుటకును అభిప్రాయముల విచ్చుటకును కొంతపడినారు కొద్దియంది మాత్రమేగలదు. వారిలోగూడ కొందరు గానేలేదు. ఈయన న్యసించువారిలో మొదట నిద్దరు ముగ్గురుపన్యసించునపుడు మాత్రమే వివరణ వివరణ మొదలగు అనేకాధ్యాపకులు గౌరవముగా సోపనబడినది. తక్కువ యుగన్యాసకులలో కొంతమంది పరమత్మాద్య నమ్మిగారు మొదలు కొనియే యొకరిద్దరు ముక్తసభగా గౌరవముగా గొడమిద పిల్లివాటముగా వేదికను వివరింపగలిగిన గారి తక్కువ వారెంత బుద్ధిశాలియైనను యెంత చిట్కగా భావించుట గురించిగాని, అనుభవమును గురించిగాని చెప్పుచున్నది యప్పుడు దేశ కాల, పాత్రానుసారముగా, కానము పరిపాలకులచే న్యాయాకరింపబడుట అవసరమే యని చెప్పుచున్నదిగూడ నల్లరికెట్లులేక పోయినది. క్లిష్టమైన సందర్భమున గ్రహించబడిన కొందరు (భావకు) అని అత్యంతానికి కొంచెము క్లిష్టంగా చెప్పబడినది ముందుకు గురుగులలే దూరముగా వెనుకనుండువారికి వివరణమందెను. చెప్పబడిన ప్రభుగా వివరము ప్రయత్నించుటలేదు సరేగా అల్లరికాదు వారెంతయును సంతాపకరము. ఇంకను డబ్బు, డబ్బు, లు, మున్నగుమున్నగు, వైపు, వైపులు ఇట్టి యనవసరమైనవి మన సంఘమున మొదలగు బాధమాపుచుండుటలే పరుగిద కలసింపున సంఘాభివృద్ధి ఇటులింకను ప్రాప్తమగుటయే తలసించి యున్నది. సా ప ము "20 మి మ ము ల, కాల ము వా కిచ్చి" ఈ పన్యసించుటకుచాలు నని చెప్పిన ఆంధ్రీపన్యాసకులకు కావుగాను తేట తెలుగున మృదుమధురమైనది, చదువు భాగ్య ముపన్యసించిన వారి యభిప్రాయము సరేగా, దేశాభివృద్ధికోరకు కావలసి నది సంఘాభివృద్ధి, సంఘాభివృద్ధికోరకు కావలసినది సంఘ సంస్కరణము, సంస్కరణమునకు కావలసినది సంఘ సహాయము, అన్నిటికీ సహాయమే ప్రధానమని చక్కగా తెలియజేయుచున్నది. కావుగానికనుంతయు చెవికొట్టిన (టయింట్) టయింట్, అన తమ్మయ్యలకు మనము యెన్నెన్నో అన్నయ్యలమే యుండునని నెలవలెనున్నది. యుక్తమే యీ టయింట్

మొట్టమొదటనుంచి యెందులకు అడ్డంకుకాదునో తెలియకున్నది. ఆంధ్రులన్నయ్యలు వ్రావిడులు తమ్మయ్యలన్న మాట శృతి సమంజసమే (ఆంధ్ర వ్రావిడు కట్టాట మరాటి గుజరాతీని) అనియున్నది గాన ఆంధ్రులు ప్రభములు, వ్రావిడులు ద్వితీయులు. ఆంధ్రులకు నాగరకత, సహనము, తెంపు సత్యము యివి సహజగుణములు. వీరు బౌద్ధరామ్యులనించు కొనుచున్నారు. రాజప్రతినిధి సభా సమీప వర్తులలో వీరు ద్వితీయులు, ప్రభములు, ప్రభుత్వరాజ్యులు, బంగారీయు ద్వితీయులు ద్వితీయ బౌద్ధరామ్యులు ఆంధ్రులు. పిమ్మట దాక్షిణాత్యులు, మొదలగువారు, కాన పరస్పరాసహిష్టుత, అసూయత, అభిభావ్యత, వెట్టుకొనక యీ వివాహ కాసన సంస్కరణ మన్ని సంఘములకావశ్యకమే గతక ఏకగ్రీవముగా యీ కాసనము పరిపాలకులచే న్యాయాకరింపబడుటకు ప్రయత్నించునని నమ్మెదను, బొట్టులోను, జుట్టులోను, కట్టులోను, మాటలోను, ఆటలోను, పాటలోను, నడకలోను, ఉదకలోను, పడకలోను, గల స్వల్పభేదములను పాటించక, మేమాంధ్రులము, మేము వ్రావిడులమున గర్వోత్పలను విడచి, మేమందర మొక్కమోదన సంఘములోనివారమే యని తలంచి మోదన వ్రాహ్మణులు, మోదనక త్రితీయులు మోదనక వైశ్యులు, మోదనక శూద్రులు అను చాతుర్వర్ణ్యభేదము గల మోదన సంఘాభివృద్ధికి పాటుబడి ప్రయత్నించుట సర్వజన సహదర జీవము. ఇంకొకమాట:— వివాహములో మూడవభాగము అయినపిమ్మట నాలుగవ భాగము చేయవలసిన దానినిగూర్చి స్మృతులు మొదలగు శాస్త్రములయొక్క యభిప్రాయమును వివరముగా తెలిపిన మన కాశ్రి గారో నడచుమున నెవరో ప్రపంచ కళమున ఈకాసనము హిందూమతమనే గొప్ప మట్టికృత్యముయొక్క వేరు నడిపజేయునది యని యాప పాదించినారు. నట వృత్తిమునకును, అశ్వత్థ వృత్తిమునకును కూకటియేరుండదని వీరంగరు కావోలు. మట్టిచెట్టు కూకటి వేరులేకయే చిన్ని వేరుతో బయలు వెడలి, కాఖోపకాఖులు గా విస్తరించి, యేకాఖ కాఖుల చక్కని యూడల యాధారములను భూమిమై కొన్ని మెళ్లకరకును గూడ విస్తరించి అనేక కుటుంబము, అనేక వనచరములకును గూడ నాలవాలమై విలసిల్లెడిది. అటులే మనమోదన సంఘమున వృత్తి విడివరకే కాఖోపకాఖులతో విస్తరించుచున్నదిగాని యిప్పుడు దేశకాల పాత్రానుసరణముగా జరుగదగిన సంస్కరణములను ఊచలముగా గానుకొని కొట్టకొని మెళ్ల నాక్రమించి అనేక జాతులుగల మోదన సంఘమున కాలవాలమై పురోవృద్ధి నొందుటగాను యీ శ్రీనివాసకాశ్రి గారి పిల్లు మాధవర్షిగా నుండి, సంఘాంకికమున, పరిపాలక న్యాయా కరణమును బడసి, వృద్ధి నొందుటలు, చదువరులందరును ఆంకికారాక్షతలను నక్షతరమామూయముతో పత్రికా ముఖమున శాశ్వతమిచ్చెదరు గాక.

రత్న మాంబ

(వికచక్రనికర)

(న్యాయపతి నారాయణమూర్తి - బరంపురం.)
నాడు శనివారము. సాయంత్రముయినది సుమారు ఐదు గంటలవేళ కావచ్చును. "విచిత్రపురము" లోని విశాలమైన రాజమార్గముపక్కనున్న యొక పాదాగ్రముపై నొకతేలయగు బాల గూరుచుండెను. మాటిమాటికి దావామెండి తొంగి తొంగి చూచుచున్న యామె యెవరికొరకో నరీక్షించుచున్నదని చూడబలకు దోషక మానదు కాని యామె యాత్రులేవిధమునబట్టి చూడ, తన మనోహరుని కొరకుగాని, మరెట్టి కాయకవ్యాపారపుతోగాని, వేచియున్నట్లులేదు. ఆమె మల్లికార్జునుమమను బోలు తెల్లని వలకును ధరించు కొని యుండెను. ఆమెశరీరముపై నొకభూషణమైన శేరు. హస్తములగూడ నాభరణమునముపై యుండెను. అంత మాత్రమున నామె విశంతునని చెప్పవచ్చునా? చెప్పరాదు. ఆమె తలదువ్వుకొనిన విభము, తలలోనిపువ్వులు లలాటమున గల తిలకమును జూచిపిమ్మట నేమందమతి యామెను విశంతునని యన సామాసింపగలదు? కాని అట్టి కురుకున (సుమారు యువనని సంవత్సరములు) హిందూ స్త్రీలయందట్లుండుట వింతయేదా? ఇంతలో నొక మోటారుబండి వచ్చి, యాగుమ్మము కడకి తిరిగెను. అందునండి యువపురుషులు దిగి యేడిధమగు సంకోచములేకుండ లోనిరి నని యిరి. ఆ యిరువురిలో నొకని కి సుమారు

యేబది వత్సరములుండును. రెండవవాడు యావముడు, సుమారు రెండుదెయ్యెనిమిదేండ్లయాయుండవచ్చును. ఈతడు వెలిపట్టుకొటును, తెల్లనిమల్లుబట్టు గట్టియుండెను. తనచిన్ని మిసమును మనోహరముగ దిప్పించెను. చూడతము హృదయ రంజకుడుగ నుండెను. అతడు చుట్టిన వెలగల 'వెమ్మ' (తలపాగ)యును, చేతను 'జిగజిగ' మెరయుచున్న రత్నపుటుంగరమును, అతడు మిగుల ధనవంతుడని చాటుచుండెను.
వారట్లు లోపలికేగగానే, వైశిష్ణవడిక కాంతామణి, వారివెదురుగబోయి యేబదియేండ్ల మునుసలివారితో 'నాన్న గారూ, మీరింత యాలస్యచేసి నారేల? మీ రెప్పుడురత్నకో కట్టు కాయలు గాయ కాచివీరియున్నాను' అని విసుగుతో యని, బలికెను. అంత నాతడు,
"అమ్మాయీ! రత్నమా! కోపపడకును. ఇతడు నా విత్రుడు, పేరు, రాజగోపాలరావు. ఇతని నివృత్తుల దెచ్చుటలో కొంచెమాలస్యమైనది" అని రాజగోపాలరావును చూచి పలికి, వారిరెద్దరిని పరిచియుగ కేసెను. రాజగోపాలరావుతో "అయ్యో! యామె నామధులకూతురు. ఈమెయే నాసర్వమును" అని యని, తనపతనమందెనులోనికి వారినిగొడ్డొని పోయెను.
నిజమే. వేంకటేశ్వరగారికి రత్నమాంబ "సర్వము" విలయపు రత్నమాంబ కేదాదయెన గడువకమునకే, శ్రీ దుని పోవుటచే, శర్మగారే చాలప్రయాసపడి యావనితామణిని వెంచెరి.
రత్నమాంబకు చింతయునదిలేదు. కావలసినంత విద్య గలదు. ఎన్నాళ్లు చదివినను తరుగనంత గ్రంథముదాయమును శర్మగారే యామెకు గొనియిచ్చిరి. శర్మగారు విచిత్రపురము లోని—మహారాజావారి కళాశాలలో సహాధ్యాయపదమున నున్నారు. ఆయన యెందుచేతనో గాని ప్రభువశక్తివియోగము సంభవించినతరువాత మరల వివాహమాడుట నూనిరి ఆయనకు గూడ "కొరత" యననది లేదు. కాని ఒకచింతమాత్ర మానన వృద్ధయమును జేర్చుచుండెను. కారణము రత్నమాంబ వివాహమే—ఆమె యిప్పుటి కింకను యవివాహితి వారట్లు పతనమందెనులోనికి పోయి, మువ్వయను మూడుకుప్పలపై గూర్చుండిరి. అంతట రావు గారి రిటునటు జూచి ఆహా! యెన్ని పుస్తకములున్నవి! గొప్పగొప్ప పండితులగూడ నిన్ని పాత్రముల జరివియుండరు" అని యనెను.
శర్మ—"కాని, యివి యెన్ని యను నే జరిపినవని అను కొనుచున్నారు. గావోలును. ఇవియన్ని యను మా రిన్నమాంబచే. ఆమెయే వీరి నన్నిటిని జరిపెను."
రావు—రావుగారు విస్మితులైరి "ఇంతయేండ్ల చిన్నది—ఇన్నిగ్రంథముల జరిపినదా? అనియుండుగాని ఆమె స్త్రీగదా? విచిత్రము."
ఇది నాకొక పెద్దసమస్యకలిమన్నది. ఈసంశయమును మీరు తప్ప యితరులెవరును దీక్షబాలరు మీకొ మాత్రమే రత్నమాంబయను సాముసాంకయగుచున్నది. ఆకృతి నామె స్త్రీగత్త మేయగుచున్నది. రత్నభిచిరుగు నాభరణముల గాని మరి యెందుభూషణముల గాని ధరింపకుండుట వింతగా నున్నది. దీనికి తోడు బ్రహ్మాండమైన పుస్తకభాండాగారమును మీరామె కిచ్చియున్నాడు. హిందూ స్త్రీల విషయమున నిదియొక వింతగదా!
శర్మ—శర్మగారు నవ్వి రత్నమాంబపై పుజించిరి. రత్నమాంబ తండ్రితలంపుగ్రహించి "భూషణముల నే నెప్పుడును దూషించునను.
రావు—"రత్నమా! భూషణముల దూషించుటయన సవ్యము ను దూషించుటయేగాదా? నేనురత్నమర్రుదను నాజీవకమే ఆకృతిపై నాభరణపడి యున్నదని గంతకే శర్మగారు నవ్విరి. రత్నమాంబమాత్రము "ఈలోకములో మాషింపవలసిన వెన్నియున్నవో" భూషింపవలసినది గూడ నన్నియున్నవి. అందొకరు భూషించిన వాని నింకొకరు దూషింపవచ్చును. "లోకాభివృద్ధి యని కలదు గదా? దానికి తక్కుయేమి"? అని యనెను
రావు—"కాని రత్నమా! నీవెందుల కాభరణములు దూషింతువు కీపురములగూడ దూషించుచుండువుగదా, నీవేరు రత్నముగాదా?" అని పరిహాసించెను.
శర్మ—అయ్యో! ఏనాడో నేను చుట్టిపలకుగా నన్నప్పకు మాతండ్రిగారు పెట్టినపేరునకు నేనెట్లు సమాధానము చెప్పగలుగుదును?
రావు—"రత్నమా! నే నెంతలో కాంతలను జూచిగిగి గానీ పేరునకు తగిన గౌరవమును, గుండులకులకు, కేసన గలబాసపు కింకొక్కతేలే. (సశేషము)

గ్రీనుదేశపుస్త్రీలు

బౌద్ధమతము.

గ్రీనుదేశపు స్త్రీలు తురుష్కదేశపు స్త్రీలవలె పురుషులకు కనబడకుండ నుండరు. మరి పాశ్చాత్య (యూరోపు) దేశపు స్త్రీలవలె పురుషులతో సమానస్వేచ్ఛను గలిగియుండరు. పాశ్చాత్యులతోపాటి యభిప్రాయానుసారము గ్రీనుదేశపు స్త్రీలనాడుకలుగ నున్నారు.

ఒకడు మరియొకనితో కథి కమైలి గలిగి వాని యింటికి ఆరుదినమును బోవుచుండువాడైనను గూడ నెన్ని సంవత్సరములైనను గూడ నాయితీస్త్రీల కపరిచితుడుగానే యుండును. వివాహము ముగ్గురు సమయములలో పురుషులు వేరును స్త్రీలు మరియొక ప్రక్క వేరుగనుండురు. పురుషులవారికి సంబంధించిన విషయములకు ముచ్చటించుచుండురు స్త్రీలునుండ స్వగముల విషయోపేక్షలుటలాడు చుండురు.

వివాహమే స్త్రీలకు అర్హకార్యమని తలంపబడుచున్నది. 25 సంవత్సరముల వేర కటివరకును వారికి విశ్వవిద్యాలయ పఠాభ్యాసములు కలిగింపబడిననుగూడ వారు విద్యాభ్యాస మొనర్చియుండలేదు 25 సంవత్సరములనుండి కొందరభృసింది పట్టుచులకు బడసియున్నారు (గ్రామ్యులమేము).

ఆధిక స్వాతంత్ర్యమును బడయుటకు స్త్రీలెట్టి ప్రయత్నమును చేసి యుండలేదు. పాశ్చాత్య దేశమునందు కనబడుచున్న సమష్టివటుంబ విభజన చుట్ట నా కారణమున కంబుకుటలేదు వివాహమున కర్హమగునరణమును (డ్రెస్) బడయుటకు మాత్రమే వారలాదినిధముగ స్త్రీలనోచితములుగ తలంపబడి స్త్రీలచే నొసరింపబడుచున్న పరిశ్రమలను మాత్రమే చేసెదరు. వారి వివాహములలో విచిత్రమేమియులేదు. వధూవరులు పసివారిగుండు సుండునపుడే తలిదండ్రులే వివాహముల నేర్పించెదరు. కాని, వారిలో వివాహవిషయకములగు వివాదములు భార్యభర్తలకు కలుగుటయుండు. ఇచట వివాహోచ్ఛేదవాభియోగములు మిక్కిలియుండు. స్త్రీలదృష్టిని ద్రవము కఠినముగ కిక్కురుపాత్రము. గత శతాబ్దమున కివలగూడ నీనీరమునకు చరణ కిక్కురే విధింపబడుచున్నది. నైతిక నిబంధనలు కఠినముగ నాచరణమందున్నవి. వివాహితయైనట్టి గాని స్త్రీ శృంగారించిన యెడల పురణము తప్పదు. ఆమె శృంగరించిత

బంధువర్గమే నిందాకోపములు, న్యాయకర్తలు, శిక్షానిర్వాహకులు నయ్యెదరు. సమాజప్రేమకు మాత్రమేగాక మానవ సామాన్యమగు దనవాత్సల్య భావమునకుగూడ నతి దారుణముగ నుండు రీతి నామెను వాగంత మొందించెదరు. పెక్కుశిల్పాలలో విభవా వివాహమును నిరసింతురు. ప్రభాభిప్రాయమునకు వ్యతిరేకముగ ప్రకటించిన స్త్రీ నిరుగుపారుగు వారధికముగ నగౌరవపరుతురు. గృహయజమాని పోయినను వితంతువుగ గృహిణి (మాత) యే యాజమాన్యము వహించును గాని కోడలికి యాజమాన్యమొసంగదు. పూర్వదేశీయులందరికివలెనే గ్రీకులకుగూడ సూర్యత్యమువలననే సంభుతులుంబ గౌరవములు కలుగునుగాని పత్నిత్యమునగాను. బాలికలలో వయసునుబట్టి ముందు పెద్దవానికిరి కిమ్మట కన్పట్టకున వెండి చేసెదరు. తమ భగినీలకు తగినయరణమొసంగు నిమిత్తము సోదరులు వ్రాహ్మచర్యము మాని భవమునాన్వితురు. కుటుంబానురాగము గ్రీనుదేశమునందుబోలె తెరచివగూడ పరిపక్వము కాలెదు. యువజనులు స్వగృహములనుండి వెడలిపోయి భవనమార్గముననుండి మరలివచ్చి తలిదండ్రులు నిర్ధారణచేసిన బాలికలను వివాహమాడెదరు. కృష్ణులగువారు స్వగ్రామముల కేగి తిరితేవమును స్వజనమధ్యను గడపెదరు.

స్త్రీలకన్న పురుషులు తొమ్మిగనున్నారుగాని అవి నానాతయగు వృద్ధకన్యలగు. మామూలుగావరుగు కార్యములలో వివాహముగూడ నొక్కటియని వారి యభిప్రాయము. పెండ్లికుమార్తె కొనకలవలసిన శస్త్రాంశాలకు భవపుచాల పసి తనమునకుండగనే వివాహమగుటకు పెక్కుసంవత్సరములు యుండునె నిర్ధము చేయ నారంభించెదరు. వధ్వశోగము వారిలో అరణము 300 పాతులకు కట్టక గాకుండిను 500 పాతులకు (పెద్దకానులు) పొచ్చుగాకుండ నొసంగుదురు.

వివాహోత్సవము పురుషులకు 15 సంవత్సరములు స్త్రీలకు 12 సంవత్సరములు అంతకన్న తక్కువ వయసున వివాహములు చేయరాదు. కొందరు పురుషులు 25 వ సంవత్సరమునను స్త్రీలు 18వ సంవత్సరమునుగూడ పెండ్లిచేసుకొందురు. వివాహనిశ్చయము సాధారణముగ చిరత్ప్రసాదముననే జరుగుచుండును. కాని వధువునకు 12 సంవత్సరములు వచ్చినపిమ్మట నాయనివాహితమగును నొందోరులకు దూరముగ నుంతురు.

చేయబడరాని వివాహములను గూర్చిన విధులు కఠినముగ పెక్కులుగలవు ఒక జీలవిడిచి జ్ఞాతులకుకొందరు పురోహితులు లంచములను బుచ్చుకొని వివాహములను చేయగ అతి వివాహముల న్యాయశాస్త్రప్రకారముగ చెల్లదనియును అట్టి వివాహములు చేసుకొనినవారు బహిష్కరింప బడుదురనియును శాసింపబడినది.

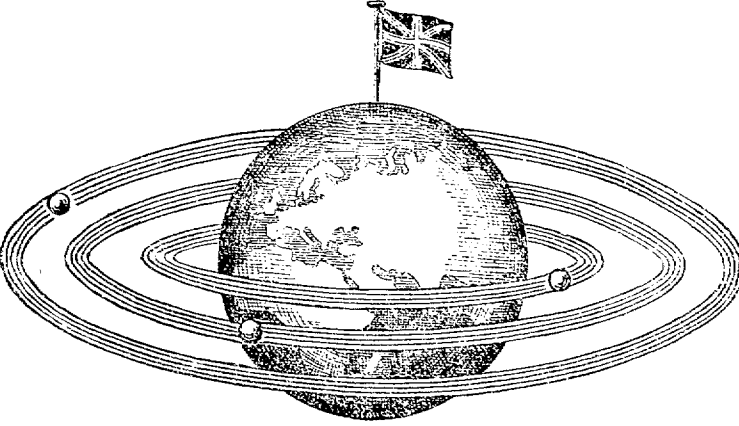
మధ్యోన్నత తరగతులవారిలో వివాహములు దేవాలయములలో జరుగవు. పురుషునింటజరుగును. అచట తాత్కాలికముగ దేవస్థానము నిర్మింపబడును. అన్ని విధములగు గృహకార్యములకునుగూడ భుభా శుభదినముల నెచ్చుచుండురు వివాహవిధిని పరిసమాప్తి నొందించుటకు భానువార మత్యంత మనుకూలమని వారిమతము.

వారిలో ప్రస్తుతమునేక ప్రధానోత్సవము లున్నవిగాని వానినివారు ప్రత్యేకముగ జరుపరు. వివాహము ముందువారమున జరుగుననగ నివారమున జరిపెదరు. వివాహ కాలమునకు సన్నిహితమగు భుక్తవారమున వారు పెండ్లివారు నుగ పెండ్లివారికిరి, నుగ పెండ్లివా గాడుపెండ్లి వారికిరి, వధూవరులకు కట్టుముల నొసంగెదరు. ఇరుపక్షములవారి సహృద బంధువులును ప్రతియింటికిని బోయి వివాహమున కాహ్వాన మొనరింతురు.

ఆరగమంతయు సాయంసమయమువరకును కృత్రిగాన ములతోడను విడుదలతోడను గడపెదరు. ఆపుకు వధువు నలంకరించి మరునాటి యుడనుమున సుస్థిగాలిగ నొనరించెదరు. ఆమెకర్మంగన మొనరించి కిగోజనులకు పరిమళశైలములంది పరిసోనులకు నొనర్చుచు పెక్కుజడలకొంద నల్లదారువరుని మరియొక మందిరమునకు గొనిపోయెదరు స్థానికవధవకురిచే వధనము చేయించెదరు. ఆవధనము జరుగుకాలమున మంగళవాద్యములు మ్రోగింతురు పాటలను పాడుదురు. వధవకుడు వధనక్రియను బహునిదానముగ నొనరించురు

వివాహదినమున బంధుమిత్రులు వరుని నభినందించి ఆలింగనము చేసుకొని ఆతనిని వధువుగృహమునకు కొనిపోయెదరు. పెండ్లికొడుకు శృంగృహమును వీడనున్న సమయమున వరునితల్లి పురుషులకే దిగిదుడిచి పారబోయును. పిమ్మట నాయుత్సవ యాత్రికులు తరుమగ పొదనారులగానే మంగళవాద్యములతోడను గీతములతోడను వెళ్లెదరు. లగ్నపత్రికల గొండ్లిలందు కొందురు. పిమ్మట వధువుగృహమున అరణమొసంగబడును. — హిందూపత్రిక.

ప్రపంచయుద్ధము.

ఘనభారసంగ్రామము!

చిత్రరూపము !!

యోధాగ్రణుల భావచిత్రము !!!

యూరోప్ ఖండమందెల్లను, అల్లకల్లోలముచేసి రక్తప్రవాహమునే చారలాడుచుండు జగత్ ప్రళయ స్వరూపముగా సాక్షాత్ కాలభైరవునివలె వికబియుండు అతిభయంకర యుద్ధనాయకులనున్నా, ఆయాదేశపు రాజాధిరాజులనున్నా, చక్రవర్తులనున్నా, ప్రత్యక్షముగా జూచి నట్లు కనబడ నుండరమైన భావచిత్రములు, ప్రకాశించునట్టి నునువైన కాగితములపై ముద్దుగా ముద్రించి విక్రయమునకు సిద్ధముగనున్నవి.

త్వరతేయును! స్వల్పమే ప్రతులు!!

లోకనుకాల్పుకొనిన ముక్కటమువలె అక్కడ్కిండికి తిరుగుచు న్యాపారనావలనున్న, యుద్ధనావలనున్న హతముజేసి తుదకు మండిపబడి నముద్రపాతమునకు సేతువైన ఎమడినను జూచియుండురా? దానియొక్క నాయకుని తెలుసునా? అది మద్రాసుకు ముట్టడించి జేసిన అనాగతములను జూచి యుండురా? తుదకు దానిని గతిజూపిన సిక్కియను సావయును దానియొక్క నాయకునిని జూచియుంటిరా?

పంచపాండవులవలెయగు ఇంగ్లాండ్, రష్యా, ఫ్రాన్స్, బెల్జియం, జర్మనీ ప్రవర్తనలనున్న మర్యాదన నుశ్వాసరులవలె కాలాగ్నికి హేతువైయుండెడి జర్మని అట్టియూ, మర్క్సి, చక్రవర్తులను జూచియుండురా? ఆయా రాష్ట్రముయొక్క సేనా నాయకులనున్న నౌకానాయకులనున్న, వాయువిమాన నాయకులనున్న జూచియుండురా? తేనియెడల మానవ విక్రయమునకు సిద్ధముగనుండు చిత్రపటమును తెప్పించి జూచును! చిత్రపటమువలన యుద్ధసంగతులు మనసునకు సులభముగా బోధపడుటకు సందియములేదు. దీనివెల. 1 రూపాయ.

మరా.—యుద్ధవారంభమైనతోడనే రణరంగమునందు నూతనముగాయెత్తబడిన పోలోలను వెప్పించి ముద్రించియున్నాము. ప్రతియొక్క పటమును మౌనికట్టల జాట్ల నలగక భద్రముగా జేరునట్లు వంపెదము. నేటికే వ్రాయండి!

విలాసము :— గురుబసవ కంపెని మద్రాసు.

పోస్టేజీ సహా ఉచితము.

వీరవర్మరాజును మాలినియును.
ఒకచిత్రమైన కథ—చదువుటచే
మానసోల్లాసము కలుగ జేయుటయే
గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన
స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను
అందుదెలిపి యున్నాము. కోరువారికి
ఉచితముగా పంపబడును.

బాగుసేయక తక్షణమే వ్రాయుడు.

రైఖ్యశ్రీ చిత్రకళా గోవిందజి,
అతం నిగ్రహ కౌషధాలయము,
22, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

నూతన రోమసంహరి.

బే గం సా హి సోప్.

ఈనూతన రోమ సంహరి
ఒకతొర్రు ఉపయోగించుట
అలన జేసామందలి యే
కాగమునందు రోమ
మును చెడుపులేక కుర్చు
నాచ యెటువంటి మచ్చ
లేకయును చా ధలేక
యును ని ర త్తిం చును.
చర్మముయొక్క స్వభావ
మైన రంగును కాంతిని
కాగొట్టక చేయు (సోప్)
ఇది ఒకటే.

తల 8 చిల్లలు పెట్ట 1కి రూ 1-0-0 వి. పి. ఖర్చు 4 అణాలు
8 పెట్టెలు రూ. 2—10—0 తపాలుకర్చు 6—6—0
వలయువారు:—ఆర్. వి. పండిట్ అండు కంపెనీ
నెం 8 బండరపిడి ముద్రాను.

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోమోటార్ బహారు (రిజిస్టర్డ్)

అనుప్రాప్తియుల కుర్చేకింపబడిన ఆత్మపయోగింపవలయును.
మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలమువాసన
యుండునది, ఏర్పరచబడిన కొన్ని పుష్పములనుండి మాత్రమే
తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మగ్గసారము చేర్చబడ
లేదు. చేతిరుమాలు మీదగాని, కోటుమీదగాని కొన్ని
జాతుల వేసికొనినయెడల సువాసనలతోగూడిన భూమిలో
జోనే గూర్చున్నట్లుండును. ఈ యభ్యుత్తమైన జేయికముల
పుష్పములనుండి తీయబడిన ఆత్మయొక్క సువాసననుభవించు
టకుయి అటోమోటార్ బహారు ఇ వ్యవస్థ ని మీదగ్గరనున్న
వాపుకీపరు నడుగువలయును. వారితావున లేదేని మాకువ్రా
యెను. చిన్నబిడ్డ బిల్లవ 0-8-0, మధ్యతరగతిబిడ్డ 0-12-0,
క్లబ్ కోన్సులత్ లేదుగల పెద్దవయసుబిడ్డ 1-2-0, మాయత్తగల
మరగలెట్టబడి ఘుమఘుమ లాడుచుండు రాడ్లలు దెబ్బ 1-కి
0-10-0 వి. పి. ఖర్చుకొనువారే భరించవలయును.
వోలు ఏకెట్టు—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రస్ కమిశన్ కంపెనీ,
155, జామా మసీదు, బొంబాయి.

మదరాసు ఏకెట్టు:—మహాత్మ పురుషోత్తం మూర్తి,
నెం 29, చైవాబజారులోను ప్లవరుబజారుసమీపం, మదరాసు,
ఉమ్మిడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,
పరాపుర రైతు-మదరాసు ఈడు.

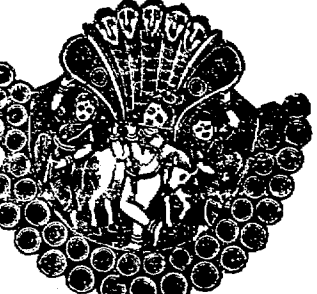

ఈ ప్రక్క చిత్రపత్రమునందగు పదునెట్టిన్ని
యింకా యితర మైనట్టిన్ని బర్మా నైజాంలకు
తగుమైనటుల ఇమిడిమి, చక్రసాన,
మైనాన, పట్టెకెంపులు, కుచ్చకెంపులు,
వైక్రాంతములు, రోజాళాలు అను మేలు
వైక్రాంతములు, స్ఫటికములు, పుచ్చేరి
గాజుకర్చుకొను, మంచినీరముచేయించి
వి శోభాయమానముగా తీవరత్నములను
మీరియుండునట్టి వాటినిగ్ని వారువాగు
కోరునట్లు తయారుచేయించి సరసముగా
పంపించగలము.
ప్రథమమున ఆర్డరుపంపి మేము స్వల్ప
లాభమునకు పలమధికముగనిచ్చెదమ సార్వ
కనామముగల సరాలు కర్తవ్యమని చెలిసి
కొనవలయునని నగలను రత్నములను స్వదే
శపుకానులను గోరువారు ప్రార్థింతులు.

లవంగామృత మొక్కటియే.

వైద్యవాయువుల సంహారమునది.
ఇది గడుపు వృద్ధునము, కడుపునొప్పి, ప్రక్క
నొప్పి, రొమ్మునొప్పి, పులిచేపులు, మలబంధము,
కడుపుదోచుట, దోకు, ప్రేగులఱచుట, అరుచి,
మందాగ్ని, నీళ్లని గుడిచి ఆకిలిని, ఆరోగ్యమును
తప్పక గలుగజేయును. లే ని యె డ ల ఖరీదు
క్రిష్టి పంపగలము.
ఖరీదు డబ్బీ 1-కి పోస్టేజీవిని 0-8-0.
బహుజీయార్లకు 4 అర్థజాతికొలకు మోరిపంపబడును.
చింతామణి, నాయనల్లిమిగడి కా. వెంకట్రాయప్పగ
రెట్టు వ్రాయుచున్నారు:— తాము 29-12-1914లో పంపిన
లవంగామృతమును సేవించితిని. ఇప్పుడు మూడుపాళ్లు వ్యాధి
గుణముగా నున్నది. ఒకపాలువ్యాధి నలిగియున్నదిగాన దయ
చేసి మరల రెండు డబ్బీలు లవంగామృతమును బంపవలయు
నని కోరుచున్నాను.
“లవంగామృతం” 24, న్యూస్పాపర్ వీధి, మదరాస్.

22 వన్నెగల (సవరము) బంగారు.
(ఇందుకు పూచీపడగలము)

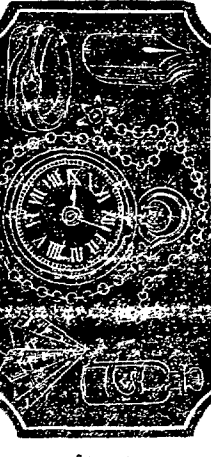

గెజల్ నాగర
1 1/2 సవరము యెత్తు
వెల రూ. 30-8-0.

మతియువివిధములగు బంగారునగలు, వెండినగలు, రాళ్లు
చెక్కిననగలు, మున్నగునవి ఈకింద కేర్పొన్న వర్తకులంద
దొరకును కోరువారికి క్యాటలాగులు ఉచితముగా పంపబడును.
సదరక ఇండియా జానలరీ మ్యూనుఫాక్చరీస్ కంపెనీ,
487, టంకసాలవీధి, సామూకారుపేట, మదరాసు.
The Southern India.
Jewellery Manufacturing Co.,
437, Sewcarpet, Madras.

పాకెట్ లివర్ వాచ్.

దీని క్రయము 6 బహుమతులతో 2-14-0.
6 సంవత్సరములు గ్యారంటీ యివ్వబడును.
... ఈ వాచ్ బల్వెట్ మైన లివర్
పంకోలేక నాణ్యమైన యంత్ర
సామానులతో తయారై యిప్పుడే
మాతముగావచ్చియున్నది. కొంచె
మైనను కృత్యాసములేకుండా సరి
యైన కాలక్రమము చూపించు
వాచి యిదియే, మిగుల సుందర
మైనది. దీని 6 బహుమతుల వివరం.
1. నాణ్యమైన చేతిగుడ్డ 2. పరిమళ
మై ఆర్మస్ సా, రి. స్వాకార
మైన ఉంగరము, 4. గడియారపు
గలుగు, 5. వివిధమైన స్టీలుబిల్లు
6. డిక్కులుచూపెడు కంపోను.
దయచేసి ఈ విలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించికోనుడు.
బి. ఆర్. వెంకటరమణ అండు కంపెనీ,
నం 7, కోపు వెంకటాచలయ్య నందు, మదరాసు.

వినోదకరమగు లేలుగు నవలలు.

లీలా లేక ను కేంద్రనగరము— ఇందు శ్రీల మనోహ
ర్యము చాపల్యాదిగుణములు వర్ణింపబడినది. రూ. 1 0 0
యశోధర—ఇం దొకయాడుగ తనమగనివైంగల యనురాగ
మునకై పడరానిపాట్లుపడి యున్న తస్థితికిదెచ్చును 0-12-0
మనోరమ—మగడు వేటకేగి రాక్షసునొద్ద జిక్కుకొన త
సామర్థ్యముచే విడిపించి, శ్రీల పెండ్లిచేయును. 0-10-0
జగదేకరంధ— అన్నకై పడరానిపాట్లుపడి యున్న తస్థితికి
దెచ్చు సామర్థ్యవతి కథ అ. 0-10-0
సహనోదరవాంఛ— తమ్మునకు బుద్ధితేక కలహించినను
అన్న సహింపవలయు ననుటకు బోధించును. అ. 0-4-0
అత్తలారాబ్బమున కోర్వనికోడండ్రపలాపము.—
అత్తలు కోడండ్రను వాధించు విధములగునది. అ. 0-2-0
పల్నాటివీరచరిత్రము:—మహాకవిశివాధరణీయు. అక్కిరాజు
ఉమాకాంతముగారి ఉపోద్ఘాతముతో ముడిది 1—0—0

వలయువారు:— కల్లెక్ బుక్ డిపో,
6, వెంకటేశమిశ్రీ వీధి, సామూకారుపేట, మదరాస్.
మంచిసమయము! తనవేలు ఖర్చుపడినా!! తనకు దొరుకవు!!
ఈసంచలు కోనువారికి, పంచ 1-కి ఆత్మలారాబ్బమున
కోర్వని కోడండ్రపలాపము అను గ్రంథముకటి ఇతాను.
మేలైన జపాక పట్టువంచలు.

అనేక పంచలు కర్పవడినంత
వస్తుతం ధరలు తగ్గించియున్నాము,
వాచకులారా! కృంగారమున్న
నాగరికతయున్నగుల మేలైనజపాక
పట్టుపంచలు పంచుకొనవలె అనం
గమనోదయ కేర్పొంది విక్రయించినది
వీగా మిగతొద్ది పంచెము. తమ
యున్నది. ఇందులో ఎరుపు, శుక్ర,
ఆకునచ్చ, కోజా, మేఘవర్షం ఇత్యాదిరంగులు గలవి. క్లాఫ
వీయమైనవి, త్వరపడుదు.
రీతిమారనిడివిన్ని 2 1/2 మూల వడలుగుల పట్టుపంచ 1కి 2-0-0
పంచ 1-కి తపాలఖర్చులు -0-40
డిటా రెండుపంచలు కోనువారికి తపాలఖర్చులు ఇతాం.
టి. సీతారామ మొదలియార్,
3, కండప్ప మొదలివీధి, తిరువల్లిక్కేణి, మదరాస్.

ప్రపంచ చరిత్ర.

ఇదివరకు రెండు సంచికలు వెలువడినవి.
ఇం దన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభ మగు
భాషలో తగినపటములతో కథలవలె వర్ణితమగును.
చందావద్దతి సంవత్సరమునకు (రిమార్కము 600
పుటలు) 6 సంచికలు, చందా రూ. 2—(—0
(పోస్టేజీతో వహా). ప్రవేశ గుఱుచులేదు. 7వ
త్వరచు చందా ముందుగ స్వీకరించబడును.
వలయువారు:— గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం.ఎ.,
శింతలగోపి, నల్లబావి అని వ్రాయుడు

చుండుకు నూనె

సీసా 1-కి 0-6-0. వి. పి. సహా 0-10-0.
ఈనూనెను రాచిన చుండు, పొట్టరాలుట, జిల,
గోకుడుపుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన
వెండ్రుకలకు హానిగలుగక చక్కగా బెరుగ గలవు.
అమృతాంజన డిపో 6. తంబు శెట్టివీధి, ముద్రాను.

వనోపధి సార్యపరిల్లా

ఇది దేహాఘనందుబ్బు నెత్తురుగడ్డలను మరియు నకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కిళ్ళ
పోట్లు, పాతనాయువుపోట్లు, రసపట్లు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయ
ముగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుట్టినిగలిగించును. నెత్తురును
శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.
ఒక సీసామంచును వాడిన తోడనే శరీరములో నెకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు
సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును.
సీసా వెల రూ. 1-4-0.

కుష్టు కు మండు.

ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారత మధువల్లి(త్రాగుటకు మందు)
సాగవల్లిచైలము పైపూరపు మంగళం. ఈ రెండుకలిసి నెలరోజుకు సరిపోవు మండు 6-0-0.

డాక్టరు డి. బి సావంత్, ౧౪౪. ఫనసవాడి, నం. ౨. బొంబాయి.
Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.